

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2024-2025

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023-2027

Sisällysluettelo

1. YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	5
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	5
1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	6
1.2.1 Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen	7
1.2.2 Kalajoen talouden kehitysnäkymät	8
1.4 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	13
1.5 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	14
2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	16
2.1 Talousarvion rakenne	16
2.2 Talousarvion sitovuus.....	16
2.3 Tilivelvollisuus.....	20
3. KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS	21
3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma	21
3.2 Kaupunkistrategia.....	22
3.3 Sitovat tavoitteet vuodelle 2023	24
3.4 Omistajapolitiikka ja ohjaus	32
3.5 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	32
3.5.1 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä	32
3.5.2 Henkilöstösuunnitelma.....	32
3.5.3 Avoimet virkojen ja toimien periaatteet	33
3.5.4 Vuosilomien myöntäminen	33
3.5.5 Uudet toimet ja virat sekä muutokset.....	34
3.6. Hankintojen ohjaus.....	34
3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	35
4. KÄYTTÖTALOUSOSA	37
4.1 Käyttötalouslyhteenveto	37
4.2 Hallintopalvelut	38
4.2.1 Kaupunginvaltuusto.....	40
4.2.2 Keskusvaalilautakunta	40

4.2.3 Tarkastuslautakunta	41
4.2.4 Konserniohjaus	42
4.2.5 Henkilöstöohjaus	43
4.2.6 Talousohjaus.....	45
4.2.7 Yleishallinto	46
4.2.8 Tietohallinto	47
4.3 Kehittämispalvelut.....	48
4.3.1 Elinkeinopalvelut	49
4.3.2 Maaseutupalvelut.....	51
4.3.3 Työllisyyspalvelut.....	53
4.4 Sivistyspalvelut	55
4.4.1 Hallinto sivistyspalvelut	57
4.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut	57
4.4.3 Opetuspalvelut	60
4.4.4 Kalajoki Akatemia	61
4.5 Tekniset palvelut	64
4.5.1 Hallinto tekninen lautakunta.....	65
4.5.2 Maankäyttöpalvelut	66
4.5.3 Tilapalvelut	68
4.5.4 Ruoka -ja siivouspalvelut	70
4.5.5 Kuntatekniikka	71
4.5.6 Ympäristöterveydenhuolto	74
4.4.7 Ympäristöohjaus.....	76
5. TULOSLASKELMAOSA	78
5.1. Tuloslaskelma	78
5.2 Tuloslaskelma 2023	79
5.3 Tuloslaskelma 2023–2025	80
5.4 Taseyksikön vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen	81
6. RAHOITUSOSA	82
7. INVESTOINTIOSA.....	85
8. VIEMÄRILAITOS.....	93

9. KESKEISET TYTÄRYHTIÖT	97
Kalajoen Lämpö Oy	97
Kalajoen Kuitu Oy	97
Koy Kalajoen Vuokra-asunnot	98
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	98
Kalajoen Satama Oy	99
LIITTEET.....	100
Jäsenyydet järjestöissä ja liitoissa	100
Kokouspalkkiot	101

1. YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Vuodet 2020 ja 2021 ovat jäämässä historiaan Covid-19-pandemian vuosina monesta eri näkökulmasta katsottuna. Talouden näkökulmasta pandemia johti maailmantalouden syvään taantumaa vuonna 2020. Maailmantalous on kuitenkin elpynyt nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, patoutuneen kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten ansiosta. Maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden nopean kasvun jälkeen 2,7 prosenttiin vuonna 2022 ja edelleen 2,5 prosenttiin vuonna 2023. Maailmantalouden kasvua hidastaa nopea inflaatio, Euroopan energiakriisi sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen. Euroalueen näkymät ovat synkentyneet hyökkäyssodan jatkumisen ja energiakriisiin takia. Inflaation kiihtyminen on jatkunut. Euroopan maista erityisesti Saksan näkymät ovat heikot. Tulevana talvena joudutaan mahdollisesti säännöstelemään energiankulutusta.

Suomen talous on lähtenyt toipumaan covid-19-pandemian aiheuttamasta taantumasta ja BKT:n arvioidaan kasvavan 3,0 prosenttia v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Vuonna 2023 BKT:n kasvu hidastuu 1,4 prosenttiin. Työllisyyden ennustetaan lisääntyvän v. 2022 puolitoista prosenttia, kasvun sen jälkeen hidastuvan, mutta työllisyysaste nousee runsaaseen 74 %:iin v. 2023. Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoitaan kiihtyvät lähes 4 prosentin vuosittaiseen nousuun vuosina 2022–2023. Palkkojen nousu välittyy vähitellen erityisesti palveluiden hintoihin. Hintojen nopea nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, mikä heikentää yksityisen kulutuksen kasvunäkymiä etenkin tänä ja ensi vuonna. Vuoden 2022 keskimääräiseksi inflaatioksi ennustetaan 6,5 %:ia. Korkea hintataso ja korkojen nousu vähentävät kysyntää vähitellen ja hintapaineet helpottavat. Inflaatio hidastuu 3,2 prosenttiin v. 2023 ja painuu 1,8 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä.

Julkisen talouden alijäämä eli menojen ja tulojen välinen epätasapaino on jo pitkässä aikavälissä muodostunut rakenteelliseksi. Alijäämä pysyy edelleen suurena, koska koronaepidemian vuoksi päätetyt tukitoimet ja epidemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan purkaminen pitävät julkiset menot korkeina. Julkinen talous kohenee hieman kuluvana vuonna verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Talouskasvun hidastuminen kasvattanee alijäämää yhä tulevina vuosina. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi korkealle tasolle koronapandemian vuoksi eikä se ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Valtionhallinto on koko ennustejakson ajan julkisen talouden sektoreista alijäämäisin.

Taulukko 1. Talouden keskeiset ennusteluvut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n arvo, mrd €	233,7	240,6	236,2	251,4	268,9	278,6
BKT määrän muutos %		1,3	-2,9	3,0	1,7	1,4
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	7,7	7,7	6,6	6,7
Työllisyysaste, %	71,7	71,6	70,7	72,3	73,7	73,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos%	1,1	1,0	0,3	2,2	6,5	3,2
Pitkä korko, 10 v, %	0,7	0,1	-0,2	-0,1	1,4	1,8

1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kuntatalous 2021–2022

Kuntatalous säilyi vahvana vuonna 2021 vaikkakin vuosikate lievästi heikkeni ja säilyy edelleen suhteellisen hyvänä vuonna 2022. Vuonna 2021 vahvan vuosikatteen takana olivat toimintakatteen maltillinen kasvu ja verotulojen voimakas kasvu. Valtio osoittaa koronatukia kunnille yhä. Kuntien toimintakulut kasvoivat selvästi edellisvuodesta vuoteen 2021, mutta toimintatuottojen myös kasvaessa toimintakatteen kasvu oli maltillinen hieman yli 2 prosenttia. Verotulojen ennakoitua parempi noin 6 prosentin kasvu tuki kuntataloutta. Mittavinta kasvu oli yhteisöverossa, jossa oli voimassa koronaepidemian vuoksi tehty määräaikainen korotus. Vuonna 2021 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli kahdeksan: Haapavesi, Kaskinen, Lestijärvi, Pertunmaa, Polvijärvi, Pukkila, Sotkamo ja Virolahti. Kuntatalouden näkymä vuodesta 2022 on yhä vahva. Taustalla mm. yhteisöverokertymän ennakoitua suurempi kasvu, valtion koronatuki sekä hyvin kasvaneet tuloverot. Menojen kehitys on kiihtyvää ja se haastaa vuosikatetta. Tilinpäätösennusteiden mukaan kuntatalouden tilanne heikkenee inflaation ja koronnousun vuoksi, mutta negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä ei kuitenkaan lisäänty merkittävästi.

Hyvinvointialueuudistus haastaa kuntien taloutta. Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion syyskuun 2022 taluskatsauksen mukaan päättäjien katseet tulee suunnata vuoteen 2024 ja siitä eteenpäin nähdäkseen kuntatalouden todellisen tilan tarkemmin. Kuntatalouden suurten muutosten ja kertaluonteisten tekijöiden ei saa antaa peittää alleen kuntatalouden ja julkisen talouden todellista tilaa. Pidemmällä aikavälillä Suomen julkinen talous rakentuu monien yhteiskunnallisten vahvuuksien ohella vaimeasti kehittyvälle talouskasvulle, ikääntyvälle väestölle ja laskevalle osaamistasolle. Tämä näyttäytyy kuluvaan vuotta huomattavasti matalampana verokehityksenä sekä muita sektoreita korkeampina kustannuksina.

Kuntatalouden tila 2023

Kunta-alan menot ja tulot lähes puolittuvat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille. Tämä muutos vaikuttaa monella tavalla kuntatalouteen: ensivaiheessa verotuloja ja valtionosuutta siirretään hyvinvointialueelle siirtyvien menojen rahoittamiseksi. Rahoitus toteutettiin vähentämällä kaikkien kuntien tuloveroprosenttia 12,64 %-yksikköä, yhteisöverosta siirretään kolmannes ja peruspalvelujen valtionosuuksia ja veromenetysten korvauksia siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen, ja lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionavustukset kohdistuvat jatkossa pääosin hyvinvointialueille (n. 70 %). Rahoitus tarkastetaan vastaamaan tilinpäätösten 2021 ja 2022 perusteella vastaamaan siirtyneitä nettomenoja. On arvioitu, että siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kulut ovat ylittymässä noin kolme prosenttia kuntien tämän vuoden talousarvioista. Tämä tarkoittaisi, että siirtyvien tehtävien kulut voivat kasvaa jopa yli seitsemän prosenttia vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Koska kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhta kuitataan valtionosuuksista. Kuntaliitto on arvioinut, että kuntien valtionosuuksia joudutaan vähentämään vielä jälkikäteen noin 100–150 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaisi noin 0,4 M€ lisävähennystä Kalajoen valtionosuuteen. Sote-uudistuksen ja hyvinvointialueiden perustamisen vaikutukset kuntien talouteen selviävät vasta ensi vuoden syksyllä. Sote-uudistuksen vaikutus Kalajoen kaupungin talouteen on arviolta 1,2-1,6 M€ talouden tilannetta heikentävä.

Kunta-alalle sovittiin kesällä 2022 palkkaratkaisu, jota sovelletaan kaikkiin kunta-alan työntekijöihin, jossa kunta-alan palkkausta uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027. Ohjelman mukaan kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 %:ia. Vuodelle 2023 Kalajoen palkkamenoissa on huomioitu 3,05 %:n kasvu.

Kuntatalouden tila vuonna 2023 on vielä vahva, sillä soteuudistuksen vaikutus kompensoidaan vuonna 2023. Hyökkäyssota, inflaatio, laman lähestyminen ym. tekijät vaikuttavat kuitenkin kustannustasoa nostavasti, mikä heikentää kuntien taloutta.

Verotulot. Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 9,93 mrd. euroa, mikä on noin 11,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on soteuudistukseen liittyvä verouudistus. Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan n. 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi soteveromuutoksen seurauksena. Kalajoelle kertynee vuonna 2023 18,2 M€ (v. 2022 37,9 M€)

Sote-uudistukseen liittyen myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan kolmanneksella. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron tuottoa vuonna 2023 noin 763 M€ ja maksuunpanoa noin 909 M€. Varhaiskasvatusmaksujen lasku kompensoidaan kunnille nostamalla kuntaryhmän jako-osuutta. Yhteisöveroa kertynee Kalajoelle 2,2 M€ (v. 2022 3,1 M€).

Kiinteistöveron tuotto on n. 2,1 mrd. euroa vuonna 2023, mikä on n. 16 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus on arvioinut ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka saattaisi lisätä taloudellista epävarmuutta. Kiinteistöveroa kertynee yli 6 M€ (v. 2022 5,4 M€) huomioiden uudet toimintansa aloittaneet tuulivoimalat.

Valtionosuudet. Kuntien valtionavut ovat noin 5,4 mrd. euroa vuonna 2023. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,0 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset noin 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa. Valtionapujen taso alenee huomattavasti suhteessa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon johtuen sote-uudistuksesta. Valtionosuutta kertynee n. 16,8 M€ (v. 2022 39,5 M€).

1.2.1 Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtiovarainministeriön laskelman mukaisesti valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan laskennallisesti täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Vuonna 2023 tulevia uusia ja laajentuvia tehtäviä ja velvoitteita ovat muun muassa perusopetuslakiin liittyen sitouttavaan koulu yhteisötyön, juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyvät valvontatehtävät ja

asumisneuvonnan kehittäminen. opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kuntien valtionavustuksia kasvattavat Ukrainasta tulevien varhaiskasvatuksen, perusopetuksen valmistavan opetuksen ja kielikoulutukseen annettavat avustukset.

Valtio kompensoi varhaiskasvatusmaksuihin tehdyt huojennukset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta. Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään ensi vuonna myös korjaus varhaiskasvatusmaksujen alentamiseen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotukseen liittyen, jonka vaikutus on arviolta noin 90 M€ kuntien verotuloja lisäävä vuonna 2023. Kalajoen kaupungille kertyy tätä kautta arviolta 0,11 M€ enemmän yhteisöveroa. Sivistyspalvelut ovat arvioineet, että varhaiskasvatusmaksut alenevat 0,16 M€.

Uudistukset. Sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntien toimintaan ja talouteen. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso sekä rakenne muuttuvat tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille ja rahoituksen siirtyessä valtiolle.

Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella hallituksen 2.9.2022 päätöksen mukaisesti. Hallitus on arvioinut, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka väistämättä lisäisi taloudellista epävarmuutta. Uudistuksen tavoitteena on uudistaa kiinteistöverotuksen arvostamisperusteet vastaamaan nykypäivän kustannus- ja hintatasoa sekä alueellisia hintaeroja ja siten parantaa tasapuolisuutta ja neutraalisuutta

Valtioneuvosto on antanut hallituksen esityksen TE-palveluiden uudistuksesta eduskunnalle 6.10.2022. Kesällä 2023 laki on tarkoitus vahvistaa. TE-palvelut siirtyisivät kunnille 1.1.2025. Kuntien järjestämisvastuuta TE-palveluissa vahvistetaan hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Hallitus esittää, että palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä.

1.2.2 Kalajoen talouden kehitysnäkymät

Sote-uudistus on suurin vaikuttava tekijä Kalajoen kaupungin taloudessa. Edellä kuvattiin muutos rahoituksessa, joka siirtyy hyvinvointialueelle. Kalajoen kaupunki on uudistuksessa häviävä, sillä olemme tuottaneet sotepalvelut keskimääräistä edullisemmin.

Kalajoen talouden tasapaino heikkenee tämänhetkisen tiedon mukaan 53 €/asukas, yht. n. 0,65 M€, mutta laskelmat tarkastetaan vuonna 2023 huomioiden vuoden 2022 sotemenojen kehitys. Siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kulujen vuoden 2022 kasvun verran kuntien rahoitusta tullaan siirtämään hyvinvointialueille ennakoitua enemmän. Koska veroprosenttimuutos on jo lukittu, on Kuntaliitto arvioinut, että vuoden 2024 valtionosuutta leikataan vähintään 30 €/asukas johtuen uudistuksesta. Kalajoen kaupungille tämä tarkoittaisi n. 0,4 M€ vähennystä. Kustannuskehityksen valossa valtionosuusleikkaus tullenee olemaan

tätäkin suurempi, pahimmillaan Kalajoelle jopa 1-1,5 M€. Näyttää väistämättömältä, että uudistuksella on vähintään 1 M€ taloutta heikentävä vaikutus ja vaikutus on todennäköisesti yli 1,5 M€.

Vuosi 2021. Vuonna 2021 kaupungin toimintakate oli -75,8 M€, mikä heikkeni 5,2 % (-3,7 M€) edellisvuodesta. Suurin vaikutus nettomenojen kasvuun oli palvelujen ostoilla ja erityisesti erikoissairaanhoidolla sekä henkilöstömenojen kasvulla (7,5 %). Verotuloja kertyi 2,5 M€ edellisvuotta enemmän, kertymän ollen 45,5 M€. Verotulot kasvoivat lähes 6 %:ia. Vuosikate 6,6 M€ heikkeni edellisvuodesta 2,6 M€. Tilikauden ylijäämä oli 1,1 M€, kun vuoden 2020 tilikauden ylijäämä oli 1,0 M€. Nettoinvestoinnit olivat 7 M€, lainakanta kasvoi 4,5 M€ ja asukaskohtainen lainamäärä nousi 250 eurolla 3 565 euroon.

Vuosi 2022. Tammi-lokakuun tulosennusteen mukaan vuoden 2022 toimintakate on lähes -78 M€, eli yli 2 M€ edellisvuotta heikompi (-3 %). Nettomenojen kasvussa näkyy erityisesti erikoissairaanhoidon kustannusten, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen sijaistarpeet sekä energia- ja rakennuskustannusten kustannusten kasvun vaikutus. Verotulot 46,5 M€ ovat kasvamassa miljoonalla ennusteen mukaan, 2,2 % vuodesta 2021. Yhteisöveron korotettu jako-osuus sekä tuloverojen odotettua parempi kasvu ovat kasvun taustalla. Valtionosuutta kertynee 39,5 M€, mikä on 3,2 M€ edellisvuotta enemmän. Vuosikate on ennusteen mukaan noin 8 M€ ja tilivuoden tulos n. 2 M€ ylijäämäinen.

Vuosi 2023. Vuosi 2023 osoittaa ylijäämää reilu 1 M€. Vuodessa 2023 on oltava puskuria tuleviin vuosiin, sillä soteuudistuksen yllä esitettyä -53 €/as vaikutusta tasataan täysimääräisesti vuonna 2023 ja asteittain siten, että vaikutus on täysimääräisesti heikentävä vasta vuonna 2027. Lisäksi vuotta 2023 tukee vielä verotuksen pohja, ensi vuonna 2023 kunnat saavat poikkeuksellisesti verotuloja vielä korkeammilla veroprosenteilla verotulojen kertyessä useammalta vuodelta.

Toimintatuotot. Toimintatuotot puoliintuvat sosiaali- ja terveystalouden sekä lomitus toiminnan siirtyessä pois kaupungin vastuulta. Hyvinvointialueet vuokraavat kunnilta 3 vuoden ajaksi sotekiinteistöt kunnilta. Tämä lisää toimintatuottoja n. 2,5 M€. Kolmivuotiskauden jälkeen on riski, että hyvinvointialue ei vuokraa kaikkia kiinteistöjä. Toimintatuotoissa näkyy hanketoiminnan vireyden, avustus odotus hanketoiminnasta on lähes 2,5 M€. Lisäksi maanvuokratuottojen kehitys on positiivista, erityisesti Marinan alueella.

Muut tulot. Tulojen osalta merkittävimmin kasvaa tuulivoimasta tuleva kiinteistövero tuotto. Kalajoella on talousarvion laadintavaiheessa 100 tuulivoimalaa tuotantovaiheessa ja kiinteistövero-odotus on laskettu tämän määrän mukaan. Lisäksi kaupungin toteuttama 3 vuoden mittainen kiinteistöveroprojekti on päättynyt ja projektissa on löytynyt järjestelmistä ja verottajalta puuttuvia neliöitä. Nämä lisäävät myös hieman kiinteistöveron tuottoa.

Toimintamenot. Toimintamenojen keskimääräinen kasvu vuonna 2023 on noin 10,5 %:ia. Kasvu on poikkeuksellisen suuri. Keskimääräinen inflaatio vuonna 2022 on 6,5 %, mutta hintojen korotukset ovat olleet 5-35 %:iin. Merkittävimmin on noussut sähkön hinta.

Palkankorotuksiin on varattu 3,05 % vuodelle 2023. Henkilöstökuluihin on varattu 26,1 M€. KVTES sopimuskausi jatkuu myös tulevat vuodet ja palkankorotuksia on sopimuksessa myös vuosille 24 ja 25.

HVA-muutos pienentää osaltaan menoja myös jäljelle jäävästä organisaatiosta, ruoka- ja siivouspalveluista siirtyy osa henkilöstöstä ja työhön kohdentuvat resurssit hyvinvointialueelle, palo- ja pelastustoimi ja hallintopalveluiden tukipalveluista siirtyy osa myös hyvinvointialueelle. Lisäksi lomituspalvelut siirtyvät Toholammin kunnan järjestämisvastuulle. Muutoksista johtuen menojen kokonaisvertailu ei anna oikeaa kuvaa. Hallintopalveluiden toimintakulujen kehitys on 13,4 %, mikä sisältää varauman hankkeisiin kaupunginhallituksen päätöksellä. Nettomeno kasvaa noin 0,1 M€, 2,3 %:ia. Kehittämispalveluiden toimintakulut hieman pienenevät, 0,15 M€, 4,9 %:ia. Nettomeno pienenee myös 0,1 M€, 5,9 %:ia. Sivistyspalvelun menot kasvavat lähes 12 %. Merkittävimmin kasvavat varhaiskasvatuspalvelut ja opetuspalvelut. Nettomenot kasvavat lähes 2,9 M€, 13,8 %:a. Varhaiskasvatusmaksutuloihin tehtiin maan hallituksen toimesta helpotuksia, mikä näkyy tulojen vähennyksenä. Teknisten palveluiden menoissa näkyy pelastustoimen ja ruoka- ja siivouspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle. Menot kokonaisuudessaan näyttävät laskevan, mutta jäljelle jäävän toiminnan menot kasvavat: tilapalvelun 9,1 %, maankäyttöpalvelun 14,5 % ja kuntatekniikan 14,4 %, yhteensä 1,1 M€.

Tuleva kehitys

Inflaation odotetaan olevan voimakasta vielä lähivuosina. Vuoden 2024 kustannuskehitys on arvioitu edelleen korkeaksi: palkkoihin 3,1 %, palvelun ostoihin 3,5 %, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 3 % ja muihin toimintakuluihin 2 %. Tämä nostaa suunnitteluvuoden toimintamenoja merkittävästi. Vuodelle 2025 odotetaan kustannusten maltillistuvan: palkat 1,5 %, palvelujen ostot 1,5 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat ja muut toimintakulut 1 %.

Taloussuunnittelukausi 2023–2025 on Kalajoelle ylijäämäinen. Talouteen tuovat painetta seuraavat asiat:

- hyvinvointialueuudistus heikentää taloutta
- investoinnit säilyvät korkealla tasolla, nettona viisivuotiskaudella 10 M€/v
- investoinnit kasvattavat poistoja ja vaikuttavat käyttötalouteen osin menoja vähentävästi ja osin niitä lisäävästi
- lainamäärä kasvaa 8–10 M€ /v
- Korkomenot kasvavat korkomarkkinatilanteen johdosta
- Sijoitus- ja korkomarkkinoiden epävarmuus jatkuu

Korot, velat ja vastuut. Kaupungin velkaantuminen jatkuu mittavien investointien jatkuessa. Velkaantuminen maltillistui kuluvana vuonna, sillä TK A-osan investointi siirtyi myöhempään. Kaupungilla on vuoden lopussa vierasta pääomaa noin 45 milj. euroa sekä 22,5 milj. euroa kiinteistöleasingvastuuta. Vuoden 2022 talousarviosta on nostamatta vielä 6 milj. euron talousarviolaina. Kiinteistöleasingvastuu lisää käyttötalouden menoja, mutta on jo mukana talousarviossa ja kaupungin talouden kokonaiskuvassa. Kaupungin kokonaisvastuu asukasta kohti on tällä hetkellä n. 5 500 euroa/asukas. Lainamäärä nousee vuonna 2023 50 M€:oon, vuonna 2024 n. 60 M€:oon ja v. 2025 lähes 70 M€:oon. Velkaantumisen kehitys on kova. Vuonna 2025 velat ja vastuut ovat n. 90 M€, n. 7 300 €/as.

Talouden kantokyvyn kannalta kestävä lainamäärä on enintään 60 milj. euroa, jolloin vuosikate riittää lainanlyhennyksiin kymmenen vuoden lyhennysohjelmilla laskettuna. Hetkittäin korkeampi lainamäärä on mahdollinen, mutta samalla on tarkasteltava talouden kokonaisuus ja tasapainotettava lainamäärää aktiivisesti. Pidempiä laina-aikoja tarkistellaan myös tarvittaessa. Korkoriski on ilmeinen uusien lainojen osalta korkomarkkinan ollessa korkea, erityisesti vuonna 2023. Kaupungin pitkäaikaisesta velkamäärästä 80 % on sidottu kiinteään korkoon, lisäksi kiinteistöleasing on 10 v kiinteällä korolla. Kaupungin reilun 4 M€ vaihtuvakorkoisten lainojen korkomeno 3 % korkotasolla on noin 0,13 M€. Vallitsevalla korkotasolla laskettuna uudet lainat huomioon ottaen pitkäaikaisten lainojen korkotaso nousee tämän hetken 0,25 M€ tasosta 0,6 M€:oon vuonna 2023 ja 2024. Korkomarkkina maltillistunee jo osin vuonna 2024.

Kaupungin talouden näkymä 2023–2030. Budjetointi tehdään historian suurimmassa murroksessa eikä kukaan tällä hetkellä tiedä, miten hyvinvointialueen ja kuntien rahoitus tulee toteutumaan vuodesta 2024 eteenpäin. Tämän, ja meneillään olevan hyökkäyssodan ja koronapandemian jatkumon, vuoksi talouden tulevaan kuvaan liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta.

Talouden kokonaisuutta on esitetty alla vuosien 2024–2030 arviona. Arvion perusteella näyttää syntyvän rakenteellista alijäämää tehdyillä oletuksilla:

- tuotot kasvavat 0,5 % /v
- menot kasvavat 1 % / v. Vuodesta 2026 alkaen Kampuksen käyttötalousvaikutus 0,5 M€ on lisätty.
- hanketoiminta säilyy ennallaan vireänä
- valtionosuus muuttumaton, paitsi hyvinvointialueuudistuksen vaikutus täysimääräinen 2027 alkaen
- verotuloissa tuulivoiman määrä huomioitu, aluksi tuloverot laskevat hieman, kun kuntien tuloveropohjassa ei ole pitkään enää nykykertymää korkeammalla tuloveroprosentilla, muutoin maltillinen 1 %/v kehitys
- poistoissa uusien kaava-alueiden poistovaikutus voimakas vuoteen 2026 asti
- korkomarkkina palaa maltillisempaan tasoon, sijoitukset tuottavat normaalisti viimeistään 2024 alkaen.

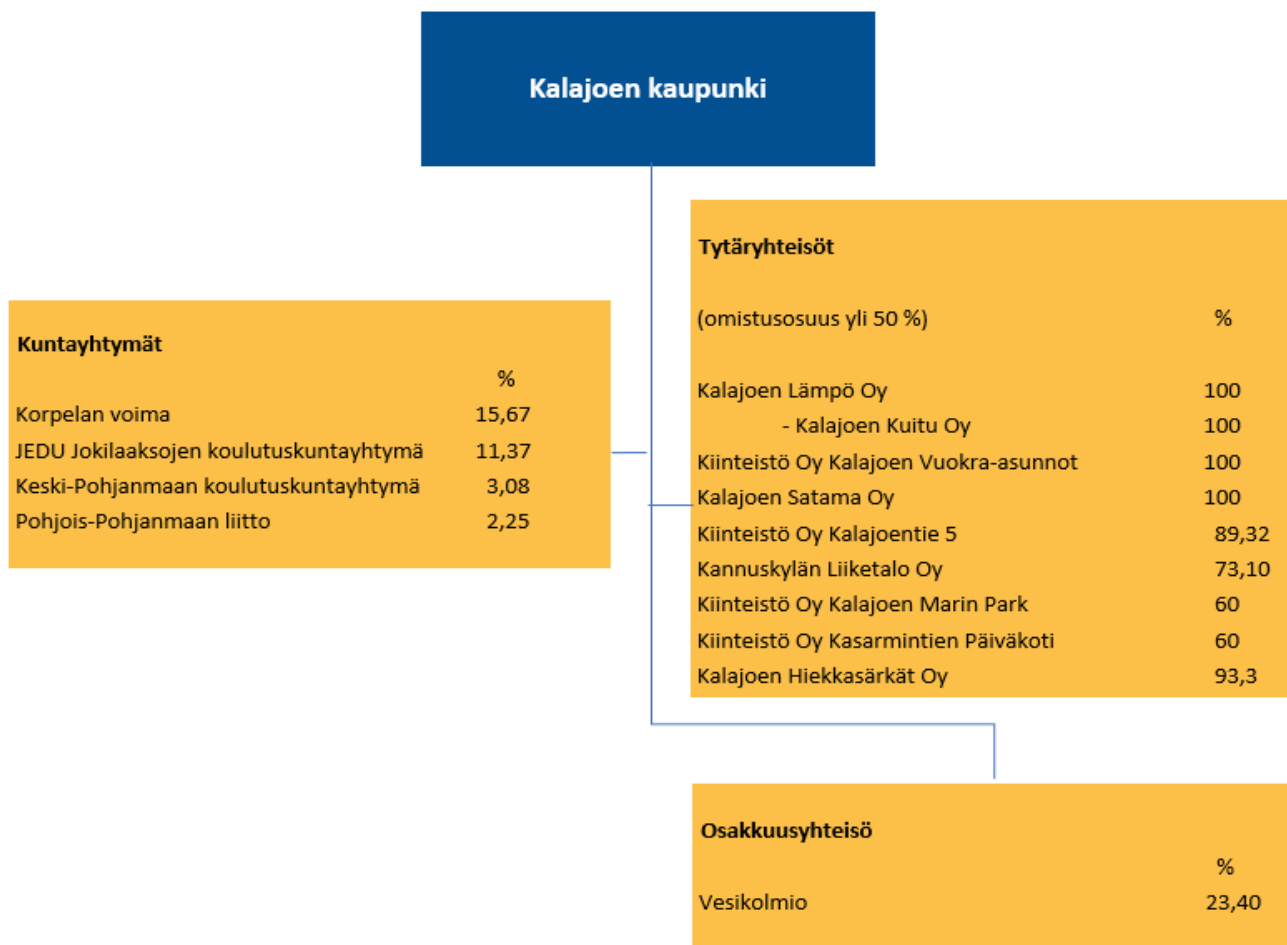
	TA23	TS24	TS25	TS26	TS27	TS28	TS29	TS30
TOIMINTATUOTOT	11,82	11,24	11,36	11,41	11,47	11,53	11,58	11,64
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
TOIMINTAKULUT	-49,1	-49,4	-50,1	-51,1	-51,6	-52,1	-52,6	-53,2
TOIMINTAKATE	-37	-37,9	-38,5	-39,4	-39,9	-40,3	-40,8	-41,3
VEROTULOT	27	27,4	27,9	28,23	28,42	28,6	28,79	28,98
VALTIONOSUUDET	16,74	16,22	16,22	16,22	15,82	15,82	15,82	15,82
RAH.TUOTOT&-KULUT	-0,38	-0,07	0,03	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12
VUOSIKATE	6,32	5,62	5,68	5,15	4,48	4,21	3,93	3,65
POISTOT	-5,01	-5,6	-6,31	-5,8	-5,5	-5,3	-5,3	-5,3
TILIKAUDEN TULOS	1,31	0,03	-0,63	-0,65	-1,02	-1,09	-1,37	-1,65
VAR. JA RAH. MUUTOKSET	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
TILIK.YLI-/ALIJÄÄMÄ	1,36	0,08	-0,58	-0,60	-0,97	-1,04	-1,32	-1,60

1.3 Kalajoki-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Konserniyhtiöille asetetut tavoitteet on esitetty talousarviokirjan alussa.

Vuonna 2023 on varauduttu perustamaan kampusrakentamiseen kiinteistöyhtiö yhteistyössä Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDUn kanssa. Kiinteistöyhtiön omistus määräytyy kampuksen neliöiden suhteessa. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kuntayhtymät siirtyvät hyvinvointialueille varoineen ja velkoineen. Kuntien ja muiden kuntayhtymien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen käytössä oleva irtain omaisuus ja sopimukset siirtyvät hyvinvointialueille. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri poistuu konsernirakenteesta hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa.

Kalajoen Hiekkasärkät Oy on myynyt Kiinteistö Oy Kylpylähotellin osakekannan vuoden 2022 aikana Kalajoen Kylpylähotelli Sani Oy:lle. Kiinteistö Oy Kalajoen Kylpylähotelli Oy on poistunut konsernirakenteesta. Kaupunkikonsernien keskimääräinen lainakanta tilinpäätöksissä 2021 oli 7 650 € /as. Vuosien 2019–2021 aikana kuituverkon rakentaminen sekä Kalajoen Satama Oy:n toteuttamat investoinnit ovat lisänneet konsernivelkaa. Konsernin lainakanta on 31.12.2021 6 884 €/as. Konsernin lainakanta kasvaa tulevien vuosien aikana kasvaa, vaikkakin PPSHP:n lainavaikutus poistuu. Konserniin yhdistellään osuudet kuntayhtymistä, joiden lainakannan kehitystä on vaikea arvioida. Kalajoen kaupunkikonserni on esitetty alla.

1.4 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuntakentän historian kenties suurin muutos tapahtuu 1.1.2023 hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa, jolloin kaupungin organisaatiosta siirtyvät sosiaali- ja terveyspalvelut, palo- ja pelastustoimi sekä kuntouttava työtoiminta hyvinvointialueelle. Samaan aikaan maatalouslomitustoiminta siirtyy Toholammin kunnalle. Ympäristöterveydenhuolto on ollut osana sosiaali- ja terveyspalveluita ja siirretään 1.1.2023 alkaen teknisiin palveluihin ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan omaksi palvelualueeksi.

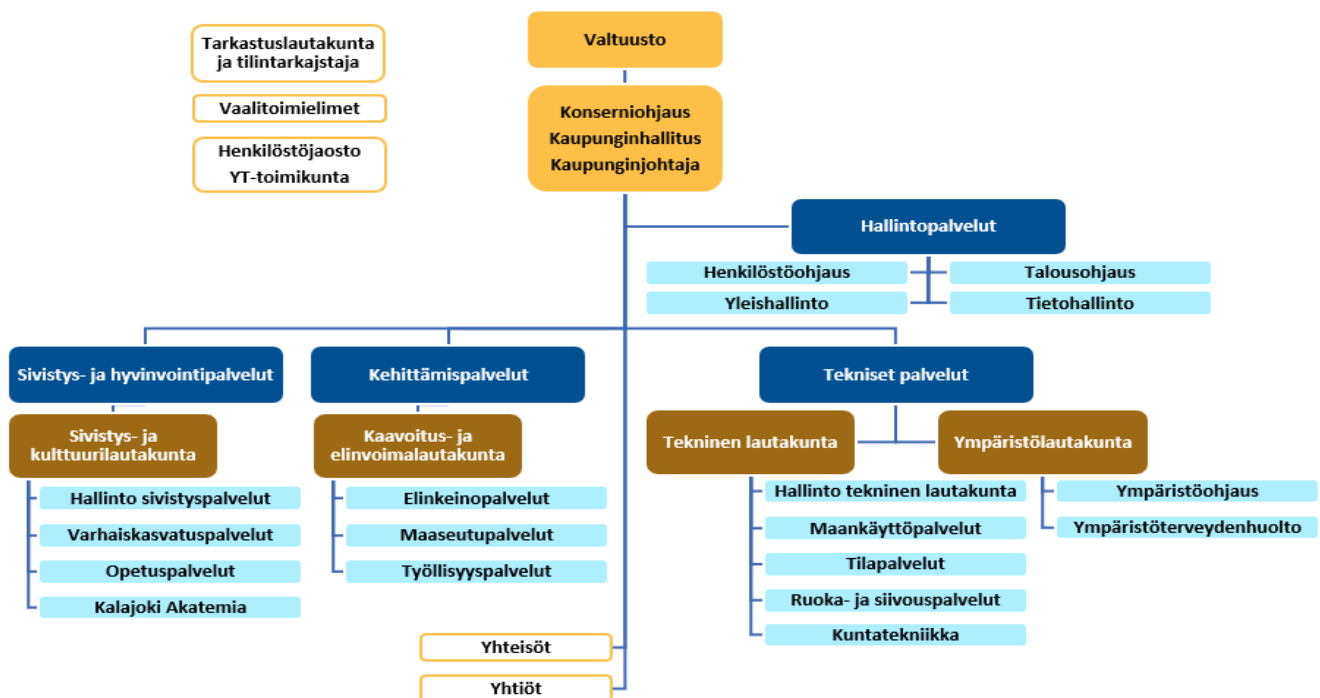
Vuonna 2023 palvelualueet ovat:

- hallintopalvelut
- kehittämispalvelut
- sivistyspalvelut
- tekniset palvelut.

Hallintopalveluissa on kuntaan jäävät vammais- ja vanhusneuvostot. Lisäksi hallintopalveluissa on hallinnointivastuu tilapäistä suojelua tarvitsevien sekä kotouttamisen osalta.

Kalajoki toimii isäntäkuntana lisäksi ympäristöterveydenhuollon palveluissa Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille. Maaseutuhallinnon palveluja tuotetaan Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille. Ympäristöterveydenhuollon alueella runsaat 48 200 asukasta. Maaseutuhallinnon vastuualueen asukasluku on 50 900 asukasta.

Kalajoen kaupungin organisaatiokaavio

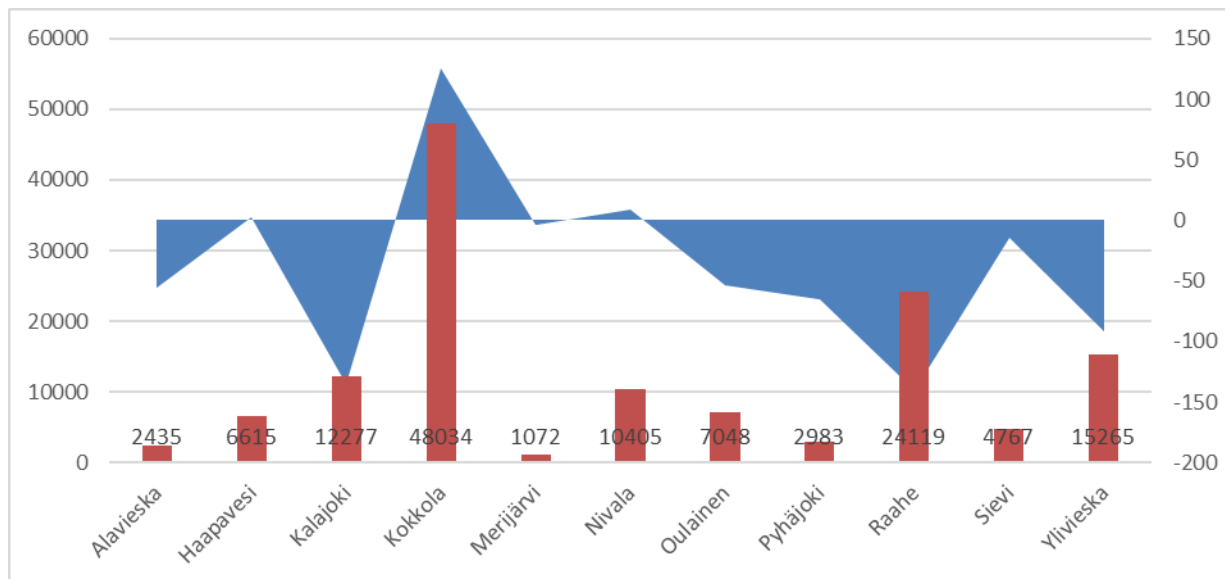
1.5 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kalajoen kaupungin asukasluku 31.10.2022 oli 12 277. Asukasluvussa näkyy alueen suurhankkeen keskeytyminen ja sen vaikutus erityisesti Raahen, Pyhäjoen ja Kalajoen asukaslukuihin. Vuokra-asumisen tarve on ennakoitua suurempaa ja se on osin ollut muuton esteenä. Asumisen ratkaisuja toteutetaan voimakkaasti ensi vuoden aikana.

Kalajoen väestöennusteet noudattavat valtakunnallisia trendejä; kaupungin väestö vähenee ja vanhenee nopeasti seuraavan parinkymmenen vuoden aikana ja keskittyy kaupungin sisällä keskustajamaan sekä hiekkasärkille. Väestön ikääntymisen lisäksi huoltosuhdetta heikentää työikäisen väestön väheneminen. Syntyvyys on heikentynyt kaikilla kaupungin alueilla.

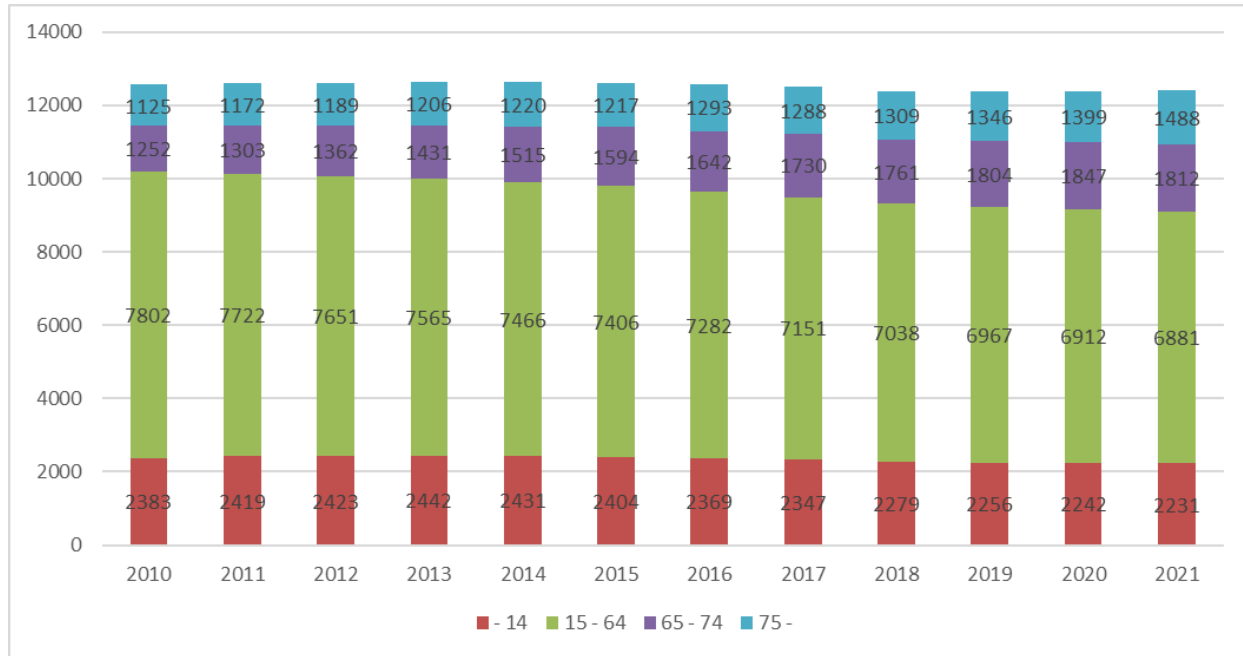
Kalajoen väestö- ja työpaikkakehitykseen odotetaan pitkällä tähtäimellä muutosta onnistuneella elinkeinopolitiikalla ja markkinoinnilla, kasvavalla vetovoimalla sekä positiivisen suhdannekehityksen avulla. Kampushanke on yksi keskeinen tekijä osaamis- ja väestöpotentiaalain saamiseksi. Teollisuuden työpaikkoihin pyritään turvaamaan työvoiman saatavuus myös kampuksen kautta.

Kuva 1. Alueen asukasluvut 31.10.2022

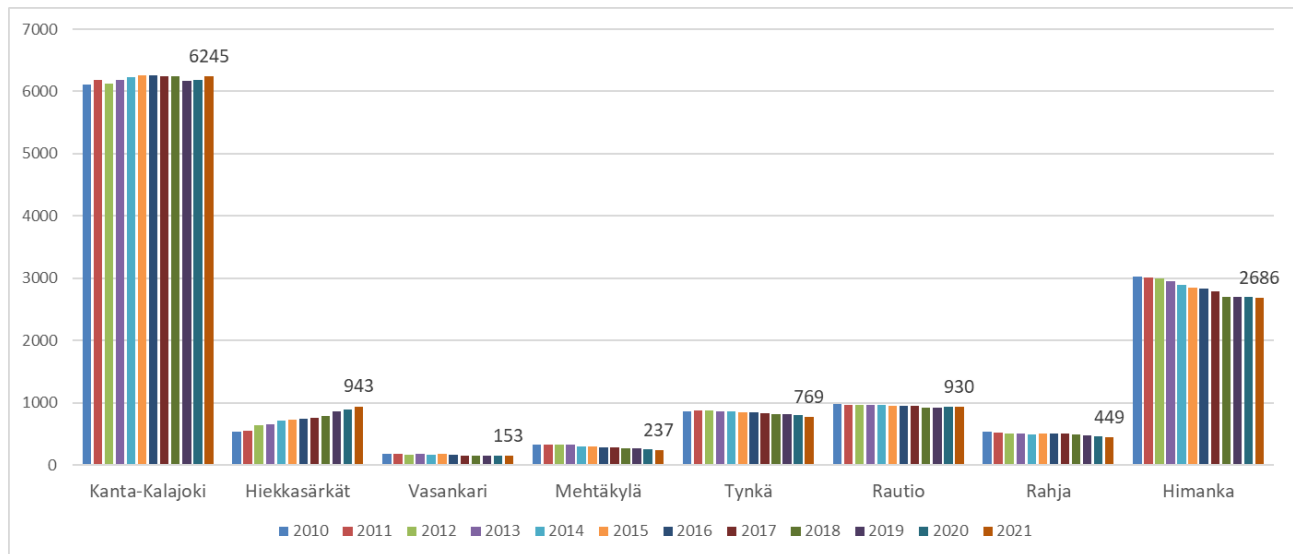
Työikäinen väestö on vähentynyt ajanjaksolla. Lasten määrä on säilynyt suhteellisen vakaana, ikäihmisten määrä on kasvanut suhteessa eniten. Tilastokeskuksen väestöennuste vuoteen 2030 osoittaa, että lasten määrä on vähenevä ja ikäihmisten määrä kasvaa yhä suurten ikäluokkien vanhetessa. Ennuste ei ota huomioon alueen omia vetovoimatekijöitä.

Kuva 2. Väestörakenne ikäluokittain 2010–2021.

Väestö on kymmenen vuoden aikana kasvanut Kanta-Kalajoella ja Hiekkasärkillä.

Kuva 3. Väestö osa-alueittain.

Työllisyystilanne

Kalajoen työllisyystilanne on kehittynyt hetkellisen koronapandemianotkahduksen jälkeen hyvin ja jatkunut totutusti alueen parhaimpana. Lokakuun lopussa työttömyysaste Kalajoella oli 6,5 %, kun työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaalla 10,0 %. Koko maassa työttömyysaste oli 9,8 %.

2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

2.1 Talousarvion rakenne

Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio muodostuu strategia- ja tavoiteosasta, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamiseen tarvittavat menot ja tulot. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohdana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina.

Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Rahoitussuunnitelmassa esitetään, kuinka investoinnit ja muut sijoitukset pysyviin vastaaviin sekä pääoman palautukset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoitustarvetta voidaan kattaa lainanotolla tai vapauttamalla taseen pysyviin tai vaihtuviin vastaaviin sitoutunutta pääomaa. Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat palvelu- ja viranomaistoimintaa käyttösuunnitelmilla

2.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimielin- ja palvelutasolla. Kaupunginhallitukseen nähden määrärahat ovat sitovia palvelualueitasolla. Lautakuntiin nähden määrärahat ovat sitovia palveluyksikötasolla.

Määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttoperiaatteella käyttötalousosassa. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Investointiosan tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia bruttoperiaatteella. Investoinnin määrärahat ja tuloarviot

ovat sitovia valtuustoon nähden; kiinteä omaisuus, osakkeet ja osuudet, rakennusinvestoinnit, kuntatekniikka, viher- ja ulkoilualueet, liikelaitokset (viemärlaitos) ja irtaimisto. Edellisten sisällä tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia investointikohteittain kaupunginhallitukseen nähden. Mikäli määrärahaa tai tuloarviota tulee siirtää kohteiden välillä, päättää siitä kaupunginhallitus. Tekninen lautakunta vastaa investointikohteittain toteutuksesta ja niistä investointikohteista, jotka on erikseen tekniselle lautakunnalle osoitettu.

Valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle toimintakatteen jälkeisten rivien osalta. Tuloslaskelman sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot. Rahoituslaskelmaosa valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle Investointia koskevien rivien jälkeen.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainotus

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan ”taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Kunta, jonka kuluva vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä. Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kalajoen kaupungin taloussuunnittelukausi on ylijäämäinen. Taseella on kertynyttä ylijäämää eikä tarvetta talouden tasapainottamiseen edellä mainituilla mittareilla ole. On kuitenkin huomioitava, että soteuudistus haastaa talouden tasapainoa mittavasti.

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
HALLINTOPALVELUT				
Valtuusto Toiminnan ohjaus ja arviointi	B		-134 440	
Tarkastuslautakunta	B		-37 700	
Keskusvaalilautakunta	B		-32 300	23 700
Kaupunginhallitus	B			
Konserniohjaus		B	-1 890 400	801 600
Henkilöstöohjaus		B	-708 300	122 000
Talousohjaus		B	-697 880	104 000
Yleishallinto		B	-589 830	12 800
Tietohallinto		B	-1 147 550	289 300
HALLINTOPALVELUT YHT.	B		-5 238 400	1 353 400
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta	B			
KEHITTÄMISPALVELUT				
Elinkeinopalvelut		B	-1 599 986	570 900
Maaseutupalvelut		B	-671 550	392 300
Työllisyyspalvelut		B	-629 500	127 100
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B		-2 901 036	1 090 300
Sivistyslautakunta				
SIVISTYSPALVELUT				
Hallinto sivistyspalvelut		B	-276 100	144 900
Varhaiskasvatus		B	-6 306 040	81 900
Opetuspalvelut		B	-15 906 935	500 075
Kalajoki Akatemia		B	-2 589 030	733 900
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	B		-25 078 105	1 460 775
Tekninen lautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				
Hallinto ja toimistopalvelut		B	-254 500	
Maankäyttöpalvelut		B	-1 060 490	1 377 000
Tilapalvelu		B	-6 258 600	3 532 900
Ruoka- ja siivouspalvelut		B	-2 692 990	0
Kuntatekniikka		B	-3 678 790	1 754 100
Ympäristölautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
Ympäristöterveydenhuolto		B	-1 479 100	1 270 800
Ympäristönohjaus		B	-469 140	230 000
TEKNISET PALVELUT YHT.	B		-15 893 610	8 164 800
KÄYTTÖTALOUS YHT.			-49 111 151	12 069 275
INVESTOINTIOSA				
KAUPUNGINHALLITUS				
Kiinteä omaisuus	B		-500 000	500 000
Osakkeet	B		-3 155 000	50 000
Irtaimisto	B		-200 000	
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Rakennusinvestoinnit uudishankkeet	B		-300 000	
Rakennusinvestoinnit perusparantaminen	B		-1 220 000	
Kuntatekniikka Viemärilaitos	B		-400 000	
Kuntatekniikka Viher- ja ulkoilualueet	B		-1 095 000	512 500
Kuntatekniikka uudet kaava-alueet	B		-2 500 000	1 000 000
Kuntatekniikka perusparantaminen	B		-3 680 000	400 000
Kuntatekniikka yhteishankkeet	B		-1 200 000	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ			-14 250 000	2 462 500
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B			27 000 000
Valtionosuudet	B			16 744 000
Korkotulot	B			126 000
Muut rahoitustulot	B			277 000
Korkomenot	B		-660 000	
Muut rahoitusmenot	B		-120 000	
RAHOITUSTOIMINTA				
Tulorahoituksen korjauserät	B			350 000
Antolainojen muutokset				
Antolainojen lisäys	B		-2 000 000	
Antolainojen vähennys	B			350 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lisäys	B			10 000 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	B		-4 100 000	
Lyhytaik. lainojen muutos	N			

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Liittymismaksut+jälkikäteen maks. vo:t				200 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	N			662 376
YHTEENSÄ			-70 241 151	70 241 151

B=sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

2.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 § mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kaikki luottamushenkilöt ovat tilivelvollisia lukuun ottamatta valtuutettuja. Seuraavat toimielinten esittelijät ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat: Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä, että tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta ja kehittämisestä.

3. KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS

3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma

Liikuntasuunnitelma 2019–2025

Kalajoen kaupungin uusi Liikuntasuunnitelma 2019–2025 on strateginen asiakirja, jota Hyvinvointipalvelut käyttävät vuosittain tausta-aineistona talousarvion ja taloussuunnittelun laadinnan yhteydessä (Kvalt 05.11.2019 § 80). Suunnitelma perustuu kuntalain (410/2015 § 22) mukaiseen laajaan liikuntapalveluiden käyttäjien kuulemiseen sekä keskeisten palvelualueiden asiantuntijoiden näkemyksiin, joiden pohjalta on suunnitelmassa esitetty liikuntapalveluiden ja olosuhteiden kehittämistoimenpiteitä sekä toimenpidekokonaisuuksia. Toimenpidekokonaisuudet sisältävät yli sata yksittäistä kehittämistoimenpidettä, joita kuntalaiset ja toiminnan järjestäjät ovat antaneet liikuntasuunnitelman tausta-aineiston keräämisen yhteydessä. Toimenpiteet on priorisoitu niiden vaikuttavuuden perusteella.

Vaikuttavuutta on arvioitu liikuntalain (390/2015 § 2) tavoitteiden näkökulmasta, painottaen liikuntalaissa määritettyjä kunnan tehtäviä (§ 5), joita ovat liikunta edellytysten luonti: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Toimenpiteiden toteuttamista tarkastellaan valtuustokausittain. Palveluiden käyttäjien kuulemisia (seurafoorumit / kyläraadit) jatketaan vuosittain, jonka jälkeen Kalajoki Akatemia tekee esityksen talousarvioon sisällytettävistä kuluieristä sekä esittää teknisille palveluille liikuntapaikkojen rakentamiseen ja kunnossapitoon kohdentuvista toimenpiteistä.

Hyvinvointisuunnitelma

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen linjaukset kirjataan hyvinvointisuunnitelmaan, joka laaditaan valtuustokausittain ja tarkennetaan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus on ohjata kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavaa päätöksentekoa kuntatasolla, kaikissa palveluissa. Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ei ole yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuollon vastuulla, vaan se tulee ottaa huomioon yhtä lailla esim. teknisen palvelun, liikunta- ja kulttuuripalveluiden ja opetus - ja varhaiskasvatuspalveluiden suunnitelmissa, päätöksissä ja toimenpiteissä.

Hyvinvointisuunnitelman tulee olla osa kaupungin toiminta- ja taloussuunnittelua sekä niiden toimeenpanoa ja budjetointia. Hyvinvointisuunnitelman laatimiseen osallistuu moniammatillinen työryhmä, joka koostuu kaupungin virkamiehistä ja päätöksentekijöistä sekä kaupungissa toimivien oppilaitosten sekä kolmannen sektorin toimijoiden edustajista. Valtuustokausittain laadittavaan laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointikertomukseen kootaan tiivis kuvaus johtopäätöksineen kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta, väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, väestöryhmien välisistä hyvinvointi- ja terveyseroista, terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista, palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin, ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä tavoitteista ja toimenpiteistä.

3.2 Kaupunkistrategia

Kalajoki mahdollistaa investoinnit tulevaisuuteen

- Sataman Yrityspuiston toiminta laajenee ja kehittyy. Tavoitteena on saada alueelle logistiikkakeskus ja erikokoisia työnantajia, ja luoda siten uusia työpaikkoja Kalajoelle.
- Kampus on uusi ja nykyaikainen oppimisympäristö, jossa on laaja koulutustarjonta. Kampus mahdollistaa kansainvälisen yhteistyön sekä yhteistyön alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä alueella että alueen ulkopuolelle korkeakoulupaikkakuntien kanssa.
- Kalajoelle syntyy uudenlainen ympärivuotinen ja elämyksellinen tapahtumien ja hyvinvoinnin viihdekeskus
- Kalajoen Marina täydentää Hiekkasärkkien palvelutarjontaa ja houkuttelee uusia yrityksiä ja matkailijoita. Merellinen luonto ja luontokohteet ovat matkailun toinen vetonaula. Meriluontokeskuksen uudistuminen, luontoliikuntareittien kehittäminen ja uudet merelliset aktiviteetit edistävät luontomatkailua.
- Kalajoella on ympärivuotista tapahtuma- ja messutoimintaa. Uudenlaiset kumppanuudet ja investointimallit mahdollistavat tapahtuma-alustan tai -areenan rakentamisen. Alueen palvelukokonaisuus ja liikenneratkaisut tukevat messu- ja tapahtumatuotantoa.

Sujuva arki ja kasvun mahdollisuudet

- Laadukkaat varhaiskasvatustilat ja -toiminta, kouluissa saatava tuki, perhepalvelut sekä monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet tukevat perheiden hyvinvointia ja houkuttelevat uusia perheitä Kalajoelle. Ikäihmiset lisäävät kaupungin elinvoimaa ja ovat tärkeä voimavara. Ikäihmisille on tarjolla monipuolisia asumisratkaisuja ja palveluita.
- Kuntalaisten erilaisia osallistumismahdollisuuksia kaupungin kehittämiseen kokeillaan ja kehitetään edelleen valtuustokauden aikana.
- Yrittäjille on tarjolla monipuolisia palveluita yrittäjyyden eri vaiheissa. Yritysten kanssa tehdään yhteistyötä mm. työllisyyden edistämiseksi. Yrityspalvelut ja vahva yritys yhteistyö houkuttelevat uusia yrityksiä ja luovat uusia työpaikkoja.
- Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, uudet avaukset korkeakoulu yhteistyössä ja monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita ja edistävät osaamisen kehittämistä. Koulutuspalvelut vahvistavat osaavan työvoiman saatavuutta, jota tukee myös asumisen ratkaisut, etätöiden tekemisen edellytykset sekä asumisviihtyvyyttä edistävä toiminta ja palvelut.
- Kalajoen kaupunkikonserni on Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka. Se tunnetaan hyvästä yhteishengestä ja tekemisen mieleisyydestä. Päätöksenteossa otetaan huomioon henkilöstön hyvinvointi. Työnantajamaine houkuttelee pyrkimään kaupunkikonsernin palvelukseen.

Laadukas elämisen ja asumisen ympäristö

- Kaavoituspolitiikka tukee strategian tavoitteita, kaupungin kasvua, kehitystä ja elinkeinopolitiikan tavoitteita. Eläväinen ja houkutteleva kaupunkikuva sekä vireät kylät kutsuvat vierailemaan ja asumaan koko kaupungin alueella. Kaavoituksen ja rakentamisen kysymyksissä huomioidaan erityisesti vetovoimaiset alueet. Kaavoitus- ja lupaprosessit ovat sujuvia ja nopeita.
- Pitkäjänteinen ja kestävä asuntopolitiikka varmistaa monipuoliset asumisratkaisut ja -vaihtoehdot, jotka tukevat työvoiman saatavuutta ja lisäävät kaupungin vetovoimaa. Vetovoimaisten alueiden asumisratkaisuisa tehdään uudenlaista yhteistyötä.
- Kaupungin tilat ovat avoimia ja ne ovat kuntalaisten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden aktiivisessa käytössä.

- Uudenlaiset oppimisympäristöt, toimivat varhaiskasvatustilat sekä monipuoliset harrastuspaikat ovat tärkeä osa kuntalaisten sujuvaa arkea ja hyvinvointia.
- Kalajoella on kasvava ja ympärivuotinen matkailukeskus sekä viiden tähden liikunta-, kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet ja arvokkaat luontokohteet

Ilmastotekojen edelläkävijä

- Ympäristötietoisuus ja -vastuu näkyy ilmasto- ja ympäristöystävällisissä energiaratkaisuissa, rakentamisessa ja hankinnoissa.
- Kalajoki edistää uusiutuvan energian, lähiruoan ja lähipalveluiden käyttöä.
- Matkailun edistäminen tapahtuu vastuullisella ja kestävällä tavalla.
- Ympäristövastuullisuudesta ja ilmastoteoista viestitään avoimesti ja se on yksi vetovoimatekijä.
- Kalajoki tunnetaan ilmastotekojen edelläkävijänä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Talous tasapainossa

- Isoista muutoksista huolimatta talouden tasapaino säilyy koko konsernissa ja omistajapolitiikka tukee tätä tavoitetta.
- Verot ja maksut pysyvät alueen keskitasossa.
- Päätökset ovat taloudellisesti kestäviä.
- Palvelut on järjestetty ja tuotettu oikea-aikaisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti, ja ne täyttävät kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet.
- Positiivinen väestökehitys sekä yritysten määrän kasvu luovat edellytykset vakaalle tulopohjalle.

Kaupunkistrategian mittarit

Suorite	TP2019	TP2020	TP2021
Väkiluku, vuosittainen	12 373	12 400	12 412
Luonnollinen väestönlisäys	- 13	- 5	- 13
Kokonaisnettomuutto	- 1	37	24
0–6-vuotiaat, % väestöstä	7,6	7,5	7,2
7–14-vuotiaat, % väestöstä	10,6	10,6	10,8
15–64-vuotiaat, % väestöstä	56,3	55,7	55,4
65–75-vuotiaat, % väestöstä	14,6	14,9	14,6
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	10,9	11,3	12
Huoltosuhde, demografinen	77,6	79,4	80,4
Työttömyysaste, %	7,8	10,5	7,5
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	4 509	4 389	
Avoimet työpaikat	51	82	139
Yrityskanta	1 032	1 069	1 083
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1000 €)	575 035	590 884	
Lainamäärä ja leasingrahoitus (M €)	67	65	68

3.3 Sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Strategiset tavoitteet: Ilmastotekojen edelläkävijä		KALAJOEN KAUPUNKI
Tavoite: Kalajoki edistää uusiutuvan energian, lähiruoan ja lähipalveluiden käyttöä.		
Mittarit:		
Lähiruokapäivät / kpl: Toteuma 0.0, Tavoite 7.0		
Verkasalon tuulipuiston osayleiskaava / %: Toteuma 5.0, Tavoite 50.0		
	Toimenpide: Lähiruokateemapäivien pitäminen kouluissa ja päiväkodeissa	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaava	TEKNISET PALVELUT
Tavoite: Kalajoki tunnetaan ilmastotekojen edelläkävijänä kansallisesti ja kansainvälisesti.		
	Toimenpide: Kaupungin oman energiatuotannon sekä teollisuusalueille ja matkailualueille tarjottavien energiaratkaisujen selvittäminen / energiaratkaisut	Kalajoen Lämpö Oy
Tavoite: Ympäristötietoisuus ja -vastuu näkyy ilmasto- ja ympäristöystävällisissä energiaratkaisuissa, rakentamisessa ja hankinnoissa.		
	Toimenpide: Sataman energiaratkaisut	Kalajoen Satama Oy
	Toimenpide: Irtiotto öljystä -jatkohankkeen toteuttaminen	Kalajoen Lämpö Oy
	Toimenpide: Kaukolämmön mahdollistaminen Hiekkasärkkien ydinalueella ja mantereen puolella.	Kalajoen Lämpö Oy
Tavoite: Ympäristövastuullisuudesta ja ilmastotoeista viestitään avoimesti ja se on yksi vetovoimatekijä.		
	Toimenpide: Kalajoen kaupunki hiilineutraaliselvityksen käynnistäminen	HALLINTOPALVELUT
Strategiset tavoitteet: Kalajoki mahdollistaa investoinnit tulevaisuuteen		KALAJOEN KAUPUNKI
Tavoite: Kalajoella on ympärivuotista tapahtuma- ja messutoimintaa. Uudenlaiset kumppanuudet ja investointimallit mahdollistavat tapahtuma-alustan tai -areenan rakentamisen. Alueen palvelukokonaisuus ja liikennetkaisu tukevat messu- ja tapahtumatuotantoa.		
Mittarit:		
Luotettavat sisä- ja ulkotapahtumien kävijälaskurit (kpl): Toteuma 0.0, Tavoite 10.0		
	Toimenpide: Lentokenttäalueen ympäristöluvan päivittäminen.	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Tapahtumainfran kehittäminen ja tapahtumien myynnin organisointi	Kalajoen Hiekkasärkät Oy
	Toimenpide: Tapahtumamäärän kasvattaminen	SIVISTYSPALVELUT
Tavoite: Kalajoen Marina täydentää Hiekkasärkkien palvelutarjontaa ja houkuttelee uusia yrityksiä ja matkailijoita. Merellinen luonto ja luontokohteet ovat matkailun toinen vetonaula. Meriluontokeskuksen uudistuminen, luontoliikuntareittien kehittäminen ja uudet merelliset aktiviteetit edistävät luontomatkausta.		

Mittarit: Marinan sataman rakennesuunnittelu: Toteuma 0.0, Tavoite 100.0		
	Toimenpide: Marinan alueen 2. vaiheen rakentaminen	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Marinan palvelutuotannon edistäminen	Kalajoen Hiekkasärkät Oy
	Toimenpide: Perämeren suosituimman retkeilyalueen kokonaissuunnitelman ja hankekorttien laatiminen	Kalajoen Hiekkasärkät Oy
Tavoite: Kampus on uusi ja nykyaikainen oppimisympäristö, jossa on laaja koulutustarjonta. Kampus mahdollistaa kansainvälisen yhteistyön sekä yhteistyön alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä alueella että alueen ulkopuolelle korkeakoulupaikkakuntien kanssa.		
Mittarit: Kaavoitus valmiusaste %: Toteuma 20.0, Tavoite 100.0 Kampuksen rakentamisen valmiusaste %: Toteuma 0.0, Tavoite 25.0		
	Toimenpide: Kampuksen kaavoitus	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Kampuksen rakentaminen	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Kampuksen kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Kampus-matkailuvision laatiminen	Kalajoen Hiekkasärkät Oy
	Toimenpide: Valmistellaan toimenpideohjelma lukion oppilasmäärän kasvattamiseksi painopisteenä kampuksen toteutumisen jälkeinen ajankohta.	SIVISTYSPALVELUT
Tavoite: Sataman Yrityspuiston toiminta laajenee ja kehittyä. Tavoitteena on saada alueelle logistiikkakeskus ja erikokoisia työnantajia, ja luoda siten uusia työpaikkoja Kalajoelle.		
Mittarit: Potentiaalisten yritysten suorakontaktointi, kpl: Tavoite 100.0 Uudet yritysten sijoittumisprosessit, kpl: Tavoite 10.0 Sijoittumispäätöksen tehneitä yrityksiä, kpl: Tavoite 2.0		
	Toimenpide: Sataman yrityspuiston ja koko Kalajoen markkinointi toimintaansa laajentaville tai uutta sijoittumispaikkaa hakeville yrityksille. Potentiaalisia toimijoita kontaktoidaan suoraan ja yrityspuistoa markkinoidaan eri kanavissa aktiivisesti.	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Sataman yrityspuiston toteutettavuussuunnitelma yhteistyössä kumppanin kanssa	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Kalajoen Satama Oy:n ja sataman yrityspuiston kasvuohjelma	Kalajoen Satama Oy
Strategiset tavoitteet: Laadukas elämisen ja asumisen ympäristö		KALAJOEN KAUPUNKI

Tavoite: Kaavoituspolitiikka tukee strategian tavoitteita, kaupungin kasvua, kehitystä ja elinkeinopolitiikan tavoitteita. Eläväinen ja houkutteleva kaupunkikuva sekä vireät kylät kutsuvat vierailemaan ja asumaan koko kaupungin alueella. Kaavoituksen ja rakentamisen kysymyksissä huomioidaan erityisesti vetovoimaiset alueet. Kaavoitus- ja lupaprosessit ovat sujuvia ja nopeita.

Mittarit:

Rakennusluvan käsittelyaika / vrk: Toteuma 14.0, Tavoite 14.0

Ympäristölupien keskimääräinen käsittelyaika / kk: Toteuma 8.0, Tavoite 6.0

Ympäristövalvonnan ilmoitusmenettelyn keskimääräinen käsittelyaika / vrk: Toteuma 150.0, Tavoite 120.0

	Toimenpide: Asuntotuotannon kasvattaminen riittävällä tonttireservillä	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Sujuva rakennus- ja ympäristölupaprosessi	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Rakentajalle/investoijalle mahdollisimman järkevän energiaratkaisun huomioiminen osana kaavoitusta yt. Kalajoen Lämpö Oy	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Hiekkasärkkien mantereen puolen kaavoitus	TEKNISET PALVELUT
Tavoite: Kalajoella on kasvava ja ympärivuotinen matkailukeskus sekä viiden tähden liikunta-, kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet ja arvokkaat luontokohteet		
Mittarit:		
Ydinalueen kaavan valmiusaste %: Toteuma 10.0, Tavoite 50.0		
Retkipyöräilyreitien valmiusaste %: Toteuma 0.0, Tavoite 30.0		
Reitistöalikulun rakentamisen valmiusaste %: Toteuma 20.0, Tavoite 100.0		
Vierailijamäärät / yöpymisvuorokaudet: Toteuma 267,000.0, Tavoite 278,000.0		
	Toimenpide: Matkailun ydinalueen kaavoitus	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Retkipyöräilyreitien rakentaminen	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Parannetaan luontoliikuntapaikkojen turvallisuutta ja saavutettavuutta hankerahoituksella. Käyttöön otetaan Konikarvon ja Lennimutkan laiturit ja rakennetaan Kärmekekallion ja hiihtomajan kuntoportaat.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Akatemia luo uusia palveluita kulttuurimatkailu -hankkeen kautta.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Reitistöalikulun rakentaminen Tapion Tuvan läheisyyteen	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Uuden leirintäaluepaikan osoittaminen ja operaattorin löytäminen	TEKNISET PALVELUT
	Toimenpide: Hiekkasärkkien ydinalueen konseptin työstäminen	Kalajoen Hiekkasärkät Oy
	Toimenpide: Visit Arctic Coast - kansainvälistymishankkeen toteutus	Kalajoen Hiekkasärkät Oy

	Toimenpide: Raumankarin keskusleikkipuiston käytön aloittaminen ja käyttömahdollisuudet	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Tapahtumien osallistujamäärien ja reittien kävijämäärien automaattisen mittausmenetelmän kehittäminen terveyden ja hyvinvoinnin edistämishankkeen kautta.	SIVISTYSPALVELUT
Tavoite: Kaupungin tilat ovat avoimia ja ne ovat kuntalaisten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden aktiivisessa käytössä.		
	Toimenpide: Kaikki Akatemian toimitilat ovat aina sähköisen kalenterin kautta varattavissa ja lukitusjärjestelmät ovat automaattiset	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Lähialueyhteistyötä kehitetään tilatehokkuuden lisäämiseksi ja palveluiden laadun sekä saatavuuden turvaamiseksi. Rannikon alue ja naapurikunnat osallistetaan suunnittelutyöhön.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Merenajan liikuntahallin, yhtenäiskoulun ja Virta-salin käyttöasteiden kasvattaminen	SIVISTYSPALVELUT
Tavoite: Pitkäjänteinen ja kestävä asuntopolitiikka varmistaa monipuoliset asumisratkaisut ja -vaihtoehdot, jotka tukevat työvoiman saatavuutta ja lisäävät kaupungin vetovoimaa. Vetovoimaisten alueiden asumisratkaisussa tehdään uudenlaista yhteistyötä.		
Mittarit:		
Valmistuneet asuinhuoneistot: Toteuma 0.0, Tavoite 50.0		
Valmistuneet loma-asuntohuoneistot: Toteuma 0.0, Tavoite 30.0		
Myydyt / vuokratut asuntotontit: Toteuma 0.0, Tavoite 15.0		
Myydyt / vuokratut loma-asuntotontit: Toteuma 0.0, Tavoite 15.0		
KVAS:n asuntojen käyttöaste yli 93 %: Toteuma 93.0, Tavoite 93.0		
	Toimenpide: Uuden asuntotuotannon rakentamisen suunnittelu ja käynnistäminen	Koy Kalajoen Vuokra-asunnot
	Toimenpide: Nykyisen asuntokannan hallitun kunnostamisen ohjelma	Koy Kalajoen Vuokra-asunnot
	Toimenpide: Valokuituverkon rakentaminen taloudellisten reunaehtojen mahdollistamalla tavalla.	Kalajoen Kuitu Oy
	Toimenpide: Asunto-osakkeiden hankinta vetovoimaisista ja varman vuokran kohteista	Koy Kalajoen Vuokra-asunnot
Tavoite: Uudenlaiset oppimisympäristöt, toimivat varhaiskasvatustilat sekä monipuoliset harrastuspaikat ovat tärkeä osa kuntalaisten sujuvaa arkea ja hyvinvointia.		
Mittarit:		

Luontoliikuntakohteissa pidettävien koulutustapahtumien määrä (kpl): Toteuma 2.0, Tavoite 12.0 Rakennettavat MOBO-reitit keräävät suuret kävijämäärät (kpl): Toteuma 0.0, Tavoite 10,000.0		
	Toimenpide: Keskustajaman varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelun alkaessa varhaiskasvatuksen johtaminen vahvistuu.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Keskustajaman varhaiskasvatuskeskus painottaa toimintaansa kielipainotteiselle pedagogiikalle.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Varhaiskasvatuskeskusten rakentaminen	TEKNISET PALVELUT
Strategiset tavoitteet: Sujuva arki ja kasvun mahdollisuudet		KALAJOEN KAUPUNKI
<p>Tavoite: Kalajoen kaupunkikonserni on Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka. Se tunnetaan hyvästä yhteishengestä ja tekemisen meiningistä. Päätöksenteossa otetaan huomioon henkilöstön hyvinvointi. Työnantajamaine houkuttelee pyrkimään kaupunkikonsernin palvelukseen.</p> <p>Mittarit: Henkilöstökyselyn NPS-arvo muuttuu positiiviseksi: Toteuma -28.0, Tavoite 0.0 Akatemia tuottaa työyhteisöille tykypäivään liikunta- tai kulttuuritapahtumia: Toteuma 0.0, Tavoite 3.0</p>		
	Toimenpide: Sisäisen viestinnän lisääminen uuden intranetin mukaisen toimintamallin käyttöönotolla	HALLINTOPALVELUT
	Toimenpide: Rekrytointiviestintää (mm. Kuntarekryn työnantajaesittely) kehitetään koko kaupungin ja jokaisen palvelualueen osalta tavoitteena erinomainen kokemus Kalajoen kaupungista työnantajana.	HALLINTOPALVELUT
	Toimenpide: Henkilöstöetuudet ovat monipuoliset ja kilpailukykyiset ja niillä vahvistetaan Kalajoen elinvoimaa. Henkilöstön työhyvinvointia ylläpidetään selkeällä työnjaolla, hyvällä työilmapiirillä ja kohdentamalla resurssit oikein. Palvelujen välistä yhteistyötä tiivistetään.	HALLINTOPALVELUT
<p>Tavoite: Kuntalaisten erilaisia osallistumismahdollisuuksia kaupungin kehittämiseen kokeillaan ja kehitetään edelleen valtuustokauden aikana.</p> <p>Mittarit: Pidetyt kyläillat, kpl: Tavoite 4.0 Pidettyjen kyläiltojen osallistujamäärä: Tavoite 80.0 Osallistavan budjetoinnin kohteet toteutettu: Tavoite 1.0</p>		
	Toimenpide: Kyläiltojen järjestäminen kaupungin ja kylien vuoropuhelun ja yhteistyön edistämiseksi yt. Akatemian kanssa.	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Sujuva ja vuorovaikutteinen kaavoitusprosessi	TEKNISET PALVELUT

	Toimenpide: Kunta-akkuna -järjestelmän käytön vakiinnuttaminen ja kehittäminen kuntalaisten keskitettynä asiointikanavana.	HALLINTOPALVELUT
	Toimenpide: Akatemia järjestää sähköisen kuulemisen perheiden sekä lasten ja nuorten palvelutarpeen kartoittamiseksi. Seurafoorumin yhteydessä selvitetään aikuisväestön ja yhdistysten palvelutarpeet.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Osallistavan budjetoinnin jatkaminen erilaisin kokeiluina	HALLINTOPALVELUT
<p>Tavoite: Laadukkaat varhaiskasvatustilat ja -toiminta, kouluissa saatava tuki, perhepalvelut sekä monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet tukevat perheiden hyvinvointia ja houkuttelevat uusia perheitä Kalajoelle. Ikäihmiset lisäävät kaupungin elinvoimaa ja ovat tärkeä voimavara. Ikäihmisille on tarjolla monipuolisia asumisratkaisuja ja palveluita.</p> <p>Mittarit: Kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen osuus varhaiskasvatuspaikoista (%): Toteuma 67.9, Tavoite 60.0 Yksityisten palveluntuottajien varhaiskasvatuspaikkojen osuus varhaiskasvatuspaikoista (%): Toteuma 32.1, Tavoite 40.0 Perhepäivähoitajien säännölliset pedagogiset tapaamiset (kpl): Toteuma 0.0, Tavoite 10.0</p>		
	Toimenpide: Varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien kapasiteetti pidetään täydessä käytössä.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Erityisvarhaiskasvatuksen vahvistaminen ja saatava tuki vahvistuu	SIVISTYSPALVELUT
<p>Tavoite: Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, uudet avaukset korkeakoulu yhteistyössä ja monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita ja edistävät osaamisen kehittämistä. Koulutuspalvelut vahvistavat osaavan työvoiman saatavuutta, jota tukee myös asumisen ratkaisut, etätöiden tekemisen edellytykset sekä asumisviihtyvyyttä edistävä toiminta ja palvelut.</p> <p>Mittarit: Uusia englanniksi opetettavia opintojaksoja: Toteuma 2.0, Tavoite 4.0 Uusi kansainvälinen kumppanuus, joka mahdollistaa tavoitteen: Toteuma 0.0, Tavoite 1.0 Opiskelijamäärä aamuvalmennusryhmissä: Toteuma 90.0, Tavoite 120.0 Lukion oppilasmäärä kasvaa väh. + 8 oppilasta: Toteuma 280.0, Tavoite 288.0</p>		
	Toimenpide: Kalajoki-kampuksen toimintojen suunnittelun aloittaminen	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Lukion englanninkielisen opetuksen lisääminen	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Lukion opiskelijoilla mahdollisuus osallistua pidempiaikaiseen opiskelijavaihtoon tai työharjoitteluun ulkomailla	SIVISTYSPALVELUT

Tavoite: Yrittäjille on tarjolla monipuolisia palveluita yrittäjyyden eri vaiheissa. Yritysten kanssa tehdään yhteistyötä mm. työllisyyden edistämisessä. Yrityspalvelut ja vahva yritysysteistyö houkuttelevat uusia yrityksiä ja luovat uusia työpaikkoja.

Mittarit:

Yrityspuistojen kehittämistilaisuudet, kpl: Tavoite 4.0

RekryOpo-toimintaan osallistuvat työnantajat, kpl: Tavoite 20.0

Yrityspuistojen kehittämistilaisuuksien osallistujamäärä (yrityksiä, kpl): Tavoite 20.0

	Toimenpide: RekryOpo-toiminnan aloittaminen; yritysten rekrytointiosaamisen kehittäminen ja työnantajakuvan parantaminen sekä nykyaikaisten rekrytointikeinojen ja -kanavien hyödyntäminen.	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Yrityspuistojen omien kehittämistilaisuuksien järjestäminen ja yrityksistä/yrityspuistoista esille nousseiden kehittämistarpeiden yhteinen edistäminen.	KEHITTÄMISPALVELUT

Strategiset tavoitteet: Talous tasapainossa KALAJOEN KAUPUNKI

Tavoite: Isoista muutoksista huolimatta talouden tasapaino säilyy koko konsernissa ja omistajapolitiikka tukee tätä tavoitetta.

Mittarit:

Kuitu Oy:n liikevaihdon kasvu, %: Toteuma 0.0, Tavoite 10.0

Liikennemäärien kasvattaminen 10 % enemmän kuin kasvu keskimäärin Suomen satamissa: Toteuma 0.0, Tavoite 10.0

Satama Oy:n liikevaihdon kasvaminen 10 %:ia: Toteuma 0.0, Tavoite 10.0

Lämmön hinta vähintään 10 % alle Energiategollisuuden erillistuotetun kaukolämmön aritmeettisen keskiarvon.: Toteuma 0.0, Tavoite 10.0

	Toimenpide: Myynnin lisääminen siten, että yhtiö suoriutuu taloudellisista velvoitteistaan.	Kalajoen Kuitu Oy
	Toimenpide: Kalajoen Satama Perämeren suurimpana sahatavaran vientisatamana kasvattaa satamatoimialalla markkinaosuuttaan.	Kalajoen Satama Oy
	Toimenpide: Kaukolämmön hinnan säilyttäminen kilpailukykyisenä	Kalajoen Lämpö Oy

Tavoite: Palvelut on järjestetty ja tuotettu oikea-aikaisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti, ja ne täyttävät kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet.

Mittarit:

Osallistujamäärä Suomen mallin mukaisissa kerhoissa: Toteuma 506.0, Tavoite 750.0

Palvelualueiden yhteistyöhankkeiden määrä: Toteuma 3.0, Tavoite 5.0

Alueellinen hyvinvointikertomus toteutuu (%): Toteuma 0.0, Tavoite 100.0

	Toimenpide: Tarjotaan harrastamisen Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa kaikille perusopetuksen oppilaille ja kehitetään kuljetusoppilaiden osallistumismahdollisuuksia. Osallistujamäärä kasvaa vuosittain ja kuljetusoppilaiden osallistuminen mahdollistetaan.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Työjärjestys ja tilavaraukset suunnitellaan palvelualueiden välisenä yhteistyönä.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Sivistys- ja hyvinvointipalvelut laatii keväällä 2023 toimenpideohjelman vuosille 2025–2030. Ohjelma perustuu 1) vaka-palveluverkkoselvitykseen, 2) liikuntasuunnitelmaan 2019–2025, 3) kulttuuri- ja nuorisopoliittiseen ohjelmaan sekä 4) Kalajoki -kampuksen suunnitelmiin sekä 5) hyvinvointialueen aloitukseen.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Yhteistyömallin ja yhteistoiminta-alueen muodostaminen TE2024-uudistukseen ja TE-palveluiden järjestämiseen.	KEHITTÄMISPALVELUT
	Toimenpide: Kaupungin sähköisten asiointikanavien kehittäminen: Nettisivu-uudistuksen toteutus ja sivuston sähköinen asiointipurin käyttöönotto	HALLINTOPALVELUT
	Toimenpide: Palvelualueiden välistä yhteistyötä tiivistetään yhteistyössä tehtävillä hankkeilla, joiden avulla tavoitellaan palvelutuotannon lisääntymistä ja uusien toimintamallien vakiintumista. Yhteisten toimitilojen käyttöä tehostetaan yhteisen Timmi-tilavarauksjärjestelmän käyttöönotolla.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Perusopetuksessa toteutetaan kokonaistarkastelu toimenpiteistä, joilla hillitään kustannusten voimakasta kasvua. Perusopetuksen kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina: TA2023 13,6 M€, TA2022 12,1 M€, TP2021 11,2 M€ ja TP20 9,28 M€. Kustannuskehitys talousarviosta 22 talousarvioon 23 on yli 10 %:ia.	SIVISTYSPALVELUT
	Toimenpide: Järjestelmällisen kustannustasoseurannan käynnistäminen kaikissa palveluissa	HALLINTOPALVELUT
<p>Tavoite: Positiivinen väestökehitys sekä yritysten määrän kasvu luovat edellytykset vakaalle tulopohjalle.</p> <p>Mittarit: Työllistyneiden määrä, hlöä: Tavoite 15.0 Asukasluku kasvava: Toteuma 12,277.0, Tavoite 12,400.0</p>		
	Toimenpide: Kalajoella asuvien ulkomaalaisten verkostojen hyödyntäminen osaavan työvoiman hankkimisessa ja alueelle	KEHITTÄMISPALVELUT

saapuneiden ulkomaalaisten avustaminen työnhaussa ja kotoutumisessa.
--

3.4 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnanjärjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Kalajoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti valtuusto määrittelee Kalajoen kaupunkikonsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapolitiittiset keskeiset linjaukset. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus mm. vastaa konsernin omistaja politiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltyjen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edun valvonnasta. Konserniohjeiden mukaan merkittävämmässä ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt: Kalajoen Hiekkasärkät Oy, Kalajoen Lämpö Oy ja sen omistama Kalajoen Kuitu Oy, KOY Kalajoen Vuokra-asunnot sekä Kalajoen Satama Oy. Valtuusto asettaa vuosittain tavoitteet em. merkittävimmille konserniyhtiöille, joissa omistaja ilmaisee tahtotilansa yhtiön tulevalle kehitykselle.

3.5 Henkilöstö- ja koulutus suunnitelma

3.5.1 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä

Koko sosiaali- ja terveystalouden henkilöstö siihen kuuluvine tukipalveluineen siirtyy 1.1.2023 alkaen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelukseen, ja maatalouslomitus siirtyvät 1.1.2023 alkaen Toholammin kunnan palvelukseen. Koko henkilöstön määrä vuoden 2023 alusta on noin 450 eli jonkin verran alle puolet aikaisempien vuosien henkilöstömäärästä. Vuoden 2023 aikana avautuvia virkoja ja työsopimussuhteita täytettäessä on arvioitava huolellisesti, millaisia osaamistarpeita organisaatiolla on näiden mittavien muutosten jälkeen.

3.5.2 Henkilöstösuunnitelma

Toimet ja virat	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos %
Henkilöstökustannukset					
palkat ja palkkiot	36 817 823	38 151 402	20 852 410	-17 298 992	-45,34%
eläkekulut	7 981 646	8 344 140	4 437 840	-3 906 300	-46,81%
muut henkilöstösivukulut	1 560 239	1 525 300	819 100	-706 200	-46,30%
Yhteensä	46 359 707	48 020 842	26 109 350	-21 911 492	-45,63%
Henkilöstömäärä					
HTV	651	900	438	-462	-51,33%
Henkilöstön määrä					
vakinaiset	794	810	390	-420	-51,85%

Toimet ja virat	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos %
tilapäiset	255	235	100	-135	-57,45%
Yhteensä	1 049	1 045	490	-555	-53,11%

3.5.3 Avoimet virkojen ja toimien periaatteet

Avoimeksi tulevat toistaiseksi voimassa olevat ja yli kolme kuukautta kestävät määräaikaiset virkasuhteet ja työsopimussuhteet edellyttävät täyttöluvan. Täyttöluvan käsittelee kaupunginhallitus palveluvastaavan ja hallintojohtajan esityksestä. Tehtävän avauduttua palvelussa suoritetaan kriittinen arviointi palveluvelvoitteen täyttämisen vaihtoehtoista. Läpikäynnissä otetaan huomioon myös muissa palveluissa käytettävissä olevat resurssit.

Henkilöstön eläköitymistä seurataan 2–3 vuoden aikajänteellä eteenpäin. Päätös eläkkeelle jäämisen ajankohdasta on kunkin työntekijän henkilökohtainen ratkaisu ja siksi esimiehiä kannustetaan ottamaan lähestyvä eläkeikä keskusteluun hyvissä ajoin. Tällöin sekä töiden uudelleen järjestelyyn ja rekrytointiin voidaan panostaa oikea-aikaisesti. Rekrytoinnin vaihtoehtona tulee myös arvioida, kuinka kyseinen palvelu on tarkoituksenmukaista tuottaa. Mikäli arvioinnissa päädytään siihen, että kokonaisuuden (palvelun tarve/laatu/kustannus) kannalta virkasuhde tai työsopimussuhde on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, tehdään siitä esitys kaupunginhallitukselle. Esityksestä tulee ilmetä arvioinnin lopputulos sekä palvelutarpeen edellyttämä henkilömitoitus.

Henkilöstön poissaolotilanteissa voidaan palkata määräaikainen sijainen yli kolmen kuukauden ajaksi ilman täyttölupamenettelyä, mikäli kyseessä on

- vuorotyö tai vuorotyön luonteinen tehtävä
- laissa, asetuksessa tai muussa velvoittavassa ohjeessa määritelty henkilöstön minimimitoitus
- asiakasturvallisuuden, asiakaspalvelun, asian kiireellisyyden tai kaupungille koituvan taloudellisen seuraamusuhan vuoksi välttämätön sijaisen ottaminen

Edellä kerrotun kaltaiset tarpeet liittyvät keskeisesti lakisääteisiin perhevapaisiin tai pitkiin terveydellisiin poissaoloihin. Kyse voi tyypillisesti olla myös opetuspalveluissa kesken vuoden vapautuvista tehtävistä, joita ei voida jättää täyttämättä opetuksen häiriintymättä. Ilman täyttölupamenettelyä voidaan myös palkata määräaikainen hanketyöntekijä, mikäli henkilön palkkaukseen käytettävät varat sisältyvät hankkeen rahoitukseen.

3.5.4 Vuosilomien myöntäminen

Vuosiloman kohdentamisessa hyödynnetään sopimuksen mukainen koko lomakausi (toukokuu - syyskuu) mahdollisimman laajasti. Tällöin loma-aikojen palvelutuotantoa rasittava vaikutus voidaan jakaa tasaisesti. Samalla vähennetään tarvetta sijaisten palkkaamiseen. Vuosilomien sijaisratkaisuisa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään omaa henkilöstöä, silloin kun se on mahdollista.

3.5.5 Uudet toimet ja virat sekä muutokset

Työ- ja virkasuhteita perustettaessa tulee tehtäväkuvaus määritellä riittävän laajasti. Työskentelyalueeksi kirjataan Kalajoen kaupunki sekä ensisijaiseksi työskentelypaikaksi palvelussuhteen alkaessa. Nämä määrittelyt mahdollistavat henkilöstön joustavan sijoittelun muuttuvissa tilanteissa. Määräaikaisen palvelussuhteen peruste on kirjattava työsopimukseen tai viranhoitomääräykseen. Perusteltuja syitä määräaikaiselle palvelussuhteelle ovat mm. sijaisuuden hoitaminen, harjoittelu, ulkopuolinen rahoitus, kausiluonteinen työ tai toiminnan uudelleen organisointi. Jokaisen määräaikaisen palvelussuhteen peruste on harkittava tapauskohtaisesti eikä peräkkäisten määräaikaisuuksien ketjuuntuminen saa johtaa vakinaisten palvelussuhteiden syntyyn. Määräikaisten palvelussuhteiden perusteita seurataan yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla neljännesvuosittain.

Uudet virat ja toimet				
Palvelu	Palvelualue	Ammattinimike	Vakinainen	Perustelu
Sivistyspalvelut	Varhaiskasvatus	Päiväkodinjohtaja	kyllä	Marttilantien päiväkot
Sivistyspalvelut	Varhaiskasvatus	Lastenhoitaja (50 %)	kyllä	Jatketun hoitoajan tarve
Sivistyspalvelut	Varhaiskasvatus	Erityisopettaja	kyllä	lakisääteisiin varhaiskasvatuksen erityisopetuksen tukimuotoihin vastaaminen
Sivistyspalvelut	Opetuspalvelut	Luokanopettaja / resurssiopettaja	ei	Sijaistarpeisiin vastaaminen

Muutokset olemassa oleviin tehtäviin				
Palvelu	Palvelualue	Vanha nimike	Vakinainen	Uusi nimike
Hallintopalvelut	Henkilöstöohjaus	Palkkasihteeri	kyllä	Hr-sihteeri
Hallintopalvelut	Talousohjaus	Toimistos sihteeri	kyllä	Taloussihteeri
Tekniset palvelut	Hallinto	Hallinnon suunnittelija	kyllä	Hallintopäällikkö

3.6. Hankintojen ohjaus

Hankintatoimen ohjaus on keskitetty talousjohtajalle. Tarjouspyynnöt, jotka ylittävät EU-kynnysarvon, on saatettava talousjohtajan tietoon ennen niiden julkaisemista. Harkinnan mukaan käytetään myös ulkopuolista hankintaosaamista.

Kilpailutusjärjestelmä Clouidian käyttö on vakiintunutta ja sillä on mahdollista kilpailuttaa pienhankinnoista lähtien. Hankintaohje ja pienhankintaohje tarkastellaan vuoden aikana.

Konsernistrategian mukaisesti Kalajoen kaupungin palvelutuotannossa käytetään kotimaista ja lähellä tuotettua

ruokaa sekä lähipalveluita. Myös muualta tehtyjen hankintojen tulee olla kustannustehokkaita ja perusteltuja.

Palvelujen ostaminen

Järjestäessään palveluita kaupunkilaisille Kalajoen kaupunki myös ostaa niitä muilta palveluntuottajilta. Kun uusia palveluita järjestetään tai olemassa olevia laajennetaan, vaihtoehtona on myös ostopalvelut siinä tilanteessa, kun se on kokonaistaloudellisesti edullista ja tarkoituksenmukaista. Tätä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon kaupungilla jo olemassa olevien resurssien käyttö sekä tehokkaat ja nykyaikaiset palveluntuotantotavat.

Omaisuudesta luopuminen

Kaupunki voi luopua kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, mikäli omaisuuden käytöstä on palvelutuotannossa luovuttu tai omistukselle ei ole muuta perusteltua syytä. Kiinteän omaisuuden ja osakkeiden luovutuksesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus 150 000 euroon asti, jonka ylittäviltä osin päätöksen tekee kaupunginvaltuusto.

Irtaimen omaisuuden luovutuksesta ja vuokraamisesta päättää asianomainen lautakunta 10 000 euroon asti, kaupunginhallitus tämän ylittäviltä osin 150 000 euroon asti ja sen ylittäviltä osin kaupunginvaltuusto.

3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Kalajoen kaupungissa riskit jaetaan neljään riskialueeseen: toiminnalliset riskit, jotka liittyvät päivittäiseen toimintaan, strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisten tapahtumien muutoksiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin, strategiaan tavoitteisiin tai sidosryhmäyhteistyöhön, taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituksellisiin tekijöihin ja vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista. Riskiarvio laaditaan osana talousarviota ja raportoidaan välitilinpäätöksessä ja tilinpäätöksessä.

Meneillään oleva koronaviruspandemia jatkuu ja aiheuttaa yhä haasteita menokehitykseen sekä palveluiden turvaamiseen.

Vallitseva poikkeuksellinen turvallisuustilanne edellyttää organisaatioilta erityistä varautumista ulkoisten uhkien torjumiseen sekä valmiutta mahdollisimman nopeaan reagointiin tietomurto-tilanteissa. Useat kunnalliset palvelut ja toimintaprosessit ovat sähköisten tietoverkon, -liikenteen ja -järjestelmien varassa ja siksi laaja-alainen häiriö voi aiheuttaa toiminnan lamaantumisen. Kalajokikonsernissa on kiinnitetty huomiota tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviin riskeihin, jotka voivat pahimmillaan johtaa myös taloudellisiin vahinkoihin. Henkilöstöä on koulutettu ja koulutetaan jatkuvasti tietosuojaan ja tietoturvaan liittyen. DigiTyy-hankkeella sekä Joki ICT Oy:n kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään vähentämään ulkoisia riskejä ja turvaamaan palvelutuotanto kaikissa olosuhteissa.

Taloudellista ja rahoitusriskiä lisää hyvinvointialueuudistus, sillä siihen liittyy mittavasti epävarmuutta erityisesti vuoden 2024 jälkeisen rahoituksen osalta. Korkoriskiin on varauduttu kiinteillä koroilla. Menojen kehitystä seurataan tulevina vuosina yhä aktiivisemmin sekä menojen kasvua pyritään hillitsemään prosesseja kehittämällä ja erilaisin kokeiluin.

Palvelualueet ovat arvioineet merkittävimmät riskinsä kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella ja ne on esitetty kunkin palvelun kohdalla.

Hyvinvointialueuudistus muuttaa kaupungin varautumisorganisaatiota. Vuoden 2023 alussa päivitetään kaupungin valmiussuunnitelma, jossa varaudutaan toimimaan uusien organisaatioiden pohjalta.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 Käyttötalouslyhteenveto

Taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TP tilinpäätös, TA talousarvio, M muutos, TS taloussuunnitelmavuosi.

Ulkoinen 1000 €	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos € TA	M % TA	M % TP
KALAJOKI						
TUOTOT	23 373	22 248	11 819	- 10 429	-46,9 %	-49,4 %
VAL OM. KÄYTT.	215	250	250			16,4 %
KULUT	- 99 388	- 100 674	- 49 111	51 563	-51,2 %	-50,6 %
KATE	- 75 799	- 78 176	- 37 042	41 134	-52,6 %	-51,1 %
HALLINTOPALVELUT						
TUOTOT	786	640	1 353	713	111,4 %	72,2 %
KULUT	- 4 456	- 4 617	- 5 238	- 621	13,4 %	17,5 %
KATE	- 3 671	- 3 977	- 3 885	92	-2,3 %	5,8 %
KAUPUNGINVALTUUSTO						
KULUT	- 111	- 130	- 134	- 4	3,1 %	21,1 %
KATE	- 111	- 130	- 134	- 4	3,1 %	21,1 %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
TUOTOT	14	14	24	10	75,6 %	74,4 %
KULUT	- 32	- 29	- 32	- 3	10,6 %	1,9 %
KATE	- 18	- 16	- 9	7	-45,2 %	-52,5 %
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
KULUT	- 31	- 36	- 38	- 2	5,6 %	21,0 %
KATE	- 31	- 36	- 38	- 2	5,6 %	21,0 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TUOTOT	772	627	1 330	703	112,2 %	72,2 %
KULUT	- 4 282	- 4 422	- 5 034	- 612	13,8 %	17,5 %
KATE	- 3 510	- 3 796	- 3 704	91	-2,4 %	5,5 %
KEHITTÄMISPALVELUT						
TUOTOT	4 448	4 414	1 090	- 3 324	-75,3 %	-75,5 %
VAL OM. KÄYTT.	1					-100,0 %
KULUT	- 6 177	- 6 216	- 2 901	3 315	-53,3 %	-53,0 %
KATE	- 1 728	- 1 802	- 1 811	- 9	0,5 %	4,8 %
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA						
TUOTOT	1 423	1 712	1 461	- 251	-14,7 %	2,6 %
KULUT	- 21 071	- 22 839	- 25 078	- 2 239	9,8 %	19,0 %
KATE	- 19 647	- 21 127	- 23 617	- 2 490	11,8 %	20,2 %

Ulkoinen 1000 €	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos € TA	M % TA	M % TP
PERUSTURVA- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
TUOTOT	11 528	10 102		- 10 102	-100,0 %	-100,0 %
KULUT	- 50 922	- 48 707		48 707	-100,0 %	-100,0 %
KATE	- 39 395	- 38 604		38 604	-100,0 %	-100,0 %
TEKNISET PALVELUT						
TUOTOT	5 188	5 380	7 915	2 535	47,1 %	52,6 %
VAL OM. KÄYTT.	214	250	250			16,7 %
KULUT	- 16 762	- 18 295	- 15 894	2 402	-13,1 %	-5,2 %
KATE	- 11 359	- 12 665	- 7 729	4 937	-39,0 %	-32,0 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TUOTOT	3 889	3 864	6 414	2 550	66,0 %	64,9 %
VAL OM. KÄYTT.	214	250	250			16,7 %
KULUT	- 14 978	- 16 425	- 13 945	2 480	-15,1 %	-6,9 %
KATE	- 10 874	- 12 311	- 7 281	5 030	-40,9 %	-33,0 %
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
TUOTOT	1 299	1 516	1 501	- 16	-1,0 %	15,6 %
KULUT	- 1 783	- 1 870	- 1 948	- 78	4,2 %	9,2 %
KATE	- 485	- 354	- 447	- 94	26,4 %	-7,7 %

4.2 Hallintopalvelut

Hankkeet

DIGITYY - DIGitaalinen Työkulttuuri ja Ympäristö

Hankkeen tavoitteena on kehittää osallistujien Digitaaliseen yleiseen turvallisuuteen liittyviä prosesseja ja hallintaa. Viitekehys pitää sisällään tietosuojan, tietoturvallisuuden, toiminnan jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä riskien hallinnan. Hankkeen aikana pyritään luomaan digiturvallinen työkulttuuri kaikilla tasoilla ja perustaa tietoturvaan keskittyvä alueellinen digiturvaryhmä. Digiturvaryhmän tarkoituksena on edistää yhteistyön avulla kuntien ja kuntayhtymien lakisääteisiä velvollisuuksia digitaalisen turvallisuuden osalta. Hanke päättyy 30.9.2023.

DIGI-KOKOUS 3.0

Hanke jatkaa ePohjois-Suomi (ePS) kuntien yhteistyöfoorumilla tehtyä kehittämistä. Hankkeen tavoitteena on kuntayhteistyöverkostossa luoda malli ja toimintatavat, jossa sähköinen päätöksenteko ja sitä tukevat prosessit on optimoitu ja niihin liittyvät kokouskäytännöt otetaan tehokkaaseen käyttöön. Hankkeessa luodaan

kuntakohtaiset toimintatapaohjeet ja -käytänteet päätöksenteon ja viranomaisen saavutettavuuden turvaamiseksi myös poikkeusoloissa. Tarkoitus on myös tarkentaa yhteisesti kehitettyä tiedonhallintamallia sähköisen päätöksenteon ja sitä tukevien prosessien osalta sekä jalkauttaa tiedonhallintamalli käytännön toimintaan. Hanke päättyy 30.4.2023.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	785 731	640 100	1 353 400	540 600	545 800
KULUT	-4 456 394	-4 617 464	-5 238 400	-4 306 000	-4 370 500
KATE	-3 670 663	-3 977 364	-3 885 000	-3 765 400	-3 824 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	3 434 797	3 304 651	3 788 000	3 060 400	3 097 100
KULUT	-4 794 774	-4 941 797	-5 598 382	-4 677 600	-4 746 500
KATE	-1 359 977	-1 637 147	-1 810 382	-1 617 200	-1 649 400

Riskit

Rahoitus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Korkoriski kaupungin vaihtuvakorkoisessa lainasalkussa.	6
Toimenpide	lainasalkun hallinta kiinteän ja vaihtuvan koron osalta, järkevä kuntatodistusohjelma	

Tulojen hallinta

Riski	HALLINTOPALVELUT: Rahoitusvajeen syntyminen hyvinvointialueuudistuksen valtionosuustarkastuksen yhteydessä	9
Toimenpide	Seuranta, raportoinnin läpikäynti, edunvalvonta	

ICT

Riski	HALLINTOPALVELUT: Kyberturvallisuusuhkat	12
Toimenpide	Järjestelmien tietoturvallisuuden ylläpitäminen, tekniset hallintatoimet, henkilöstön kouluttaminen, Digiyy-hanke	

Palveluiden turvallisuus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Tietoturvallisuuden pettäminen	16
Toimenpide	Kirstyneen turvallisuustilanteen huomioiminen toiminnan seurannassa, ohjeistuksissa ja henkilöstökoulutuksissa.	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.2.1 Kaupunginvaltuusto

Palvelualueen kuvaus

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimitaan ja päätöksentekoon. Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kaupungin toiminnan pitkäntähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kaupunginvaltuuston toiminnan painopistealueena on hyväksytyyn konsernistrategiaan nojautuva kaupungin toiminnan ohjaaminen, konsernihallinnon johtaminen ja kaupungin tytäryhteisöjen omistajapoliittisista linjauksista päättäminen.

Vuosittainen pidetään keskimäärin 11 valtuuston kokousta sekä tarpeen mukaan seminaareja ja iltakouluja, varattu määrärahat 9 iltakouluun/seminaariin.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
KULUT	-111 059	-130 440	-134 440	-137 200	-139 200
KATE	-111 059	-130 440	-134 440	-137 200	-139 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
KULUT	-194 947	-212 344	-215 711	-221 300	-224 400
KATE	-194 947	-212 344	-215 711	-221 300	-224 400

4.2.2 Keskusvaalilautakunta

Palvelualueen kuvaus

Vuonna 2023 on vuorossa eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja.

Vaalien käytännön toteuttamisesta vastaa yleishallinto. Lisäksi palkataan vakinaista henkilökuntaa ja tilapäistä työvoimaa ennakoäänestyspisteisiin ja muihin vaalien valmistelutehtäviin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuosina 2023–2027 pidetään seuraavasti vaaleja:

Vuonna 2023: Eduskuntavaalit 2.4.2023

Vuonna 2024: Presidentinvaalit 26.1.2024 ja europarlamenttivaalit 9.6.2024

Vuonna 2025: Alue- ja Kuntavaalit 13.4.2025

Vuonna 2026: Ei säännönmukaisia vaaleja

Vuonna 2027: Eduskuntavaalit 18.4.2027

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	13 586	13 500	23 700	23 900	24 100
KULUT	-31 699	-29 200	-32 300	-33 300	-33 700
KATE	-18 114	-15 700	-8 600	-9 400	-9 600

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	13 586	13 500	23 700	23 900	24 100
KULUT	-34 252	-29 464	-32 774	-33 800	-34 200
KATE	-20 666	-15 964	-9 074	-9 900	-10 100

4.2.3 Tarkastuslautakunta

Palvelualueen kuvaus

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Kaupunkikonsernin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
KULUT	-31 151	-35 700	-37 700	-38 800	-39 400
KATE	-31 151	-35 700	-37 700	-38 800	-39 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
KULUT	-33 834	-36 042	-38 232	-39 400	-40 000
KATE	-33 834	-36 042	-38 232	-39 400	-40 000

KAUPUNGINHALLITUS

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	772 146	626 600	1 329 700	516 700	521 700
KULUT	-4 282 484	-4 422 124	-5 033 960	-4 096 700	-4 158 200
KATE	-3 510 339	-3 795 524	-3 704 260	-3 580 000	-3 636 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	3 421 211	3 291 151	3 764 300	3 036 500	3 073 000
KULUT	-4 531 741	-4 663 947	-5 311 665	-4 383 100	-4 447 900
KATE	-1 110 530	-1 372 797	-1 547 365	-1 346 600	-1 374 900

4.2.4 Konserniohjaus

Palvelualueen kuvaus

Konsernihallinto muodostuu kaupunginhallituksesta ja kaupunginjohtajasta.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupungin edustajien tulee toimia kaupungin toimielimissä ja tytäryhteisöjen päätöksentekoeleimissä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjetta. Kaupunginhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat.

Kaupunginhallitus valvoo kaupungin muiden toimielinten toimintaa, seuraa kaupungin yleistä kehitystä ja valvoo kaupungin etua. Kaupunginhallituksen on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Työn vuosittaiset painopisteet ja tavoitteet johdetaan konsernistrategiasta ja talousarvion linjauksista sekä kuntasektorin ajankotaisista näkymistä.

Kaupungin konsernistrategia on hyväksytty valtuustossa 2022. Strategia ohjaa ja sitouttaa päätöksentekoa; sen keskeinen tehtävä on huolehtia siitä, että kaikissa palveluissa ja päätöksenteon tasoilla edetään kohti yhteisiä päämääriä ja tavoitteita. Strategian toteuttamisesta vastaa kaupunginjohtaja.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kaupunginhallituksen kustannuspaikka sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat kulut, valtiolle maksettavat verokustannukset (noin 123 700 euroa), edustamisesta aiheutuvat menot, yhteisöjen avustukset, vauvamuistaminen ja käyttömäärärahat eri tarkoituksiin. Kaupunginhallitus kokoontuu pääsääntöisesti kahden viikon välein. Määrärahat on varattu kaupunginhallituksen toimintaa 27 kokouksen verran. Kaupunginhallituksen alle on varattu hankevarauksena nettona 200 000 euroa erillispäätöksellä mahdollisiin uusiin kehittämishankkeisiin.

Talousarvioon on varattu määrärahat kaupunginjohtajan toimintaan. Lisäksi määrärahaa on varattu muut kulut kohtaan 137 000 euroa käytettäväksi kaupungin kehittämisen kannalta olennaisiin selvityksiin ja palveluostoihin, joihin ei ole voitu talousarviota päätettäessä varautua.

Henkilöresurssit: kaupunginjohtaja

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	147 926	1 600	801 600	1 600	1 600
KULUT	-924 017	-1 010 700	-1 890 400	-878 200	-889 500
KATE	-776 091	-1 009 100	-1 088 800	-876 600	-887 900

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	151 006	1 600	801 600	1 600	1 600
KULUT	-987 076	-1 065 941	-1 932 690	-922 000	-933 800
KATE	-836 070	-1 064 341	-1 131 090	-920 400	-932 200

4.2.5 Henkilöstöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Henkilöstöohjaus on keskitetty sisäinen tukipalvelu, jonka tehtävänä on tukea organisaation toimivaa johtoa päivittäisessä henkilöstötyössä sisältäen myös palkkahallinnon palvelut. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen liittyviä yhtenäisiä käytäntöjä. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esimiestoiminnan ja osaamisen kehittamisestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen ja yhteistyökumppanien kanssa. Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toimialaan

kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista.

Henkilöstöohjaus vastaa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Kaupungin johtoryhmässä on henkilöstöryhmien edustus. Lisäksi pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut kokoontuvat epävirallisempina työryhminä hallintojohtajan ja työsuojelupäällikön johdolla. Yhteistoimintaan kuuluvat myös henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon palvelut kilpailutetaan kevään - 23 aikana. Kalajoen kaupungin työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ohjausryhmässä työpaikkaselvitysten ja työterveystarkastusten lisäksi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hyvinvointialueuudistus sekä lomitustoimen siirtyminen toisen kunnan hallinnoitavaksi siirtää n. 50 % palkansaajista toiseen organisaatioon, mikä vähentää palkkahallinnon henkilöstöressurssin tarvetta (toteutuu kahden eläköitymisen kautta). Toiminta sopeutetaan vastaamaan jäljelle jäävää kuntaa ja sen resursseja. Alkuvuoden hyvinvointialueiden käynnistyminen työllistää yhä palkkahallintoa erilaisten tietojen ja selvitysten muodossa.

Työterveyshuollon kilpailutuksen jälkeen käynnistetään yhteistyö valitun toimijan kanssa ja sovitaan toimintamalli.

Henkilöstöetuudet työntekijää kohden kaksinkertaistetaan. Lisäksi niitä kehitetään entistä kilpailukykyisemmiksi ja monipuolistetaan valikoimaa sekä käyttöön otetaan keskitetty malli henkilöstöetuusmäärärahojen käytön seurantaan.

Henkilöresurssit: Henkilöstöjohtaja 50 % + 2 HR-sihteerä

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	236 055	262 000	122 000	123 200	124 400
KULUT	-1 170 078	-1 008 336	-708 300	-716 100	-730 000
KATE	-934 023	-746 336	-586 300	-592 900	-605 600

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 171 897	1 018 548	644 203	663 700	671 700
KULUT	-1 210 928	-1 049 664	-754 198	-763 600	-778 100
KATE	-39 031	-31 116	-109 995	-99 900	-106 400

4.2.6 Talousohjaus

Palvelualueen kuvaus

Talousohjaus vastaa kaupungin taloushallinnon tehtäväalueesta sisältäen kirjanpidon, maksuliikenteen, kassavalmiuden ja lainanhallinnan, myynti- ja ostoreskontran siltä osin kuin niitä ei ole hajautettu, sijoitustoiminnan, talouden sekä väestö- ja elinkeinorakenteen tietohuollon sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelee vuosittain talousarvion, osavuosisikatsaukset ja tilinpäätöksen. Talousohjaus johtaa myös kaupungin hankintatoimea sekä hallinnoi kaupungin vakuutuksia. Talousohjaus tuottaa palvelut myös konserniyhtiöille, kuntien yhteisesti omistamalle JOKI ICT Oy:lle sekä Merijärven kunnalle.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuoden 2023 alusta taloushallinnosta tuotetaan keskitetysti palveluiden talouden ohjauksen, budjetoinnin, seurannan sekä erilaiset laskennan tehtävät. Lisäksi kehitetään tulevien vuosien aikana voimakkaasti myös tiedolla johtamista ja automatiikkaa.

Sosiaali- ja terveystalouden ja lomitustoimen siirtyminen vaikuttaa taloushallinnon vienti- ja tositemassaan, mutta ei sinällään vapauta yhtään tehtäväkokonaisuutta. Merkittävin vaikutus on myynti- ja ostolaskuissa, joista heijastuu taloushallintoon lisäksi myös perinnän tehtävät. Tämän osalta vuoden 2023 aikana muokataan tehtäväkenttä uuden kunnan tarpeita vastaavaksi ja pyritään yhdistämään koko hallintopalveluiden tehtäväkenttää voimakkaasti.

Ostolaskujen sähköistä käsittelyä jatketaan. Muiden kehittämistoimenpiteiden osalta edetään maltillisesti, sillä vuonna 2023 painopisteenä ovat tehtävien siirrot pitkäaikaisen pääkirjanpitäjän eläköityessä, uusien talousyksiköiden taloushallintopalvelujen sekä kuntien yhteisen Kuti-raportoinnin toimintamallin vakauttaminen.

Henkilöresurssit:

Talusojohtaja, 2 pääkirjanpitäjää (1 eläköityy v. 2023 aikana), kehittämis- ja laskentapäällikkö, laskentapäällikkö, 2 kirjanpitäjää (toinen määräaikainen), 3 taloussihteeriä

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	360 099	84 000	104 000	96 900	97 800
KULUT	-847 480	-627 540	-697 880	-710 000	-720 600
KATE	-487 382	-543 540	-593 880	-613 100	-622 800

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	857 931	590 392	633 198	644 600	652 300
KULUT	-888 216	-672 415	-756 506	-770 800	-782 000
KATE	-30 285	-82 023	-123 309	-126 200	-129 700

4.2.7 Yleishallinto

Palvelualueen kuvaus

Yleishallinto toimii kaupunginjohtajan apuna kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinto vastaa keskusarkistosta ja ohjaa asiakirjahallintoa. Samoin yleishallintoon kuuluu kunnallinen edunvalvonta.

Vastuualueen keskeiset prosessit ovat päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, päätöksenteon asiantuntemus sekä arkistotoimi. Yleishallinnon tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kaupungin yleisjohtamiselle.

Asianhallintatiimi hoitaa keskitetyn kirjaamon ja päätöksenteon tukitehtävät, esityslistat ja pöytäkirjat sekä arkistointitehtäviä. Talousarvioon on varattu määrärahat asianhallintatiimintoimintaan.

Seuraaviin maksuosuuksiin on varattu määrärahaa kunnallisen edunvalvonnan osalta Pohjois-Pohjanmaan liiton maksuosuuteen 92.800 € ja Kuntaliiton maksuosuuteen 40.000 € yhteensä 132.800 €.

Väestönsuojelun Kustannuspaikalle on varattu määrärahat väestönsuojelun toimintamenoihin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Henkilöresurssit:

Hallintojohtaja 50 %, kaupunginsihteeri (eläköityy v. 2023 aikana), asianhallinnan asiantuntija, toimistosihteeri, toimistosihteeri 90 % / kaupunginjohtajan sihteeri 10 %.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	9 250	2 800	12 800	2 800	2 800
KULUT	-489 913	-585 560	-589 830	-596 800	-605 300
KATE	-480 663	-582 760	-577 030	-594 000	-602 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	358 916	443 745	471 866	477 900	483 800
KULUT	-546 705	-639 361	-672 292	-681 100	-690 700
KATE	-187 789	-195 616	-200 426	-203 200	-206 900

4.2.8 Tietohallinto

Palvelualueen kuvaus

Tietohallintopalvelut on Kalajoen kaupungin hallintopalveluihin sijoitettu tukipalveluyksikkö, joka

- Tukee konsernin palvelu- ja toimintaprosessien innovatiivista kehittämistä kokonaisuuksina
- Vastaa konsernissa tarvittavien ICT-palveluiden hankkimisesta
- Vastaa kaupungin tietohallintoyhteistyöstä
- Huolehtii tietojärjestelmäpalveluiden saatavuuden ja turvallisuuden toteutumisesta

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuonna 2023 Kaupungin ICT -toimintaympäristö muuttuu merkittävästi, kun kuntien toteuttamat sote-palvelut siirretään hyvinvointialueiden hoidettavaksi. Kalajoen kaupungin osalta tämä tarkoittaa sosiaali- ja terveyspalveluiden ICT-palvelutuotannon yhteensovittamista hyvinvointialueen toiminnan kanssa. Järjestelmien ja tunnusten eriyttäminen tapahtuu pääosin vuoden 2023 aikana.

Poikkeuksellinen maailmantilanne on nostanut uhkakuvien riskiä ja tietohallinnon painopisteenä on ehkäistä tietoturvapoikkeamien synty sekä minimoida mahdollisten poikkeamien aiheuttamat häiriöt. Toteutettavat tietoturvaa kehittävät toimenpiteet ovat sekä teknisiä-, että henkilöstön osaamisen kehittämiseen keskittyviä ratkaisuja.

Henkilöresurssit:

Tietohallinnossa työskentelee vakituisesti Tietohallintojohtaja ja yksi tietohallintoasiantuntija. Määräaikaisessa työsuhteessa työskentelee kolme hankehenkilöä (projektipäällikkö sekä kaksi tietoturva-asiantuntijaa) sekä yksi määräaikainen työntekijä tai ostopalvelutoteutus kaupungin nettisivu-uudistuksen parissa.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	18 817	276 200	289 300	292 200	295 100
KULUT	-850 995	-1 189 988	-1 147 550	-1 195 600	-1 212 800
KATE	-832 179	-913 788	-858 250	-903 400	-917 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	881 461	1 236 866	1 213 433	1 248 700	1 263 600
KULUT	-898 816	-1 236 566	-1 195 979	-1 245 600	-1 263 300
KATE	-17 355	300	17 454	3 100	300

4.3 Kehittämispalvelut

Hankkeet

Elinkeinopalveluissa on useita talousarviovuodelle siirtyviä, jo käynnissä olevia kehittämishankkeita. Hankkeet ovat yritysten muutos- ja kehittämistilanteisiin paneutuva KASKI, yritysten ulkomaisen työvoiman rekrytointia ja kansainvälisten asukkaiden asettautumista helpottava seutukaupunkihanke SeutuRekry, Kalajoen seudun teolliset arvoketjut sekä mikroyritysten muutostilanteisiin panostava Ketterä muutos KeMu-hanke. Elinkeinopalveluissa on määrärahavaroja useampaan itse hallinnoitavaan tai osatoteutettavaan kehittämishankkeeseen. Elinkeinopalveluissa on lisäksi varauduttu Rieska-Leaderin hallinnointikustannusten ja toteutettavien kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin sekä muiden hallinnoimien elinkeinojen ja yritysten kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin.

Maaseutupalveluissa jatkuu osatoteuttajan rooli Vihreä vastuullisuus -hankkeessa, joka on suunnattu maaseutuyritysten ja mikroyritysten kehittämiseen. Maaseutupalveluissa on lisäksi hankevaraus uuden kehittämishankkeen toteutukseen.

Työllisyyspalveluissa jatkaa Ohjaamo ja Virtaamo Kalajoki -hanke.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	4 448 119	4 414 080	1 090 300	1 101 300	1 112 400
VAL OM. KÄYTT.	634				
KULUT	-6 176 658	-6 215 597	-2 901 036	-2 981 700	-3 018 300
KATE	-1 727 905	-1 801 517	-1 810 736	-1 880 400	-1 905 900

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	4 457 342	4 414 080	1 090 300	1 101 300	1 112 400
VAL OM. KÄYTT.	634				
KULUT	-6 503 416	-6 563 739	-3 125 520	-3 213 900	-3 253 200
KATE	-2 045 440	-2 149 659	-2 035 220	-2 112 600	-2 140 800

Riskit

ICT

Riski	KEHITTÄMISPALVELUT: Tietoturvariski	8
Toimenpide	Tietoturvariskien ennakoidmiseksi ja välttämiseksi henkilökuntaa ohjeistetaan eri tilanteiden varalta. Maaseutuhallinnossa on vuosittain ylläpidettävä ja raportoitava tietoturvariskien hallinta- ja seurantajärjestelmästä.	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.3.1 Elinkeinopalvelut

Palvelualueen kuvaus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinojen edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisujen selvittämiseen, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Elinkeinopalvelut vastaa kaupungin imagomarkkinoinnin toimenpiteistä sekä asukasmarkkinoinnin muuttaja- ja asettautumispalveluista.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yritysten ja elinkeinoelämän näkymät talousarviovuoteen ovat aiemman koronapandemian ja Ukrainan sodan aiheuttamien raaka-aineiden ja komponenttien saatavuuden, energian, materiaalien, polttoaineiden, tuotteiden ja palveluiden hinnannousun sekä rahoituksen kallistumisen vuoksi maltilliset ja epävarmuutta aiheuttavat. Talousarvion laatimisvaiheessa on vaikea ennustaa työllisyyden kehitystä 2023, mutta koko kehittämispalveluissa pyritään tekemään toimenpiteitä yritysten osaavan työvoiman saatavuuden helpottamiseksi sekä työntekijöiden ja työnantajien kohtaamiseksi. Uuden ohjelmakauden myötä alueelle on osoitettu merkittävät kehittämisvarat niin yritysten omien hankkeiden kuin yleisten kehittämishankkeidenkin toteutukseen. Hankerahoitusten haussa ollaan aktiivisia kulloinkin sopivien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentamisen pysäyttäminen keväällä 2022 on aiheuttanut haasteita urakoitsijoille ja palveluntuottajille sekä näkynyt Kalajoella asuvien Hanhikiven työntekijöiden poismuuttoa tai uuden työpaikan hakemisena. Samanaikaisesti Kalajoella on pulaa pitkäaikaiskäyttöön tarkoitetuista vuokra-

asunnoista. Asukas- ja muuttajapalveluissa avustetaan ukrainalaisia pakolaisia, muita maahanmuuttajia sekä alueelle työperäisesti muuttavia perheitä.

Koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutukset ovat heijastuneet merkittäväällä tavalla turkistoimialaan ja lähes puolittanut toimivien turkistilojen lukumäärän alueella viimeisten kolmen vuoden aikana. Alueellinen turkistalousneuvonta on hoidettu Kalajoen hoitamana isäntäkuntamallilla viime vuosina kuuden kunnan alueella. Toiminnan rahoittamiseen ovat osallistuneet toimialueen kunnat ja turkiselinkeinon edustajat. Erilliselle ja usealla eri alueella toimivalle turkistalouden neuvontajärjestelmälle ei ole enää tarvetta. Jatkossa turkistalousneuvonta voidaan hoitaa PSTK:n ja Kalajoen kaupungin asiantuntijoiden toimesta.

Henkilöresurssit:

Vakinaiset: elinkeinojohtaja, yritysasiantuntija, markkinointivastaava. Määräaikaiset: kolme yritysasiantuntijaa/projektipäällikköä, asiakkuusvastaava.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
Perustetut yritykset kpl	75	80	85	5	6,25%
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	31	15	15	0	0,00%
Yritystuet €	5 134 064	1 500 000	1 500 000	0	0,00%
Yritysten nettomäärän muutos kpl	27	10	10	0	0,00%
Yrityspalvelujen asiakasmäärä kpl		350	350	0	0,00%
Toteutuneet omistajanvaihdokset kpl		10	10	0	0,00%
Toimitilajärjestelyt kpl		20	10	- 10	-50,00%

Elinkeinopalveluille on lisätty uusia suoritteita, jotka kuvaavat yrityspalveluiden toimintaa ja tuloksia. Osaa näistä suoritteista ei ole aikaisempina vuosina seurattu, joten toteumatiedot ovat osin puutteellisia.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	402 789	569 100	570 900	576 600	582 400
KULUT	-1 304 653	-1 582 047	-1 599 986	-1 651 000	-1 674 200
KATE	-901 864	-1 012 947	-1 029 086	-1 074 400	-1 091 800

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	402 789	569 100	570 900	576 600	582 400
KULUT	-1 350 286	-1 629 524	-1 661 161	-1 714 200	-1 738 200
KATE	-947 497	-1 060 424	-1 090 261	-1 137 600	-1 155 800

4.3.2 Maaseutupalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi-yhteistoiminta-alueella. Maksajavirastotehtävät järjestetään Ruokaviraston kanssa allekirjoitetun maksajavirastosopimuksen mukaisesti sopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden ja muiden edellytysten mukaisesti. Maksajavirastotehtävien lisäksi maaseutupalvelut vastaa maaseudun ja kylien kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Maaseutupalveluiden suurimpana toimintaympäristön muutoksena on lomituspalveluiden siirtyminen Toholammin kunnan hallinnoitavaksi lomituksen alueuudistuksen myötä 1.1.2023 alkaen. Tämä vaikuttaa edellisten vuosien talousarviomäärärahojen vertailutietoihin.

Maatilojen toimintaympäristö on muuttunut Ukrainan tilanteen johdosta. Maatilat olivat kustannuskriisissä jo ennen sotaa, ja sen myötä kustannusten nousulle ei näy loppua. Tuottajahinnoissa on tapahtunut muutosta ylöspäin, mutta ne eivät riitä kattamaan kasvavia kustannuksia. Tiloille välttämättömien lannoitteiden, rehun, polttoaineen ja energian hinnat ovat moninkertaistuneet.

Maaseutuhallinnon painopisteinä ovat viljelijätukihallinnon hoitaminen maksajavirastosopimuksen edellytysten mukaisesti. Uusi ohjelmakausi alkaa vuonna 2023 ja tuo mukanaan muutoksia tukiehtoihin. Neuvonta ja koulutus painottuu näiden muutosten tiedottamiseen ja vaikutuksiin tilatasolla.

Maaseudun kehittämisen painopisteinä ovat aktivointi- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen, joissa painotus on talouden hallinnassa, sekä maatilayrityskohtaisten kehittämishankkeiden neuvonta ja rahoituksen hakeminen. Lisäksi edistetään yleisiä kehittämishankkeita maaseudun ja kylien osalta.

Kalajoella on käynnistynyt tilusjärjestelyselvitys kolmen kylän osalta. Selvityksessä kartoitetaan tilusjärjestelyn toteuttamisen edellytykset ja kustannukset.

Henkilöresurssit: Vakinaiset: maaseutujohtaja, neljä maaseutuasiamiestä, toimisto-/hankesihteeri, toimistos sihteeri. Määräaikaiset: maaseutuyritysasiantuntija.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
1 MAASEUTUHALLINTO					
Investointirahoitus	1 012 665	5 500 000	5 500 000	0	0,00%
Keskimääräinen tilakoko Kalajoki, ha	60,9	62	63	1	1,61%
Maataloustulo Kalajoki, euroa	57 150 000	55 000 000	56 000 000	1 000 000	1,81%
Keskimääräinen tilakoko YTA, ha	66,3	67	68	1	1,49%
Maataloustulo YTA, euroa	156 380 000	151 000 000	155 000 000	4 000 000	2,64%
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	15 202 770	15 000 000	15 000 000	0	0,00%
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	2	3	3	0	0,00%
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	49 243 566	48 000 000	48 000 000	0	0,00%
SPV-kaupat YTA, kpl	8	6	6	0	0,00%
Maidontuotanto l/vuosi		28 000 000	27 000 000	-1 000 000	-3,57%
Naudanlihantuotanto kg/vuosi		3 700 000	4 000 000	300 000	8,10%
Sianlihan tuotanto kg/vuosi		1 500 000	1 400 000	- 100 000	-6,66%
Maatalousyritysten lkm, Kalajoki	276	272	266	- 6	-2,20%
Maatalousyritysten lkm, YTA	890	867	840	- 27	-3,11%
2 MAASDEUDUN KEHITTÄMINEN					
Yrityskohtaiset kehittämishankkeet kpl			3	3	100,00%
Yrityskohtaisten hankkeiden rahoitus €			180 000	180 000	100,00%
Maaseudun yleiset kehittämishankkeet kpl			1	1	100,00%
Yleisten kehittämishankkeiden rahoitus €			55 000	55 000	100,00%
Aktivointi- ja koulutustilaisuudet kpl			4	4	100,00%
Aktivointi ja koulutustilaisuuksiin osallistujat kpl			100	100	100,00%
Maaseutuyritysten perustamisasiakkaat kpl			5	5	100,00%
Maaseutuyritysasiantuntijan asiakasmäärät yhdistykset kpl			10	10	100,00%
Maaseutuyritysasiantuntijan asiakasmäärät yrittäjät kpl			20	20	100,00%
Yhteistyökumppaneiden määrä kpl			10	10	100,00%
Yhteistyötapahtumat kpl			4	4	100,00%

Maaseutupalveluille on lisätty uusia suoritteita, jotka kuvaavat yrityspalveluiden toimintaa ja tuloksia. Osaa näistä suoritteista ei ole aikaisempina vuosina seurattu, joten toteumatiedot ovat osin puutteellisia.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	3 806 688	3 667 480	392 300	396 300	400 300
VAL OM. KÄYTT.	634				
KULUT	-3 772 534	-3 829 350	-671 550	-691 900	-701 000
KATE	34 787	-161 870	-279 250	-295 600	-300 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	3 810 147	3 667 480	392 300	396 300	400 300
VAL OM. KÄYTT.	634				
KULUT	-3 912 240	-3 993 476	-727 105	-749 400	-759 100
KATE	-101 460	-325 996	-334 805	-353 100	-358 800

4.3.3 Työllisyyspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa kunnan työllisyyden kuntakokeilusta, Ohjaamon ja Virtaamon toiminnasta, palkkatukityöllistämisestä sekä nuorten kesätyötuesta.

Kalajoen kaupunki on mukana Jokilaaksojen työllisyyskokeilussa, jossa kunta auttaa asiakkaita TE-palveluissa. Kuntakokeilun asiakkaana ovat alle 30-vuotiaat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset sekä Kelan peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavat työnhakijat. Kalajoki vastaa myös Merijärven lähipalveluista sekä koko kuntakokeilualueen kotoutuja-asiakkaista.

Ohjaamo ja Virtaamo -hankkeessa edistetään työllistymistä. Monialaisessa palvelupisteessä neuvotaan mm. työnhakuun, opiskeluun, raha-asioihin ja asumiseen liittyvissä asioissa. Nuorten kesätyötukien tarkoituksena on tukea kalajokisten nuorten työllistymistä ja tutustumista työelämään. Työllisyyspalvelut myöntää kesätyöseteleitä tueksi nuorten palkkaamiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Työllisyyspalveluiden painopistealueena on työllistymiseen liittyvien palveluiden tuottaminen ja tukeminen. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden ja yrityspalveluiden kesken kehitetään ja tiivistetään.

Tulevana toimintaympäristön muutoksena on TE2024 -uudistus, jossa TE-palvelut on tarkoitus siirtää valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Työllisyyspalveluissa valmistaudutaan tähän muutokseen. Vuoden 2023 aikana tulee muodostaa yhteistoiminta-alue TE-palveluiden järjestämiseen. Järjestämisalueet tulee olla sovittuna lokakuuhun 2023 mennessä.

Kuntouttava työtoiminta siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Muutoksen myötä työllisyyspalveluissa

aiemmin ollut Duunipaikka siirtyy hyvinvointialueelle. Tämän vuoksi vuoden 2023 talousarviosta on poistettu kokonaan Duunipaikan kustannukset ja toimintatuotot. Palkkatukikustannuspaikan toimintatuotoista on poistettu kuntouttavan työtoiminnan valtionosuus. Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan kustannukseksi työllisyyspalveluiden palkkatukikustannuspaikalle. Kunta maksaa edelleen Kelalle korvauksia pitkään työttömänä olleista henkilöistä, jotka eivät ole kuntouttavassa työtoiminnassa tai muissa palveluissa. Kustannukset on arvioitu tämän vuoden mukaan, mutta hyvinvointialueella tapahtuvat mahdolliset muutokset kuntouttavan työtoiminnan paikkojen määrässä voivat vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuksiin.

Ukrainalaiset ovat siirtymässä työllisyyden kuntakokeilun asiakkaaksi, mikä lisää kuntakokeilun asiakasmäärää. Työllisyyspalveluissa työllisyyden kuntakokeilussa mukana olevat sosiaaliohjaajat siirtyvät myös hyvinvointialueelle 1.1.23 alkaen. Jatkossa pitkään työttömänä olleille työnhakijoille tehtävät aktivointisuunnitelmat tehdään asiakkaan, kuntakokeilun ja hyvinvointialueen yhteistyönä. Sosiaaliohjaajilla olleita kunnalle jääviä työtehtäviä ovat kunnan yksikköjen palkkatukihakemukset sekä vastuu veloitetyöllistettävistä. Vuoden 2023 talousarviossa on vähennetty palkkatuen toimintatuottoja, koska ne voivat olla pääsääntöisesti 50 % palkkatuen henkilöstökuluista.

Ohjaamo ja Virtaamo -hanke päättyy 31.7.2023. Ohjaamotoimintaa on tavoitteena jatkaa kunnan omana toimintana, johon kunta palkkaa 1.8.2023 alkaen ohjaajan 50 % työajalla ja sitä vastaan haetaan TEM:n kannustenmallin mukaista rahoitusta toisen kokoaikaisen työntekijän palkkakustannuksiin 2024 vuoden loppuun.

Henkilöresurssit: Työllisyyspäällikkö ja kaksi ohjaajaa (joista toinen 50 % 1.8 alk.). Kuntakokeilussa on lisäksi kolme TE-toimistosta siirtynyttä TE-asiantuntijaa.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
Nuorten kesätyösetelit kpl			80	80	
Nuorten kesätyösetelituki €			16 000	16 000	
Työllisyys Hankkeet kpl			2	2	
Saadut palkkatuet €			60 000	60 000	
Kuntakokeilun myöntämät palkkatuet kpl			25	25	
Kuntakokeilun myöntämät starttirahat, yritysten määrä kpl			5	5	

Työllisyyspalveluihin on lisätty suoritteita, jotka kuvaavat työllisyyspalveluiden toimintaa. Suoritteita ei ole aikaisempina vuosina seurattu.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	238 643	177 500	127 100	128 400	129 700
KULUT	-1 099 471	-804 200	-629 500	-638 800	-643 100
KATE	-860 828	-626 700	-502 400	-510 400	-513 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	244 406	177 500	127 100	128 400	129 700
KULUT	-1 240 889	-940 739	-737 255	-750 300	-755 900
KATE	-996 483	-763 239	-610 155	-621 900	-626 200

4.4 Sivistyspalvelut

Hankkeet

Kulttuuriakatemiassa keskitytään kulttuurimatkailuun kehittämiseen hyvinvoinnin edistämiseksi, kulttuurimatkailukohteiden markkinakelpoisuuden parantamiseen ja OULU 2026 kulttuuripääkaupunki tarjonnan kehittämiseksi.

Liikuntapalvelussa panostetaan perheiden osallisuuden edistämiseen syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja mittaamisen kehittämiseen sekä paikallisen liikunnallisen elämäntavan edistämiseen ja nuorison päiväleiritoimintaan. Akatemia toimii opetuspalveluiden tukena heidän hankkeissaan sekä liikuntapalvelu valmistelee teknisen palvelun kanssa Tyngän koulun pihan ja Raution kaukalon kohteisiin haettavaa liikuntapaikka-avustusta.

Kirjasto panostaa kuntalaisten osallistamiseen ja toimimiseen lähidemokratian keskuksena ja ympäristötietoisuuden edistäjänä.

Nuorisokeskus on mukana osatoteuttajana alueellisissa nuorille suunnatuissa Jelppiverkkohankkeissa yksilövalmennuksessa ja nuorten aktivoinnissa sekä Rieska-Leaderin vapaaehtoistyöhankkeen paikallisena toteuttajana. Kuntalaisten ja kaupungin työntekijöiden digitaitoja edistetään koulutuksella ja neuvonnalla sähköisistä palveluista ja laitteista mm. kirjastolla. Nuorisokeskus järjestää myös nuorten kansainvälisyyttä ja vuorovaikutusta edistävää kerhotoimintaa.

Perusopetus kehittää digitaalista lukutaitoa ja perustaa uusien lukutaitojen kehittämisryhmän eri koulujen edustajista, jotka suunnittelevat ja jalkauttavat uudet lukutaidon oppisisällöt yksiköissään ja opiskelijat testaavat niitä käytännössä ja arvioivat oppimistaan.

Suomen mallin mukaisen mieluisan harrastustoiminnan hanke vakiinnutetaan 2023 osaksi koulujen toimintaa, kerhojen teemana ovat olleet mm. sosiaalisen osallisuuden aikaansaaminen, nuorten voimaannuttaminen ja eri

kulttuurien ja ikäryhmien vuorovaikutus ja erilaiset teemat opetuksessa. Perusopetus on mukana kansainvälisyyttä edistävissä Erasmus+ hankkeissa, joissa toteutetaan kansainvälisiä oppilas- ja opettajavaihtoja. Koronapandemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen haetaan lisäresursseja valtionavustuksella ja Liikkuva koulu -valtionavustusta haetaan yläkouluilla liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi ja koronapandemiasta elpymisen edistämiseksi.

Lukiolla panostetaan oppilaiden kansainvälistymiseen ja poikkeustilalukea käytetään koronan aiheuttaminen haasteiden voittamiseen ja lisäresurssien hankkimiseen. Kalajoen Lukio on mukana alueellisessa Ketterän osaamisen kehittämishankkeessa sekä Kalajoki kampus -valmistelussa.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 423 403	1 711 645	1 460 775	1 475 300	1 489 900
KULUT	-21 070 688	-22 839 070	-25 078 105	-25 724 500	-26 066 100
KATE	-19 647 285	-21 127 425	-23 617 330	-24 249 200	-24 576 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 472 411	1 869 486	1 653 814	1 675 100	1 692 200
KULUT	-31 603 202	-33 395 006	-37 027 688	-38 092 000	-38 588 200
KATE	-30 130 792	-31 525 520	-35 373 873	-36 416 900	-36 896 000

Riskit

Menojen hallinta

Riski	SIVISTYSPALVELUT: Kustannusten hallitsematon kasvu	9
-------	---	---

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	SIVISTYSPALVELUT: Henkilöstön saatavuus	9
-------	--	---

ICT

Riski	SIVISTYSPALVELUT: Sähköisten järjestelmien pitkäaikainen häiriö	6
Mittarit	yli vuorokauden kestävien järjestelmähäiriöiden määrä (kpl): Toteuma 0.0, Tavoite 0.0	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.4.1 Hallinto sivistyspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Sivistyspalveluiden hallinto vastaa organisaation johtamisesta, kehittämisestä, järjestämisestä ja toimintaedellytysten ylläpidosta sekä niihin liittyvien hallintopalveluiden hoitamisesta. Toisena keskeisenä osa-alueena on laajamittaisen hanketoiminnan koordinointi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Sivistyspalveluiden hallinnossa ei ole tiedossa muutoksia

Henkilöresurssit: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja ja hankeasiantuntija

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT		9 500	144 900	146 300	147 800
KULUT	-24	-286 300	-276 100	-284 100	-287 900
KATE	-24	-276 800	-131 200	-137 800	-140 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT		152 285	337 939	346 100	350 100
KULUT	-24	-303 475	-367 039	-378 200	-383 100
KATE	-24	-151 190	-29 100	-32 100	-33 000

4.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan ja yksityisen järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, hyvinvointia ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa.

Varhaiskasvatus pohjautuu valtakunnalliseen ja kaupungin omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapselle tehtävä henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma on toiminnan perusta. Suunnitelmallisuus näkyy arjen toiminnassa, oppimisympäristöissä ja varhaiskasvatuksen keskeisessä elementissä, leikissä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoella yksityisiin päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin voidaan myöntää palveluseteli.

Raution alueella varhaiskasvatus keskittyy Raution monitoimitalon yhteyteen rakentuvaan Raution päiväkotiin. Raution päiväkodin toiminnan alkaminen vaatii henkilöstöresursseja (2 varhaiskasvatuksen opettajaa) sekä

varautumista kalusteiden, lelujen ja muiden materiaalien hankintaan.

Esiopetus järjestetään keskustojen alueella päiväkodeissa sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna. Raution alueen esiopetus siirtyy Raution koululta Raution päiväkotiin, jolloin Raution alueen esiopetus toteutetaan osana varhaiskasvatustoimintaa. Lisäksi esiopetusta järjestetään Tyngän aluekoululla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön määrää kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on lisännyt esiopetukseen ja sitä täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua toteutetaan keskustaajamassa ja Himangan alueella sekä yksityisenä palveluna. Kesäkuussa 2023 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyi vuonna 2016 syntyneiden lasten siirtyessä opetuspalvelujen piiriin.

Erityisvarhaiskasvatuksen painottuminen näkyy lasten tuen tarpeiden lisääntymisenä. 1.8.2022 alkaen kolmiportaisen tuen malli on ollut osa varhaiskasvatustaloutta. Erityisvarhaiskasvatuksen tarpeeseen pyritään vastaamaan uudella varhaiskasvatuksen erityisopettajan viralla, varhaiskasvatuksen laskennallisilla lisäkertoimilla ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttamisella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisten tulorajojen arvioidaan nousevan 1.1.2023 alkaen noin 30 %. Tämä alentaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja arviolta noin 33 %. Kun asiakasmaksutulot alenevat, yksityisille palveluntuottajille maksettavien palvelusetelikorvausten kulut nousevat samassa suhteessa.

Henkilöresurssit: varhaiskasvatusjohtaja, varhaiskasvatuksen ohjaaja, toimistos sihteeri 1, varhaiskasvatuksen erityisopettaja 3, päiväkodin johtaja 4, varhaiskasvatuksen opettaja 27, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 39, varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja 0,5, perhepäivähoitaja 18

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
1					
Päiväkotipaikat	334	313	355	42	13,41%
Ryhmäperhepk. Kalajoki	12	12	8	- 4	-33,33%
Perhepvoitopaikat Kalajoki	85	100	90	- 10	-10,00%
Päiväkodit läsnäolopäivät	54 238	56 000	50 200	- 5 800	-10,35%
Ryhmäperhepvähoito läsnäolopäivät Kalajoki	5 260	3 500	146	- 3 354	-95,82%
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	13 042	15 000	6 432	- 8 568	-57,12%
Kotihoidon lasta tuen piirissä Kalajoki	175	215	190	- 25	-11,62%
Esiopetus päiväkodit	197	166	115	- 51	-30,72%
Esiopetus koulut	26	20	10	- 10	-50,00%
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä ikäluokista 1 - 6 v. (%)	64	75	75	0	0,00%
Varhaiskasvatuksen lapsista erityisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		2,2	5	2,8	124,21%
Varhaiskasvatuksen lapsista tehostetun tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		6,5	15	8,5	132,19%
Varhaiskasvatuksen lapsista yleisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		91,3	80	- 11,3	-12,38%
Varhaiskasvatuksen laskennallisten lisäkerrointen määrä (kpl)		18	30	12	66,66%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	472 998	283 200	81 900	82 700	83 500
KULUT	-5 342 145	-5 689 660	-6 306 040	-6 424 000	-6 479 000
KATE	-4 869 148	-5 406 460	-6 224 140	-6 341 300	-6 395 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	472 998	283 200	81 900	82 700	83 500
KULUT	-6 513 342	-7 129 076	-8 017 925	-8 195 700	-8 272 900
KATE	-6 040 344	-6 845 876	-7 936 025	-8 113 000	-8 189 400

4.4.3 Opetuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Opetuspalvelut muodostuvat vuosiluokkien 1–9 kouluista sekä lukiokoulutuksesta sekä AP/IP toiminnasta. Perusopetusta antavia kouluja on neljä: Merenojan yhtenäiskoulu, Raumankarin yhtenäiskoulu, Tyngän aluekoulu sekä Raution koulu. Lukio toimii omana yksikkönään samassa koulukeskuksessa Merenojan yhtenäiskoulun kanssa.

Lukio tarjoaa opiskelijoille valtakunnallisen opetussuunnitelman kurssien lisäksi erikoistumismahdollisuuksia kuvataidelinjalla, urheilulinjalla sekä kansainvälisyylinjalla. Kalajoki Akatemian järjestämien aamuharjoitusten kautta opiskelijoilla on laaja mahdollisuus täydentää opintojaan eri urheilulajien valmentautumisella osana koulupäivää.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Perusopetuksessa erityisen tuen tarve on yhä kasvava ja pienluokkamutoista opetusta tarvitaan lisää. Tämä lisää perusopetuksen kustannuksia. Maahanmuuttajien valmistavan perusopetuksen oppilaita on vallitsevasta tilanteesta johtuen enemmän, mutta toimintaan saadaan rahoitus valtiolta. Koulukuljetukset kilpailutetaan tarvittavilta osin vuodelle 2023.

Merenojan yhtenäiskoululle rekrytoidaan yksi resurssiopettajaa (luokanopettaja) vastaamaan jatkuvaan sijaistarpeeseen.

Raution monitoimitalo valmistuu vuoden 2022 aikana ja opetustoiminta käynnistyy.

Irtaimistoleasingilla toteutetun kalustamisen vuosivuokrat on huomioitu talousarviossa sekä Merenojan että Raution osalta.

Kampushankkeen etenemisen kannalta yhteistyötä tiivistetään Kalajoen lukion ja Jedun välillä sekä AMK-yhteistyö tulee käynnistää alkuvuodesta 2023. Tähän tulee nimetä keskeisistä toimijoista koostuva työryhmä.

Etälukio nykymuotoisena loppuu Oulun kaupungin päätöksellä. Jatkoa selvitetään uuden seutukunnallisen yhteistyön mahdollisuuksia ja hankitaan etäopetuksen harvinaisia kieliä ym.

Henkilöresurssit: 2 koulunjohtajaa, 47 luokanopettajaa, 1 resurssiopettaja, 2 valmistavan opetuksen opettajaa, 43 aineenopettajaa, 3 opinto-ohjaajaa, 5 laaja-alaista erityisopettajaa, 10 erityisluokanopettajaa, 2 jopo-opettajaa, 1 erityisopetuksen koordinaattori, 52 koulunkäynninohjaajaa, 2 yhtenäiskoulun rehtoria, 2 apulaisrehtoria, 1 lukion rehtori, 1 kansainvälisyyskoordinaattori, 1 kansainvälinen apuopettaja, 4 toimisto-/koulusihteeriä

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
OPPILASMÄÄRÄT					
Raution koulu	84	75	72	- 3	-4,00%
Raumankarin koulu	282	290	290	0	0,00%
Tyngän koulu	113	110	98	- 12	-10,90%
Merenojan yhtenäiskoulu 1.8.2020 alkaen	1 042	1 040	1 015	- 25	-2,40%
Kalajoen lukio	267	275	283	8	2,90%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	581 260	771 175	500 075	505 100	510 100
KULUT	-13 357 927	-14 351 990	-15 906 935	-16 342 700	-16 590 300
KATE	-12 776 667	-13 580 815	-15 406 860	-15 837 600	-16 080 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	581 260	774 122	500 075	505 100	510 100
KULUT	-19 280 905	-20 073 779	-22 069 943	-22 721 400	-23 048 700
KATE	-18 699 645	-19 299 657	-21 569 868	-22 216 300	-22 538 600

4.4.4 Kalajoki Akatemia

Palvelualueen kuvaus

Kalajoki Akatemian toiminta sisältää 1) Kulttuuriakatemia, 2) Urheiluakatemia sekä 3) Nuorisokeskuksen toiminnot.

Kulttuuriakatemia vastaa Kalajoen kaupungin kirjasto-, kansalaisopisto- ja kulttuuripalveluista sekä taiteen perusopetuksesta ja taidekasvatuksesta. Ylivieskan Seudun musiikkiopiston kuntaosuus sisältyy taiteen perusopetuksen kokonaisuuteen.

Urheiluakatemia vastaa kaupungin urheilu- ja liikuntapalveluista, järjestämällä hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden sekä tukemalla liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta. Urheiluakatemia osallistuu aktiivisesti myös liikuntapaikkasuunnitteluun ja poikkihallinnollisiin hankkeisiin. Tuotettaviin palveluihin sisältyvät urheilu- ja valmennustoiminnan kehittäminen, koulutus, lasten ja nuorten liikuntakasvatus sekä terveystuella. Kaikissa toiminnoissa huomioidaan soveltava liikunta.

Nuorisokeskus organisoii kokonaisvaltaisesti Kalajoen nuorisopalvelut sisältäen koulunuorisotyön ja varhaisnuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, erityisnuorisotyön (Jelppiverkko), leiritoiminnan, nuorten

vaikuttamisrakenteista huolehtimisen sekä nuorten kansainvälisen toiminnan.

Kalajoki Akatemia tekee merkittävää yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa mm. toteuttamalla yhteistyössä lukuisia tapahtumia. Yhdistyksille, järjestöille sekä urheiluseuroille myönnetään vuosittain toiminta-avustuksia sekä kohdeavustuksia. Kalajoki Akatemia tarjoaa yhdistyksille tiloja ja alueita toiminnan järjestämiseen sekä kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikkumiseen ja virkistymiseen.

Kalajoki Akatemian toimintaa leimaa poikkihallinnollinen yhteistyö. Akatemia hakee, koordinoi ja toteuttaa hankkeita yhteistyössä kaikkien palvelualueiden kanssa. Akatemian henkilöstö osallistuu aktiivisesti olosuhteiden ja toimintaympäristön kehitystyöhön ja kuntalaisten kuulemisten järjestämiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hyvinvointialueille siirtymisen jälkeen korostuu ennalta ehkäisevien hyvinvointipalveluiden tuottaminen kunnan palveluina. Tarvitaan tiivistä yhteistyötä yhdyspinnoilla tapahtuvien toimintojen tekemisessä.

Virta-salin tapahtumatuotantoa kehitetään ja monipuolistetaan yhä.

Akatemian hanketoiminta jatkuu vireänä toteuttamalla nykyisiä hankkeita sekä hakemalla uusia.

Henkilöresurssit: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja (1 htv), kehitys- ja valmennuspäällikkö (1), toimisto- ja koulutussihteeri (1), kansalaisopiston suunnittelijaopettaja (1), kansalaisopiston päätoiminen musiikinopettaja (1), ohjaaja, Kahvila Kirja (1), määräaikaiset kansalaisopiston tuntiohjaajat (40), kirjastonhoitajat (2), kirjastovirkailijat (6), informaattikko (1), liikunnanohjaaja (1), liikuntasuunnittelija (1), oto-valmentajat (3), nuorisohjaajat (2), yksilövalmentajat (2), etsivä nuorisotyöntekijä (1)

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
02 KANSALAIPOISTO					
Kansalaisopiston tunnit	5 367	8 900	8 900	0	0,00%
Kansalaisopiston opiskelijat	1 733	3 300	3 300	0	0,00%
Taiteen perusopetus osallistujat	533	660	660	0	0,00%
03 KIRJASTO					
Kirjaston kokonaislainaus	199 856	250 000	250 000	0	0,00%
Lainauksia/asukas	16,1	20	20	0	0,00%
Kirjastokäyntejä/asukas	9,2	15	15	0	0,00%
04 NUORISOPALVELUT					
Avoin nuorisotilatoiminta/osall	588	5 000	3 400	- 1 600	-32,00%
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	1 555	12 000	8 000	- 4 000	-33,33%
Lasten ja nuorten yöleirit	7	15	7	- 8	-53,33%
Lasten ja nuorten päiväleirit	3	15	3	- 12	-80,00%
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT					
Kulttuuritoiminta/osallistujat	12 200	50 000	20 000	- 30 000	-60,00%
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	5	40	10	- 30	-75,00%
Kuntotapahtumat, alueelliset	36	25			
Liikuntakampanjat/osallistujat	21 400	30 000			

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	369 146	647 770	733 900	741 200	748 500
KULUT	-2 370 592	-2 511 120	-2 589 030	-2 673 700	-2 708 900
KATE	-2 001 447	-1 863 350	-1 855 130	-1 932 500	-1 960 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	418 153	659 879	733 900	741 200	748 500
KULUT	-5 808 932	-5 888 676	-6 572 780	-6 796 700	-6 883 500
KATE	-5 390 779	-5 228 797	-5 838 880	-6 055 500	-6 135 000

4.5 Tekniset palvelut

Hankkeet

Vuoden 2023–2024 aikana toteutetaan Keskuskarin eteläisten alueiden rantojen peruserparannus- ja kunnostushanke yhteistyössä jakokunnan kanssa, hankkeelle on haettu Helmihanke rahoitusta. Luontoliikuntakohteiden turvallisuuden ja saavutettavuuden parantaminen hanke on aloitettu AVI:n avustamana 2022 ja se jatkuu vuoden 2023 ajan. Marinan sataman rakennesuunnittelu on käynnistynyt 2022 ja se jatkuu 2023 loppuun saakka, suunnitteluun on saatu avustus Pohjois-Pohjanmaan liitolta.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	5 188 281	5 380 080	7 914 800	8 126 200	8 207 400
VAL OM. KÄYTT.	214 138	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-16 761 506	-18 295 463	-15 893 610	-16 404 000	-16 628 900
KATE	-11 359 086	-12 665 383	-7 728 810	-8 027 800	-8 171 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	22 473 915	23 151 596	20 032 974	20 668 300	20 905 600
VAL OM. KÄYTT.	214 138	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-19 878 758	-21 593 229	-18 105 374	-18 694 400	-18 947 700
KATE	2 809 295	1 808 367	2 177 600	2 223 900	2 207 900

Riskit

Omaisuuksien hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Sote-kiinteistöt	6
-------	--	---

Tulojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Tulojen toteutuminen	2
-------	--	---

Menojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Määrärahojen riittävyys	4
-------	---	---

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	TEKNISET PALVELUT: Henkilöstö	6
-------	--------------------------------------	---

ICT

Riski	TEKNISET PALVELUT: ICT-järjestelmien toimivuus	9
-------	---	---

Onnettomuudet ja vahingot

Riski	TEKNISET PALVELUT: Kiinteistövahingot	4
Riski	TEKNISET PALVELUT: Työturvallisuus	4

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	3 889 489	3 863 780	6 414 000	6 610 400	6 676 500
VAL OM. KÄYTT.	214 138	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-14 978 094	-16 425 273	-13 945 370	-14 389 800	-14 584 900
KATE	-10 874 467	-12 311 493	-7 281 370	-7 529 400	-7 658 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	21 171 837	21 635 296	18 532 174	19 152 500	19 374 700
VAL OM. KÄYTT.	214 138	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-17 918 260	-19 527 775	-15 897 450	-16 411 400	-16 631 700
KATE	3 467 716	2 357 521	2 884 724	2 991 100	2 993 000

4.5.1 Hallinto tekninen lautakunta

Palvelualueen kuvaus

Teknisten palveluiden hallintoon sisältyy teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan toiminta.

Teknisten palveluiden toiminnan tulee tukea kaupungin strategiaa ja kaupungin asettamien tavoitteiden toteutumista. Teknisten palveluiden toimintaa ohjaa tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousarvio ei sisällä Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen kuntaosuutta, joka on poistunut toiminnan siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle.

Hallinnon kustannuspaikoilla on huomioitu teknisen palvelun työajoihin leasingrahoituksella hankittujen kahden sähköauton kustannukset sekä hyvinvointialueuudistuksen muutokset.

Henkilöresurssit:

tekninen johtaja ja hallintopäällikkö

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	373				
KULUT	-1 763 917	-1 796 640	-254 500	-249 100	-252 500
KATE	-1 763 545	-1 796 640	-254 500	-249 100	-252 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	203 311	299 692	251 177	260 000	263 200
KULUT	-1 792 272	-1 812 872	-275 392	-270 800	-274 400
KATE	-1 588 961	-1 513 180	-24 215	-10 800	-11 200

4.5.2 Maankäyttöpalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin kaavoituksesta, maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Kaavoituksen raakamaan hankintaa pyritään kohdentamaan strategisesti tärkeille alueille niin, että maankäytön suunnittelulla ja monipuolisella tonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kaupungin kehittämistarpeisiin. Asemakaavahankkeita käynnistetään vetovoimaisilla alueilla, joilla kaupungin maaomaisuus on riittävä. Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on asema- ja yleiskaavoituksen lisäksi tonttien hinnoittelu ja myynti/vuokraus, kauppakirjojen ja vuokrasopimusten laatiminen sekä kiinteistömuodostukseen ja kirjaamisasioihin liittyvät toimenpiteet.

Maankäyttöpalveluiden tuottamien paikkatietopalveluiden tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta ja kehittämisestä sekä maastomittauksista ja kaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Paikkatietopalveluita myydään yhteistyösopimukseen perustuen Pyhäjoelle, Sieviin ja Merijärvelle sekä lähialueella toimiville yhteisöille, yrityksille ja yksityisille henkilöille sekä aluearkkitehtipalvelua Merijärvelle. Paikkatiedon ohjelmistojen ja kaluston ajan tasalla pitäminen ovat keskeistä ja jatkuvaa toimintaa.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousarviossa on varauduttu kaavoitusohjelman mukaisesti poikkeuksellisen suuriin kaavahankkeisiin, kuten Hiekkasärkkien Mantereenuolen osayleiskaavan laatiminen, Kampusalueen asemakaavamuutos sekä Hiekkasärkkien kylpyläntontin asemakaavamuutos. Kaavahankkeet vaativat merkittävää konsulttipalveluiden ostoa. Konsulttipalveluiden ostot kasvavat noin 130 000 eurolla edellisvuoteen verrattuna.

Paikkatiedon palveluyksikön maastoryhmissä palvelee neljä henkilöä mittamiehen nimikkeellä. Mittamiehen nimike muutetaan kartoittajan nimikkeiksi. Kartoittajan ammattinimike vastaa nykyisen henkilöstön koulutusta ja ammattiosaamista sekä kuvaa paremmin työtehtävien sisältöä.

Henkilöresurssit: kaavoituspäällikkö, kaavasuunnittelija, kaavoitusteknikko, maankäyttöpäällikkö, maankäyttösihteeri, paikkatietoinsinööri, mittaustyönjohtaja, 4 kartoittajaa.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
01 KAAVOITETUT ALUEET					
Yleiskaava-aluetta ha	18 904	19 585	19 585	0	0,00%
Asemakaava-aluetta	3 574	3 574	3 574	0	0,00%
Ranta-asemakaava-aluetta ha	2 357	2 357	2 357	0	0,00%
02 ASUNTOTONTIT					
Asuntotontit yhteensä	189	197	203	6	3,04%
Kirkonseutu	94	97	103	6	6,18%
Tynkä	19	19	19	0	0,00%
Rautio	22	26	26	0	0,00%
Himanka (kaava-alue)	50	51	51	0	0,00%
Himanka (muut)	4	4	4	0	0,00%
03 LOMA-ASUNTOTONTIT					
Loma-asuntotontit	130	150	120	- 30	-20,00%
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT					
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	57	52	54	2	3,84%
Kirkonseutu	43	38	40	2	5,26%
Rahja	6	6	6	0	0,00%
Himanka	8	8	8	0	0,00%
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT					
Asuntotontit	17	15	15	0	0,00%
Kerrostalo	0	1	1	0	0,00%
Loma-asunto	25	15	15	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 210 434	1 340 000	1 377 000	1 390 800	1 404 700
VAL OM. KÄYTT.	6 711				
KULUT	-851 350	-926 390	-1 060 490	-1 101 800	-1 118 100
KATE	365 795	413 610	316 510	289 000	286 600

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 484 553	1 612 394	1 644 174	1 667 300	1 684 700
VAL OM. KÄYTT.	6 711				
KULUT	-988 927	-1 062 800	-1 222 074	-1 269 100	-1 287 400
KATE	502 337	549 594	422 100	398 200	397 300

4.5.3 Tilapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Tilapalveluiden perustehtävä on hallinnoida kaupungin omistamaa, nykyaikasta noin 125 milj. euron, rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Tilapalvelut peruskorjaa ja kunnossapitää olemassa olevaa rakennuskantaa, sekä rakennuttaa uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle.

Kaupungin omistamat tilat, joissa ei ole omaa toimintaa, vuokrataan tai myydään ulkopuoliselle toimijalle. Käytöstä poistetut rakennukset pyritään purkamaan turvallisuuden ja katukuvan yleisilmeen vuoksi. Konserniyhtiöille myydään isännöinti- ja kiinteistönhoitopalveluita.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousarviossa on huomioitu hyvinvointialueuudistuksen muutokset ja Pohjankylän koulun vanhan osan purku sekä Raution monitoimikeskuksen käyttöönotto sekä Raution vanhan koulun ja Meriluontokeskuksen myynti.

Yleisen hintatason nousun odotetaan olevan voimakasta, etenkin sähköenergian hinnan odotetaan nousevan vuoden 2023 aikana runsaasti. Talousarviossa on varauduttu 30 % sähköenergian hinnan nousuun, vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Lisäksi talousarviossa on huomioitu 10 % korotus lämmityskustannuksiin vuoden 2022 talousarviosta.

Henkilöresurssit: talonrakennuspäällikkö, rakennuttajainsinööri, kunnossapitoinsinööri, isännöitsijä, 7 kiinteistönhoitajaa, 3 kirvesmiestä, laitosmies

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT					
Rakennukset ja huoneistot/kpl	51	48	35	- 13	-27,08%
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	64 183	67 108	45 465	- 21 643	-32,25%
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot			5	5	
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2			1 106	1 106	
02 HYVINVOINTIALUEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET					
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset			13	13	
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset kerrosala/m2			19 336	19 336	
03 MUUT RAKENNUKSET					
Muut rakennukset/kpl	39	27	34	7	25,92%
Muut rakennukset kerrosala m2	33 683	34 515	30 090	- 4 425	-12,82%
04 YHTEENSÄ					
Yhteensä/kpl	87	75	79	4	5,33%
Yhteensä kerrosala/m2	97 866	101 623	95 998	- 5 625	-5,53%

Vuoden 2023 suoritetaulukoon on eriytetty Hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat sekä kaupungin omaan palvelukäyttöön ulkoa vuokratut tilat omiksi ryhmiksi.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 080 182	1 059 100	3 412 900	3 579 300	3 615 100
VAL OM. KÄYTT.	106 472	120 000	120 000	250 000	250 000
KULUT	-4 662 631	-5 744 010	-6 258 600	-6 458 600	-6 545 800
KATE	-3 475 976	-4 564 910	-2 725 700	-2 629 300	-2 680 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	11 001 238	11 057 123	11 150 135	11 587 100	11 722 300
VAL OM. KÄYTT.	106 472	120 000	120 000	250 000	250 000
KULUT	-5 292 766	-6 420 972	-6 981 033	-7 206 300	-7 302 900
KATE	5 814 944	4 756 151	4 289 102	4 630 800	4 669 400

4.5.4 Ruoka -ja siivouspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Ruokapalveluiden tehtävä on vastata koulujen ja päiväkotien toimintayksiköiden asiakkaiden ruokapalveluiden toteuttamisesta. Siivouspalveluiden tehtävä on vastata eri palvelualueiden käytössä olevien toimintayksiköiden kiinteistöjen sekä muiden erikseen määritettyjen kiinteistöjen siivouksesta. Toiminnot pyritään järjestämään hinta-laatu suhteeltaan kilpailukykyisesti. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin. Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tärkeänä tukipalveluna kaupungin eri palvelualueille ja muille kiinteistöjen ja ruokapalveluiden käyttäjille.

Sote-uudistuksen myötä, 1.1.2023 alkaen, keskuskeittiö Merran ja muiden sote-keittiöiden toiminta siirtyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Koulujen ja päiväkotien ruokapalvelut jäävät kaupungin omaksi toiminnaksi. Merenojan yhtenäiskoulun keittiö toimii valmistuskeittiönä, ja vastaa Merenojan yhtenäiskoulun sekä lukion oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Marttilantien päiväkodin keittiö valmistaa oman päiväkodin aterioiden lisäksi lounasateriat Tyngän aluekoulun asiakkaille ja vastaa oman päiväkodin aamu- ja välipaloista sekä muista päiväkodin ruokapalveluista. Raution monitoimikeskuksen keittiö valmistaa oman yksikkönsä päivähoidon ja koulun aterioiden lisäksi lounasateriat Kivirinteen päiväkodille ja Pahkalan varhaiskasvatuskeskukseen. Raumankarin koulun keittiö valmistaa oman koulun aterioiden lisäksi lounasateriat myös Mastotien ja Väinönkujan päivähoidon yksiköihin sekä vastaa oman koulun oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Satumajakan ja Mäntylän päiväkotien keittiöt toimivat itsenäisesti ja vastaavat omien yksiköidensä ruokapalveluista.

Palvelukeittiöitä on viisi (5): Kivirinteen ja Mäntylän päiväkotien keittiöt, Pahkalan varhaiskasvatuskeskuksen, Pikkupuikkareiden ja Amiraalien (Satumajakan päiväkodin satelliittiosastot) keittiöt. Palvelukeittiöt huolehtivat itsenäisesti osan ruoanvalmistuksesta, kuten aamupalan ja välipalan. Isommissa palvelukeittiöissä voidaan itse kypsentää kappaleruuat sekä valmistaa energialisäkkeet ja salaatin. Pienemmille palvelukeittiöille sekä jakelukeittiölle lounasateria lisukkeineen lähetetään valmiina kuumatoimituksena. Jakelukeittiöitä on yksi (1), Tyngän aluekoululla. Jakelupisteitä, joissa ei ole ruoka- ja siivouspalveluiden työntekijöitä, on yksi (1) Ryhmäperhepäiväkotinä Seili.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousarviossa on huomioitu hyvinvointialueuudistuksen muutokset. Budjetissa on huomioitu myös elintarvikekustannusten korotuksia 4 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna.

Henkilöresurssit: ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö, 2 palveluesimiestä, 4 ruokapalveluvastaavaa, 4 kokkia, 14,7 palvelutyöntekijää ja 15,03 laitoshuoltajaa henkilötyövuosiksi laskettuna.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT					
Lounas	345 324	337 700	325 500	- 12 200	-3,61%
Ap/lp, aamu- ja välipalat	11 893	9 950	10 800	850	8,54%
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO					
Aamupala	37 350	10 100	37 400	27 300	270,29%
Lounas	76 154	63 100	76 500	13 400	21,23%
Välipala	47 539	49 500	49 500	0	0,00%
03 SIIVOUS					
Koulukiinteistöjen siivous/m2	17 167	17 167	13 467	- 3 700	-21,55%
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	15 084	15 084	6 514,3	- 8 569,7	-56,81%

Koulukiinteistöjen siivouksen neliömäärissä on mukana myös päivähoiton kiinteistöjen neliömäärät.

Päivähoiton ateriamäärissä on mukana myös kyseessä olevassa yksikössä toimivan esiopetuksen ateriamäärät.

Taulukossa olleet sote-kohteet siirtyvät hyvinvointialueelle.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	95 938	66 200			
KULUT	-4 534 711	-4 769 973	-2 692 990	-2 782 700	-2 820 700
KATE	-4 438 772	-4 703 773	-2 692 990	-2 782 700	-2 820 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	6 430 886	6 724 512	3 259 086	3 373 200	3 415 400
KULUT	-6 453 786	-6 789 501	-3 442 340	-3 558 300	-3 606 000
KATE	-22 901	-64 989	-183 254	-185 100	-190 600

4.5.5 Kuntatekniikka

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä kuivatusjärjestelmien yllä- ja kunnossapidon asemakaava-alueilla, teollisuus- sekä tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön yllä- ja kunnossapitoon kuuluvat puisto ja liikunta-alueet, veneilyreitit, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet.

Kunnallistekniikan suunnittelu tehdään pääosin oman työnä ja ostopalvelulla täydennetään omaa työtä tarpeen mukaan. Yksityistieavustusta saa noin 85 tiekuntaa. Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa. Yksityistieavustusten taso säilyy ennallaan, sillä kustannustason nousu 15 % on huomioitu ja yksityistieavustuksiin on varattu 230 000 euroa (+30 000 euroa).

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yleinen hintatason nousu on ollut voimakasta. Epävakaa tilanne heijastuu rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin. Sähköenergian hinnan odotetaan nousevan vuoden 2023 aikana runsaasti. Talousarviossa on varauduttu 30 % sähköenergian hinnan nousuun vuoden 2022 talousarvioon verrattuna.

Viemärlaitoksen talouteen vaikuttaa etenkin Vesikolmio Oy:n hinnankorotukset, sekä energianhintojen nouseminen. Talousarviossa on varauduttu Vesikolmio Oy:n jätevesipuhdistusmaksun korotukseen 0,1 €/kuutiolta ja jätevesimaksun korotukseen asiakkailta perittäviin maksuihin 1.3.2023 alkaen 0,25 €/kuutio.

Tyngän aluekoulun latuun tehdään perusparannus.

Vuosittain laajentuvat tie-, yleiset- ja liikunta-alueet, sekä laajentuva viemäriverkosto aiheuttavat vuosittain kasvavia resurssitarpeita kunnossapidolle. Liikennealueilla keskitytään vanhojen päällysteiden korjaamiseen sekä yleisten alueiden viihtyvyyteen.

Henkilöresurssit:

yhdyskuntatekniikan insinööri, infratyönjohtaja, kunnossapitotyönjohtaja, kuntatekniikan suunnittelija, 3 kuntatekniikan työntekijää, liikuntapaikkamestari, puutarhuri, 5 ulkoilualueiden työntekijää, lupasihteeri 30 %. Kesäkaudella kausityöntekijöitä.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
01 KAAVATIET					
Kaavatiet/kunnossapito/km	130	131	132	1	0,76%
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	36	36	37	1	2,77%
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 669	3 670	3 700	30	0,81%
02 YKSITYISTIET					
Avustettavat yksityistiet/km	150	155	158	3	1,93%
03 VIHER- JA ULKOILUALUEET					
Jäähallin käyttötunnit	2 196	2 400	2 400	0	0,00%
Vuokratut venepaikat	635	643	645	2	0,31%
Hoidettava latuverkosto/km	130	130	142	12	9,23%
04 VIEMÄRILAITOS					
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 906	3 885	3 941	56	1,44%
Puhdistettu jätevettä/m3	709 162	675 000	700 000	25 000	3,70%
Vuotovesiä/m3	281 055	185 000	200 000	15 000	8,10%
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	224	225	230	5	2,22%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 502 562	1 398 480	1 624 100	1 640 300	1 656 700
VAL OM. KÄYTT.	100 955	130 000	130 000		
KULUT	-3 165 485	-3 188 260	-3 678 790	-3 797 600	-3 847 800
KATE	-1 561 968	-1 659 780	-1 924 690	-2 157 300	-2 191 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	2 051 850	1 941 576	2 227 601	2 264 900	2 289 100
VAL OM. KÄYTT.	100 955	130 000	130 000		
KULUT	-3 390 509	-3 441 631	-3 976 610	-4 106 900	-4 161 000
KATE	-1 237 704	-1 370 054	-1 619 009	-1 842 000	-1 871 900

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 298 792	1 516 300	1 500 800	1 515 800	1 530 900
KULUT	-1 783 412	-1 870 190	-1 948 240	-2 014 200	-2 044 000
KATE	-484 620	-353 890	-447 440	-498 400	-513 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 302 078	1 516 300	1 500 800	1 515 800	1 530 900
KULUT	-1 960 499	-2 065 454	-2 207 924	-2 283 000	-2 316 000
KATE	-658 421	-549 154	-707 124	-767 200	-785 100

4.5.6 Ympäristöterveydenhuolto

Palvelualueen kuvaus

Kalajoen kaupunki tuottaa isäntäkuntamallilla ympäristöterveydenhuollon palvelut Raahen ja Kalajoen kaupunkeille sekä Siikajoen, Pyhäjoen ja Merijärven kunnille.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu terveydensuojelu, elintarvikkeiden, tupakkalain, sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Uusi ympäristöterveydenhuollon johtaja on aloittanut tehtävässä lokakuussa 2022. Ympäristöterveydenhuollon johtajaa sijaistanut terveystarkastaja siirtyy hoitamaan terveydensuojeluvantaa, joten vuoden 2023 terveydensuojeluvannon resurssit palautuvat takaisin vuoden 2021 tasolle.

Elintarvikevalvontaa hoitaa kaksi terveystarkastajaa. Terveystarkastajille on siirtynyt tavanomaisen elintarvikevalvonnan lisäksi laitosvalvontaa edelliseltä ympäristöterveydenhuollon johtajalta. Laitosvalvonta on tavanomaista elintarvikevalvontaa vaativampaa.

Eläinlääkintäpuolen praktiikassa ei päästä aiempiin tavoitteisiin vaikean eläinlääkärien henkilöstöressivajeen vuoksi. Eläinlääkärien rekrytointia varten tehdään aktiivisesti töitä. Pohjoisen päivystysalueen päivystysresurssit nojaavat jatkossakin vahvasti yksityiseltä sektorilta ostettavaan palveluun.

Valvontaeläinlääkärien tehtävien osalta tavoitellaan 110 eläinsuojelutarkastusta. Maitohuonetarkastukset ovat olleet korona-aikoina tauolla ja näihin palataan keskusvirastojen ohjeiden mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu Savonia-ammattikorkeakoulu Oy:n, Oulun ammattikorkeakoulun, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän ja Koulutuskuntayhtymä Brahen HELLI - Hyvinvointia eläinterveysalalle hankkeeseen. Ympäristöterveydenhuollon talousarvioon 2023 on varattu 3 000 € kuntaosuus hankkeen toteutumista varten. Hankkeen toteutuminen vaatii hyväksytyt rahoituspäätökset (ESR+). Hankkeella on kunnallisen eläinlääkintähuollon houkuttelevuutta edistäviä vaikutuksia, josta voisi olla konkreettista hyötyä ratkaistaessa alueellista eläinlääkintähuollon henkilöstöressurssivajetta.

Vesilaitosvalvonta työllistää huomattavasti takavuosia enemmän, sillä tavanomaisen vesilaitosvalvonnan lisäksi vesihuoltolaitosvalvontaan sisältyy enenevässä määrin suunnittelu- ja varautumistehtäviä.

Ympäristöterveydenhuollon johtaja osallistuu suurimpien vesilaitosten valvontaan ja vesihuoltolaitosten varautumissuunnitteluun. Talousvesinäytteidenottoa siirtyy vuodelle 2023 enemmän vesilaitosten tehtäväksi ja tämä vaikuttaa suoritteiden määrään.

Henkilöressurit: ympäristöterveydenhuollon johtaja, terveystarkastaja 5, praktikkoeläinlääkäri 8, valvontaeläinlääkäri 2, eläintenhoitaja,

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
02					
Eläinlääkärin sairauskäynnit	2 726	2 100	1 600	- 500	-23,80%
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	8 105	5 900	7 000	1 100	18,64%
Eläinsuojelutarkastukset	107	120	110	- 10	-8,33%
Terveystarkastuskäynnit	256	200	100	- 100	-50,00%
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset					
Elintarvikehuoneistot	181	250	200	- 50	-20,00%
Alkutuotanto maitotilat	0	45	35	- 10	-22,22%
04 Muut tarkastukset ja näytteenotot					
Terveystarkastuslain tarkastukset	133	140	140	0	0,00%
Tupakan vähittäismyynti tarkastus	26	34	34	0	0,00%
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	10	14	14	0	0,00%
Talousvesi	81	90	80	- 10	-11,11%
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne.)	28	30	30	0	0,00%
Uimavesi (uimaranta)	106	100	100	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 083 741	1 186 300	1 270 800	1 283 500	1 296 300
KULUT	-1 316 567	-1 410 040	-1 479 100	-1 528 300	-1 550 800
KATE	-232 827	-223 740	-208 300	-244 800	-254 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	1 085 757	1 186 300	1 270 800	1 283 500	1 296 300
KULUT	-1 407 663	-1 520 698	-1 619 492	-1 673 600	-1 697 800
KATE	-321 906	-334 398	-348 692	-390 100	-401 500

4.4.7 Ympäristöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Ympäristöohjauksen tehtävät perustuvat pääosin maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen, ympäristönsuojelulain ja -asetuksen, maa-aineslain ja -asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisiin tehtäviin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Rakennusvalvonnassa laadittiin vuodelle 2022 ohjeistus tietomallien vastaanottamiseksi rakennuslupahakemusten yhteydessä. Vuodelle 2023 haetaan toimintatapoja tietomallien hyödyntämisestä rakennusluvituksessa. Toimenpiteellä valmistaudutaan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen vaatimuksiin.

Rakennus- ja huoneistorekisterin perusparannusprojekti päättyy vuoden 2022 lopussa. Rakennusvalvonnan osalta laaditaan asiakastytyväisyyskysely.

Vuonna 2022 käynnistetty ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen saatetaan hyväksymiskäsittelyyn.

Henkilöresurssit:

johtava rakennustarkastaja, rakennustarkastaja, 2 ympäristötarkastajaa, lupasihteeri, lupasihteeri 70 %

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	Muutos-%
01 RAKENNUSVALVONTA					
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	412	350	320	- 30	-8,57%
Rakennusluvut	207	200	170	- 30	-15,00%
Toimenpideluvat	100	80	80	0	0,00%
Ilmoitusluvut	38	40	40	0	0,00%
Purku- ym. luvat	67	30	30	0	0,00%
Lupien käsittelyaika (med pv)	12	14	14	0	0,00%
Rakennusluvut (k-m2)	16 700	12 000	12 000	0	0,00%
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT					
Katselmuksset ja aloituskokoukset	994	700	700	0	0,00%
Lausunnot	10	5	10	5	100,00%
03 YMPÄRISTÖNVALVONTA					
Ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset			5	5	
Maa-aines- ja yhteisluvut	2	5	4	- 1	-20,00%
Rekisteröinnit, muut luvat ja ilmoitukset			10	10	
Ajoneuvojen siirtopäätökset			5	5	
Tarkastukset	67	90	90	0	0,00%
Lausunnot	6	15	10	- 5	-33,33%
Keskimääräinen käsittelyaika, luvat (kk)			6	6	
Käsittelyaika, ilmoitusmenettely (vrk)			120	120	

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	215 051	330 000	230 000	232 300	234 600
KULUT	-466 845	-460 150	-469 140	-485 900	-493 200
KATE	-251 793	-130 150	-239 140	-253 600	-258 600

Sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	216 321	330 000	230 000	232 300	234 600
KULUT	-552 836	-544 756	-588 433	-609 400	-618 200
KATE	-336 515	-214 756	-358 433	-377 100	-383 600

5. TULOSLASKELMAOSA

5.1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen, korkoihin, muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Käyttötalousosan palvelualueiden tulot on summattu tuloslaskelman toimintatuloihin ja menot toimintamenoihin. Samoin yhdistetään vastuualueiden suunnitelmapoistot tuloslaskelman asianomaiselle riville. Tuloslaskelmassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnanmenot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen.

Tuloslaskelmasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos sekä tilikauden yli- ja alijäämä.

Vuoden 2023 talousarviovalmistelussa on huomioitu toimintaympäristön muutokset, joista suurimpana soteuudistus sekä vallitseva talouden tilanne, joka nostaa kustannuksia merkittävästi. Kaupungin menokehitys jatkuu yhä huolestuttavan korkeana, korkea menokehitys alkoi jo vuonna 2020. Sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osalta talousarvio vuodelle 2023 on kasvussa, joskin mittava kasvu sivistyspalveluissa toteutui jo vuosina 2021–2022. Erityisesti kehitys näkyy perusopetuksessa, jossa lisääntynyt tuen tarve lisää pienryhmien ja resurssien määrää. Opetuspalveluiden aiheuttamisperusteen (sis+ulk) menot vuonna 2020 olivat 18 M€, kun ne talousarviossa 2023 ovat 22 M€ (+22%). Varhaiskasvatuspalveluissa on tapahtunut muutoksia lainsäädännön johdosta, jotka ovat vaikuttaneet asiakasmaksuihin, että käyttötarpeeseen. Teknisissä palveluissa erityisesti ylläpidon ja rakentamisenkustannustason nousu on korkea. Hallinto- ja kehittämispalveluiden osalta muutokset ovat pieniä ja perustuvat toimintaympäristömuutoksiin sekä järjestelmähintojen kasvuun. Tulevien vuosien painopisteenä on oltava kustannuskehityksen seuraaminen ja siihen aktiivisesti vaikuttaminen.

Vuosikate 6,4 M€ riittää suunnitelman mukaisiin poistoihin. Suunnitelman mukaisissa poistoissa on huomioitu jo päätettyjen ja suunniteltujen rakennusinvestointien vaikutus korvaavien kohteiden poistoaikoihin (nostaa poistoja). Poistot ovat kasvavat investointien jatkuessa erittäin mittavina. Vuoden 2023 tilikausi on ylijäämäinen n. 1,4 milj. euroa. Tilikaudessa on oltava puskuria soteuudistuksen vaikutuksesta selviämiseksi. Lisäksi suunnittelukauteen liittyy paljon muutakin epävarmuutta esim. inflaation, korkotason ja sijoitusten osalta. Taloussuunnittelukausi päättyy myös ylijäämään.

5.2 Tuloslaskelma 2023

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	MUUTOSE	M% TA	M% TP
TUOTOT	23 373 297	22 247 993	11 819 275	-46,9 %	-46,9 %	-49,4 %
Myyntituotot	11 334 376	11 766 345	3 626 920	-69,2 %	-69,2 %	-68,0 %
Maksutuotot	5 275 183	5 460 598	857 925	-84,3 %	-84,3 %	-83,7 %
Tuet ja avustukset	3 823 112	2 113 910	2 635 930	24,7 %	24,7 %	-31,1 %
Muut toimintatuotot	2 940 626	2 907 140	4 698 500	61,6 %	61,6 %	59,8 %
VAL OM. KÄYTT.	214 772	250 000	250 000			16,4 %
KULUT	-99 387 563	-100 674 179	-49 111 151	-51,2 %	-51,2 %	-50,6 %
Henkilöstökulut	-46 359 707	-48 373 545	-26 109 350	-46,0 %	-46,0 %	-43,7 %
Palvelujen ostot	-40 423 754	-37 629 781	-10 779 756	-71,4 %	-71,4 %	-73,3 %
Aineet, tarv. ja tav.	-6 688 807	-6 331 755	-4 835 120	-23,6 %	-23,6 %	-27,7 %
Avustukset	-3 982 262	-4 053 200	-3 848 600	-5,0 %	-5,0 %	-3,4 %
Muut toimintakulut	-1 933 032	-4 285 898	-3 538 325	-17,4 %	-17,4 %	83,0 %
KATE	-75 799 495	-78 176 186	-37 041 876	-52,6 %	-52,6 %	-51,1 %
VEROTULOT	45 518 468	46 491 000	27 000 000	-41,9 %	-41,9 %	-40,7 %
VALTIONOSUUDET	36 279 272	39 451 100	16 744 000	-57,6 %	-57,6 %	-53,8 %
RAH. TUOT. JA KUL.	561 222	133 000	-377 000	-383,5 %	-383,5 %	-167,2 %
VUOSIKATE	6 559 467	7 898 914	6 325 124	-19,9 %	-19,9 %	-3,6 %
POISTOT JA ARV. AL.	-5 441 833	-5 419 731	-5 012 200	-7,5 %	-7,5 %	-7,9 %
TILIKAUDEN TULOS	1 117 634	2 479 182	1 312 924	-47,0 %	-47,0 %	17,5 %
VAR. JA RAH. MUUT.	53 925	53 920	53 920			0,0 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	1 171 560	2 533 102	1 366 844	-46,0 %	-46,0 %	16,7 %

5.3 Tuloslaskelma 2023–2025

Ulkoiset	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
TUOTOT	23 373 297	22 247 993	11 819 275	11 243 400	11 355 500
Myyntituotot	11 334 376	11 766 345	3 626 920	3 653 000	3 689 300
Maksutuotot	5 275 183	5 460 598	857 925	866 500	875 100
Tuet ja avustukset	3 823 112	2 113 910	2 635 930	1 854 300	1 872 900
Muut toimintatuotot	2 940 626	2 907 140	4 698 500	4 869 600	4 918 200
VAL OM. KÄYTT.	214 772	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-99 387 563	-100 674 179	-49 111 151	-49 416 200	-50 083 800
Henkilöstökulut	-46 359 707	-48 373 545	-26 109 350	-26 674 700	-27 074 800
Palvelujen ostot	-40 423 754	-37 629 781	-10 779 756	-10 371 800	-10 553 900
Aineet, tarv. ja tav.	-6 688 807	-6 331 755	-4 835 120	-5 046 600	-5 096 900
Avustukset	-3 982 262	-4 053 200	-3 848 600	-3 818 600	-3 818 600
Muut toimintakulut	-1 933 032	-4 285 898	-3 538 325	-3 504 500	-3 539 600
KATE	-75 799 495	-78 176 186	-37 041 876	-37 922 800	-38 478 300
VEROTULOT	45 518 468	46 491 000	27 000 000	27 400 000	27 900 000
VALTIONOSUUDET	36 279 272	39 451 100	16 744 000	16 220 000	16 220 000
RAH. TUOT. JA KUL.	561 222	133 000	-377 000	-67 000	33 000
VUOSIKATE	6 559 467	7 898 914	6 325 124	5 630 200	5 674 700
POISTOT JA ARV. AL.	-5 441 833	-5 419 731	-5 012 200	-5 596 055	-6 312 655
TILIKAUDEN TULOS	1 117 634	2 479 182	1 312 924	34 145	-637 955
VAR. JA RAH. MUUT.	53 925	53 920	53 920	53 920	53 920
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	1 171 560	2 533 102	1 366 844	88 065	-584 035

5.4 Taseyksikön vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen

TULOSLASKELMA ulkoinen	Kaupunki	Viemärlaitos	Kaupunki Yhteensä
Myyntituotot	2 120 520	1 506 400	3 626 920
Maksutuotot	857 925	0	857 925
Tuet ja avustukset	2 635 930	0	2 635 930
Muut toimintatuotot	4 698 500	0	4 698 500
TOIMINTATUOTOT yht.	10 312 875	1 506 400	11 819 275
Valmistus omaan käyttöön	240 000	10 000	250 000
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-26 094 450	-14 900	-26 109 350
Palvelujen ostot	-9 594 856	-1 184 900	-10 779 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 754 420	-80 700	-4 835 120
Avustukset	-3 848 600	0	-3 848 600
Muut toimintakulut	-3 538 225	-100	-3 538 325
TOIMINTAKULUT yht.	-47 830 551	-1 280 600	-49 111 151
TOIMINTAKATE	-37 277 676	235 800	-37 041 876
Verotulot	27 000 000	0	27 000 000
Valtionosuudet	16 744 000	0	16 744 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	126 000	0	126 000
Muut rahoitustuotot	277 000	0	277 000
Korkokulut	-660 000	0	-660 000
Muut rahoituskulut	-120 000	0	-120 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-377 000	0	-377 000
VUOSIKATE	6 089 324	235 800	6 325 124
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 796 600	-215 600	-5 012 200
Arvonalentumiset	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-4 796 600	-215 600	-5 012 200
TILIKAUDEN TULOS	1 292 724	20 200	1 312 924
Varausten ja rahastojen muutokset			
Poistoeron muutos	53 920	0	53 920
Varausten ja rahastojen muutokset yht.	53 920	0	53 920
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 346 644	20 200	1 366 844

6. RAHOITUSOSA

Rahoitusosa osoittaa, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan kassavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan kassavirta. Talousarviota laadittaessa tärkeitä eriä ovat antolainauksen ja lainankannan muutokset. Talousarvion rahoitusosa päättyy riviin vaikutus maksuvalmiuteen. Laskelman ulkopuolelle on tällöin jätetty talousarviovuoden ja suunnitelmakauden aikana tapahtuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset lukuun ottamatta liittymismaksuja. Viemärlaitoksen liittymismaksut ovat palautuskelpoisia, joten ne kirjataan taseeseen pitkäaikaiseen vieraaseen päämaan. Liittymismaksut ovat korottomia velkoja kaupungin taseessa.

Rahoituslaskelma muodostuu seuraavasti:

- Tulorahoitus on tuloslaskelman mukainen
- Investoinnit ovat tämän talousarvion investointiohjelman mukaisia. Investointiohjelma on edelleen varsin mittava, viiden vuoden ajalle nettoinvestoinnit ovat noin 12 M€ vuodessa. Painopiste on kolmelle seuraavalle vuodelle. Suunnittelussa on lisäksi mm. uimahallin toteutus tulevaisuudessa.
- Rahoituslaskelmassa on 2 milj. euron antolainavaraus. Tästä enintään 0,5 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa asuntotuotannon tukemiseen uudiskohteiden hankintaan vetovoimaisilta ja varman vuokralaisen alueilta, 1 milj. euroa KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen uudisrakentamiseen ja enintään 0,5 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa antolainana paikallisiin työllisyyttä ja elinvoimaa lisääviin hankkeisiin. Aiemmin myönnettyjen antolainojen lyhennykset on huomioitu.
- Korollinen vieras pääoma on tällä hetkellä kallistunut mittavasti. Lainasalkku on toteutettu siten, että kiinteää korkosidonnaisuutta on hyödynnetty korkoriskin hallitsemiseksi.
- Talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosina lainamäärä kasvaa n. 6–10 milj. euroa vuodessa. Lisälainaa nostetaan vuosittain investointien rahoittamiseksi ja aiempien lainavelvoitteiden hoitamiseksi 10–15 M€ vuosivauhdilla.
- Korollisen vieraan pääoman lisääntyessä lainanlyhennykset kasvavat merkittävästi. Vuonna 2022 lainaa lyhennetään n. 4 milj. eurolla, kun lyhennys 10 vuoden pituisilla velkakirjalainoilla vuonna 2025 ollenee jo 6 milj. euroa. Vuosikatteen (vuoden aikana tulevan rahavirran) riittävyttä lainanlyhennyksiin tulevina vuosina on arvioitava kriittisesti ja se asettaa edelleen paineita tulopohjan vahvistamiseen sekä käyttötalousmenojen tehokkuuteen.

Kalajoki Kampus on kaupungin ja Jedun yhteishanke, joka toteutetaan yhteisellä keskinäisellä kiinteistöyhtiöllä. Vuosille 2024 ja 2025 on antolainavaraus kiinteistöyhtiölle kampuksen rakentamiseen (3,625 milj. e / vuosi). Kaupungin kokonaispanos hankkeesta on antolainana 7,25 milj. euroa ja omana pääomana 3,105 milj. euroa, yhteensä 10,355 milj. e (69 % kokonaisuudesta).

KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen uudisrakentamiseen varataan vuodelle 2024 2 M€ antolaina vuoden 2023 1 M€ lisäksi.

Rahoituslaskelma	TP2021	TA2022	TA2023	MUUTOS €	M. % TA22	M.% TP21
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	6 387 492	7 373 914	6 675 124	-698 790	-9,5	4,5
Vuosikate +/-	6 559 467	7 898 914	6 325 124	-1 573 790	-19,9	-3,6
Tulorahoituksen korjaukset	-171 975	-525 000	350 000	875 000	-166,7	-303,5
Investointien rahavirta	-7 005 669	-6 486 833	-11 787 500	-5 300 667	81,7	68,3
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-8 210 937	-8 535 000	-14 250 000	-5 715 000	67,0	73,5
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 205 268	2 048 167	2 462 500	414 333	20,2	104,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-618 177	887 081	-5 112 376	-5 999 457	-676,3	727,0
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-3 116 464	-1 750 000	-1 650 000	100 000	-5,7	-47,1
Antolainasaamisten lisäykset	-3 578 887	-2 000 000	-2 000 000	0	0,0	-24,3
Antolainasaamisten vähennykset	462 423	250 000	350 000	100 000	40,0	-24,3
Omanpääoman muutokset	0	-210 000		210 000	-100,0	
Lainakannan muutokset	4 482 041	1 950 000	5 900 000	3 950 000	202,6	31,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		6 000 000	10 000 000	4 000 000	66,7	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 517 959	-4 050 000	-4 100 000	-50 000	1,2	16,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	2 000 000	0	0	0		-100,0
Muut maksuvalmiuteen muutokset	76 045	200 000	200 000	0	0,0	163,0
Rahoituksen rahavirta	1 441 622	190 000	4 450 000	4 260 000	2 242,1	208,7
Rahavarojen muutos	823 445	1 077 081	-662 376	-1 739 457	-161,5	-180,4

Rahoituslaskelma	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toiminta ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta	6 387 492	7 373 914	6 675 124	5 980 200	5 874 700
Vuosikate +/-	6 559 467	7 898 914	6 325 124	5 630 200	5 674 700
Tulorahoituksen korjaukset	-171 975	-525 000	350 000	350 000	200 000
Investointien rahavirta	-7 005 669	-6 486 833	-11 787 500	-12 257 500	-13 420 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-8 210 937	-8 535 000	-14 250 000	-15 655 000	-16 940 000
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 205 268	2 048 167	2 462 500	3 397 500	3 520 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-618 177	887 081	-5 112 376	-6 277 300	-7 545 300
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-3 116 464	-1 750 000	-1 650 000	-5 225 000	-3 375 000
Antolainasaamisten lisäykset	-3 578 887	-2 000 000	-2 000 000	-5 625 000	-3 625 000
Antolainasaamisten vähennykset	462 423	250 000	350 000	400 000	250 000
Omanpääoman muutokset	0	-210 000			
Lainakannan muutokset	4 482 041	1 950 000	5 900 000	9 900 000	10 900 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		6 000 000	10 000 000	15 000 000	15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 517 959	-4 050 000	-4 100 000	-5 100 000	-6 100 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	2 000 000	0	0	0	2 000 000
Muut maksuvalmiuteen muutokset	76 045	200 000	200 000	200 000	200 000
Rahoituksen rahavirta	1 441 622	190 000	4 450 000	4 875 000	7 725 000
Rahavarojen muutos	823 445	1 077 081	-662 376	-1 402 300	179 700

7. INVESTOINTIOSA

Kaupungin investointipaine jatkuu kovana. Mittava investointiohjelma edellyttää lisälainanottoa 10–15 M€ vuosivauhdilla. Tarkemmin investoinnit on kuvattu alla taulukossa. Kaupunki on viime vuosina investoinut mm. perusopetuksen tiloista Merenojan yhtenäiskoulun ja Raution monitoimitalon, kirjasto- ja kulttuuritilat sekä Himangan terveysaseman.

Investointisuunnitelma on viime vuodet sisältänyt ja sisältää yhä merkittävää panostusta kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Vuonna 2022 valmistui Kummalan tekonurmikenttä, nyt viimeistellään Himangan keskusleikkipuisto ja lähiliikuntapaikka, jatketaan osallistuvan budjetoinnin kokeilua lähialueiden kehittämiseen sekä panostetaan varhaiskasvatusyksiköiden leikkivälineisiin sekä piha-alueisiin. Kaupungin reitistökokonaisuutta tarkastellaan ja reitistöjen tason ja laajuuden nostamiseen haetaan aktiivisesti hankerahoitusta.

Kalajoen kaupungin investointitaso on pitkällä tarkasteluvälillä ollut keskimäärin 5,5 milj. € vuodessa. Vuodesta 2018 nettoinvestoinnit ovat olleet huomattavasti vuosikatetta korkeammat; vuosien 2018–2020 nettoinvestoinnit olivat vuositasolla yli 16 milj. €. Investointisuunnittelukauden 2023–2027 nettoinvestoinnit säilyvät yhä korkeina, noin 10 M€/v. Tämä tarkoittaa väistämättä lisävelkaantumista.

Painopisteet investoinneissa:

- Investointeja on syytä luokitella ja priorisoida siten, että peruspalvelutuotantoon tehtävien pakollisten investointien lisäksi panostetaan erityisesti tuloa tuottaviin ja kaupungin elinvoimaa lisääviin investointeihin.
- Peruspalvelutuotantoon tehtävät pakolliset investoinnit toteutetaan järkevästi niin, että tilatehokkuus paranee (käytössä olevia neliöitä on vähemmän paremmalla käyttöasteella) ja ne ovat muutoinkin kustannustehokkaita. Peruspalvelutuotantoon tehtävien investointien tilatehokkuutta verrataan kaupungin omiin vastaaviin yksiköihin sekä valtakunnallisesti vastaaviin yksiköihin.
- Kaupungin taloudellinen kantokyky ei mahdollista tuloa tuottamattomien investointien lisäämistä suunnittelukaudella tuloa tuottavia investointeja karsimalla.
- Mikäli kilpailutuksen tuloksena saatu urakkasumma ylittää olennaisesti talousarviossa varatun määrärahan, hankkeen suunnittelu käynnistetään uudelleen vastaamaan varattua määrärahaa. Investoinnit, jotka tuovat tuloa tai maksavat itsensä takaisin, mahdollistavat uuden vastaavan panostuksen tulevaisuudessa tai aktiivisen lainan lyhentämisen voimakkaan investointikauden jälkeen. Lisäksi on syytä arvioida, tuoko investointi muuta positiivista vaikutusta paikallistalouteen. Investointi on erityisen onnistunut, kun se vahvistaa tulopohjaa ja/tai edistää asukasluvun kasvua.

Yksityiset investoinnit myydyille tai vuokratuille tonteille kasvattavat kaupungin kiinteistöverotuloa. Tontin myyntitulot 2010-luvulla ovat olleet keskimäärin 0,45 milj. € vuodessa. Vuonna 2013 tontin myyntitulot ovat olleet jopa yli 1 milj. € vuodessa.

Kalajoen kaupungilla on vuoden 2022 lopussa korollista vierasta pääomaa 45 M€ ja leasingvastuuta 22,5 milj. €. Korollisia velkakirjalainoja lyhennetään vuosittain n. 4 milj. €. Kalajoen kaupungin kestävä investointitaso ilman lisälainanottoa olisi vuosikatteen verran. Mikäli nettoinvestoinnit ovat vuosikatteen suuruiset, korollista vierasta pääomaa joudutaan nostamaan vain olemassa olevien lainojen takaisinmaksuun. Mikäli nettoinvestoinnit ovat vuosikatetasoa suuremmat, joudutaan myös osa investoinneista takaisinmaksun lisäksi rahoittamaan uudella vieraalla pääomalla. Mikäli halutaan pienentää lainamäärää, tulisi vuosikatteen riittää sekä nettoinvestointeihin että olemassa olevien lainojen lyhentämiseen.

Investoinnit vuosina 2023–27 ovat bruttona yhteensä n. 57 M€ ja nettona noin 46 M€. Talousarvion ja taloussuunnitelman mukaisesti vuosikatteenä vastaavana aikana kertyy arviolta noin 27 M€. Investoinneista vieraalla pääomalla rahoitetaan lähes 20 M€. Tämän lisäksi samana aikana lyhennetään jo olemassa olevaa vierasta pääomaa n. 5 M€ vuodessa, yhteensä ko. aikana yli 25 M€. Tämä lisää kaupungin korollisen vieraan pääoman määrää yhä. Vuosittain lainamäärä kasvaa seuraavan kolmen vuoden aikana n. 8–10 milj. €/vuosi. Mikäli investointitulot eivät toteudu suunnitellusti, lainamäärä kasvaa tätäkin enemmän. Investointisuunnitelma sisältää lisäksi suunnittelua, joiden toteutukset ja kaupunkikonsernin osallisuus niihin tarkentuvat. Nämä nostavat yhä talouden painetta. Kaupungilla on velkaa marraskuun tilanteessa n. 3 660 €/as sekä lainoja ja vastuita yhteensä n. 5 500 €/as. Kaupungin laina- ja vastuumäärän kehitys on ollut viime vuosina varsin kova. Keskimäärin Manner-Suomen kuntien velkamäärä on tilinpäätösten 2021 mukaan 3 440 €/as.

Rakennusinvestoinnit

Kaupunginvaltuusto on 29.9.2020 §62 päättänyt lähteä Kampuksen yhteistoteutuksen selvitystyöhön koulutuskuntayhtymä Jedun kanssa. Kampuksen tiloihin tulee tilat Jedulle, lukiolle ja muille erikseen päätettäville toiminnoille. Hankkeen kustannusarvio on enintään 15 M€, joka jakaantuu tilojen neliöiden suhteessa kaupungin ja JEDUn välillä, valmistelun tässä vaiheessa arviolta 69 % kaupunki ja 31 % JEDU. Kampuksen rakentaminen toteutetaan perustamalla keskinäinen kiinteistöyhtiö, joka rahoitetaan pääomittamalla ja antolainamalla. Kalajoen kaupunki varaa hankkeeseen 10,35 M€, josta osakepääomana ja sijoitettuna vapaana omana pääomana 3,105 M€ ja antolainana 7,245 M€.

Terveyskeskuksen A-osa on tärkeä tulevaisuusinvestointi hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa ja toimintojen keskittyessä tila- ja toimintatehokkaisiin sote-keskuksiin. Investointi toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja edellyttää hyvinvointialueen sitoutumista vuokraukseen.

Kalajoelle toteutetaan uudet varhaiskasvatuskeskukset keskustaajamaan sekä Himangalle. Kalajoen varhaiskasvatuskeskus, kustannusarvio 7,2 M€, suunnitellaan vuonna 2023 ja rakentaminen tapahtuu vuosien 2024–2025 aikana. Himangan varhaiskasvatuskeskus, kustannusarvio 3,9 M€, suunnitellaan vuonna 2025 ja rakennetaan vuosien 2026–2027 aikana.

Repolan hallin perusparantamiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen on varattu 2 M€ kahden vuoden ajalle.

Kuntatekniikan investoinnit

Nykyisiin kaava-alueisiin panostetaan 0,6 M€ määrärahalla teiden kuntojen parantamiseksi. Uusiin kaava-alueisiin on varauduttu vuosittaisen panostuksen lisäksi Marinan 2 vaiheen toteutukseen, johon valtio on sitoutunut 6 M€

panoksella kaupungin panostaessa vastaavalla summalla. Marinan 2 vaihe toteutetaan vuosien 2023–2025 aikana. Marinan alueesta kertyy kasvavasti tontin vuokratuloja.

Osallistuvan budjetoinnin hankkeita toteutetaan kaksi, joista toinen on kohdennettuna Sautinkarin kehittämiseen. Lähiliikuntapaikkojen kehittämisessä on määrärahaa lähiliikuntapaikoille liikuntasuunnitelman mukaan kohdennettuna erityisesti kyliin, joissa ei ole kyläkoulua. Vuosina 2023–2024 kohdennetaan tätä Tyngän lähiliikuntapaikkaan, mikäli toteutukseen saadaan lähiliikuntapaikka-avustus. Himangan keskusleikkipuisto toteutetaan loppuun vuoden 2023 aikana.

Sataman Yrityspuiston rakentamiseen haetaan hankerahoitusta.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023-2027

Investointiyhteenveto

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
INVESTOINNIT					
MENOT	-14 250 000	-15 655 000	-16 940 000	-5 210 000	-5 190 000
TULOT	2 462 500	3 397 500	3 520 000	1 000 000	1 000 000
NETTO	-11 787 500	-12 257 500	-13 420 000	-4 210 000	-4 190 000

Investoinnit investointiryhmittäin

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Maa- ja vesialueet					
MENOT	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
TULOT	500 000	500 000	700 000	700 000	700 000
NETTO	0	0	200 000	200 000	200 000
Osakkeet ja osuudet					
MENOT	-3 155 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
TULOT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
NETTO	-3 105 000	0	0	0	0
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)					
MENOT	-200 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
NETTO	-200 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
Rakennusinvestoinnit					
MENOT	-1 520 000	-7 450 000	-7 000 000	-2 450 000	-2 400 000
NETTO	-1 520 000	-7 450 000	-7 000 000	-2 450 000	-2 400 000
Kuntatekniikan investoinnit					
MENOT	-8 875 000	-7 505 000	-9 240 000	-2 110 000	-2 140 000
TULOT	1 912 500	2 847 500	2 770 000	250 000	250 000
NETTO	-6 962 500	-4 657 500	-6 470 000	-1 860 000	-1 890 000

Rakennusinvestoinnit

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Terveyskeskuksen A-osan uudistaminen					
MENOT	-100 000	-2 000 000	-2 900 000		
NETTO	-100 000	-2 000 000	-2 900 000		
Kuvaus	Hankkeen kokonaiskustannusarvio n. 5 M€. Edellyttää hyvinvointialueen suostumuksen ja sitoutumisen. Kalustamisen toteuttaa valmistumisen jälkeen hyvinvointialue.				
Kalajoki Kampus/yhtiö					
MENOT	-100 000				
NETTO	-100 000				
Kuvaus	Yhteishanke JEDU:n kanssa, kokonaiskustannusarvio Kampukselle n. 15 M€. Tontin ojan siirto ja putkitus, sekä vesijohtojen yms. laitteiden siirrot.				
Kalajoen varhaiskasvatuskeskus					
MENOT	-200 000	-3 500 000	-3 500 000		
NETTO	-200 000	-3 500 000	-3 500 000		
Kuvaus	Varhaiskasvatusselvityksen perusteella rakentamisjärjestys sekä jako kunnallisen ja yksityisen toiminnan välille. Kustannusarvio 7,2 M€.				
Repolan halli					
MENOT	-500 000	-1 500 000			
NETTO	-500 000	-1 500 000			
Kuvaus	Perusparannus ja energiatehokkuuden parantaminen suunnitelmien ja selvityksien pohjalta.				
Uimahallin suunnittelu					
MENOT					-200 000
NETTO					-200 000
Kuvaus	Uuden uimahallitoteutuksen suunnittelu.				
Liike- ja teollisuusrakennukset					
MENOT	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
NETTO	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Kuvaus	Kaupunginhallituksen päätös toteutuksista.				
Erittelemätön lautakunnan määräraha					
MENOT	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
NETTO	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Kuvaus	Lautakunnan määrittämiin kohteisiin.				
Himangan					

varhaiskasvatuskeskus					
MENOT			-150 000	-2 000 000	-1 750 000
NETTO			-150 000	-2 000 000	-1 750 000
Kuvaus	Kokonaiskustannusarvio 3,9 M€.				
Jäähallin jäähdytyskoneisto					
MENOT	-120 000				
NETTO	-120 000				
Kuvaus	Koneisto rikkoutui kesällä 2022. Nestejäähdytin ja sähkötyöt.				
Kalajoentie 24 kaukolämpö- ja sähköliittymä					
MENOT	-50 000				
NETTO	-50 000				

Kuntatekniikan investoinnit

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Vt8 ja Vt27 Ylivieskantie alikulut ja liikennejärjestelyt					
MENOT			-2 000 000		
NETTO			-2 000 000		
Kuvaus	Varaus ELY:n hankkeeseen, johon kaupunki sitoutuu. Kustannusarvio yhteensä 5,7 M€, josta kaupungin osuus 2 M€.				
Vt8 reitistöalikulku Hiekkasärkille					
MENOT	-1 000 000				
NETTO	-1 000 000				
Kuvaus	Yhteistyöhanke ELYN kanssa. ELYn alustava kustannusarvio 1,6 M€, josta ELY 600 000 € ja kaupunki 1 M€.				
Vt7720 Raution kevyenliikenteen väylä (monitalon kohdalle)					
MENOT	-200 000				
NETTO	-200 000				
Kuvaus	Yhteensä 400 000 €, josta kaupunki 200 000 € (ELY rakennuttaa ja kaupungin maksuosuus 200 000 €) Kaupunki sitoutuu hankkeen toteutukseen.				
Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen					
MENOT	-125 000	-175 000	-50 000	-50 000	-50 000
TULOT	37 500	37 500			

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
NETTO	-87 500	-137 500	-50 000	-50 000	-50 000
Kuvaus	Kalajoki Akatemia toteutusten esittäjänä lähiliikuntapaikoille liikuntasuunnitelman mukaan kohdennettuna erityisesti kyliin, joissa ei ole kyläkoulua, tekniset palvelut toteuttajana. Vuosina 2023-2024 kohdennetaan mm. Tyngän lähiliikuntapaikkaan, mikäli saadaan lähiliikuntapaikka-avustus.				
Himangan keskusleikkipuisto ja lähiliikuntapaikka					
MENOT	-200 000				
TULOT	165 000				
NETTO	-35 000				
Kuvaus	Raumankarin koulun alueelle				
Päivähoidon leikkivälineet ja piha-alueet					
MENOT	-40 000	-20 000	-50 000	-20 000	-50 000
NETTO	-40 000	-20 000	-50 000	-20 000	-50 000
Kuvaus	Perintörahojen kohdennus. Varhaiskasvatuspalvelut esittävät käyttökohteen, kuntatekniikka toteuttaa. Erityinen painopiste uusissa varhaiskasvatuskeskuksissa.				
Uudet kaava-alueet					
MENOT	-2 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-500 000	-500 000
TULOT	1 000 000	2 500 000	2 500 000		
NETTO	-1 500 000	-3 000 000	-3 000 000	-500 000	-500 000
Kuvaus	Kesäranta, Tapionportti, Tapiontuvan LPA-alue ja yhteydet/Tapionpolku, Santaholman alue, Mäntyperän kaava-alue, Kylpyläalueen ja Särkkien liikennesuunnittelu, Jäkälätie, Haahdetie, Marinan sataman rakennesuunnittelu. Vuosilla 2023-2025 Marinan sataman rakentaminen ja Keskuskarintien kunnostus. Kaupunki sitoutuu Marinan omarahoitusosuuteen.				
Nykyiset kaava-alueet					
MENOT	-600 000	-600 000	-600 000	-500 000	-500 000
NETTO	-600 000	-600 000	-600 000	-500 000	-500 000
Kuvaus	Lautakunnan jaon mukaan.				
Sataman yrityspuiston rakentaminen					
MENOT	-2 200 000				
NETTO	-2 200 000				
Kuvaus	Sataman yrityspuiston kehittäminen. Haetaan hankerahaa.				

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Kevyen liikenteen väylät ja reitistöt, sis. Lankkupolut ja valaistukset					
MENOT	-540 000	-540 000	-500 000	-500 000	-500 000
TULOT	270 000	270 000	270 000	250 000	250 000
NETTO	-270 000	-270 000	-230 000	-250 000	-250 000
Kuvaus	Hankerahoitus on toteuttamisen ehtona lukuun ottamatta valaisimien ja lankkupolkujen uusimista ja suunnittelua.				
Puistot ja leikkikentät					
MENOT	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
NETTO	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Kuvaus	Vuosittaiseen perusparannukseen.				
Laitureiden uusiminen					
MENOT	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
NETTO	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kuvaus	Pienvenelaitureiden uusiminen.				
Osallistuva budjetointi / Lähialueiden kehittäminen					
MENOT	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
NETTO	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Kuvaus	Lähiympäristön kehittämisen osallistuvan budjetoinnin kokeilu. Kuntalaiset voivat esittää ideoita toteutuksesta. Kuntatekniikka toteuttajana.				
Viemärilaitos					
MENOT	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
NETTO	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Kuvaus	Toiminta-alueen laajentaminen ja perusparantaminen.				
Merenojan urheilupuiston ja yhtenäiskoulun parkkipaikan asfaltointi					
MENOT	-80 000				
NETTO	-80 000				
Rantojen kunnostus					
MENOT	-80 000	-80 000	-50 000	-50 000	-50 000
TULOT	40 000	40 000			
NETTO	-40 000	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kuvaus	Keskuskarintien eteläpuolen rannan kunnostus/kunnostussuunitelman mukaan. Haetaan Helmi-hankeavustusta vuosille 23-24.				

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Osallistuva budjetointi / Sautinkarin kehittäminen					
MENOT	-20 000	-100 000			
NETTO	-20 000	-100 000			
Kuvaus	Kuntalaiset voivat esittää ideoita toteutuksesta. Kuntatekniikka toteuttajana.				
Varaus kuntatekniikan kohteisiin, joihin haettu valtiontukea					
MENOT	-800 000				
TULOT	400 000				
NETTO	-400 000				
Kuvaus	Toteutuksen ehtona valtiontuki.				

	RAKENNUSHANKKEEN KOKONAISKUSTANNUKSET		
	0–500 000 €	500 000–1 500 000 €	YLI 1,5 MILJ. €
HANKESUUNNITELMAN JA KUSTANNUSARVION HYVÄKSYÄ JA TYÖN SUORITUSTAVASTA PÄÄTTÄÄ	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA	KAUPUNGINHALLITUS
PÄÄPIIRRUSTUKSET HYVÄKSYY*	TEKNISET PALVELUT	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA
URAKOITSIJAN VALITSEE**	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA	TEKNINEN LAUTAKUNTA
URAKKASOPIMUKSEN ALLEKIRJOITTA	PALVELUALUE-VASTAAVA	PALVELUVASTAAVA	PALVELUVASTAAVA
YLI 1,5 M€ HANKKEEN RAPORTOINTI***			KAUPUNGINHALLITUS

* Rakennusurakka (kokonaisurakka tai jaettu-urakka)

**Mikäli urakkatarjoukset eivät ylitä kustannusarviota ja varattuja määrärahoja.

*** hankkeessa raportointi urakkatarjousten jälkeen ja hankkeen lopuksi.

Kaupunkikuvallisesti merkittävimmissä hankkeissa käydään perusteellisempi vuoropuhelu toteuttamistavasta ja arkkitehtuurista hankesuunnitelmavaiheessa. Mikäli kilpailutuksen tuloksena saatu urakkasumma ylittää olennaisesti talousarviossa varatun määrärahan, hankkeen suunnittelu käynnistetään uudelleen vastaamaan varattua määrärahaa.

8. VIEMÄRILAITOS

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat nopeat sään vaihtelut ja ääri-ilmiöt lisääntyvät vuosittain merkittävästi. Säätilojen vaikutus jätevesien vuotovesimääriin sekä talvikunnossapidon haastavuuteen on suuri. Viemäriverkoston saneeraus on tärkeässä roolissa vuotovesien vähentämisessä jotta Vesikolmiolle johdettavaa vesimäärää saadaan pienennettyä.

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Liikevaihto					
Jätevesimaksut (ulk.)	1 337 007	1 284 300	1 504 400	1 519 444	1 534 638
Jätevesimaksut (sis.)	85 016	105 123	103 300	104 333	105 376
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön		8 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset kunnalta					
Liiketoiminnan muut tuotot	1 572	2 000	2 000	2 020	2 040
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-74 164	-75 900	-80 700	-83 928	-84 767
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Palvelujen ostot	-1 175 956	-1 004 819	-1 196 839	-1 256 681	-1 275 531
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 250 121	-1 080 719	-1 277 539	-1 340 609	-1 360 298
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-16 270	-11 600	-11 900	-12 270	-12 454
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 374	-9 500	-2 500	-2 578	-2 616
Muut henkilösivukulut	-666	-500	-500	-516	-523
Henkilöstökulut yhteensä	-27 311	-21 600	-14 900	-15 363	-15 594
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-227 652	-235 772	-215 600	-216 500	-217 400
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-227 652	-235 772	-215 600	-216 500	-217 400
Liiketoiminnan muut kulut	-3 713	-100	-100	-100	-100
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-78 563	61 231	111 561	63 225	58 663
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Muut rahoituskulut					
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-166 180	-26 369	23 961	-24 375	-28 937
Ylijäämä ennen varauksia	-166 180	-26 369	23 961	-24 375	-28 937
Tilikauden ylijäämä	-166 180	-26 369	23 961	-24 375	-28 937

VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnallinen rahavirta					
Liikelylijäämä	-78 563	61 231	111 561	63 225	58 663
Poistot ja arvonalennukset	227 652	235 772	215 600	216 500	217 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Sisäiset tuotot -		-105 123	-103 300	-106 606	-107 938
Sisäiset kulut +		101 719	98 993	102 210	103 488
Toiminnan rahavirta yhteensä	61 472	206 000	235 254	187 730	184 013
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-304 607	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Käyttöomaisuuden myyntitulot					
Sisäiset katteet					
Investointien rahavirta yhteensä	-304 607	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-243 135	-194 000	-164 746	-212 270	-215 987
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-8 019				
Antolainasaamisten lisäys muilta	-25 768				
Antolainasaamisten vähennys muilta	17 749				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	331 780	324 000	216 000	200 000	200 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	323 761	324 000	216 000	200 000	200 000
Rahavarojen muutos	80 646	130 000	51 254	-12 270	-15 987

Viemärlaitoksen investoinnit

	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
Viemärlaitos					
MENOT	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
NETTO	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
	Toiminta-alueen laajentaminen ja perusparantaminen.				

9. KESKEISET TYTÄRYHTIÖT

Kalajoen Lämpö Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Lämpö tuottaa ympäristöystävällistä ja edullista lämpöenergiaa Kalajoen asukkaille, yrityksille ja yhteisöille. Helppokäyttöinen ja toimintavarma on asiakkaidemme ensisijainen valinta. Irtiotto - Öljystä hankeen tiimoilta autamme paikallisia erilaisten lämmitysvaihtoehtojen kanssa. Kalajoen Lämpö Oy toimii koko kaupunkikonsernin energia-asioiden asiantuntijana.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto t€	2 849	2 728	2 929	2 940	2 950
Liikevoitto t€	250	173	2	10	50
Tilikauden voitto/tappio t€	202	121	2	5	30
Taseen loppusumma t€	5 845	5 615	4 800	5 000	5 200
Omavaraisuusaste %	28,4	29	35	36	37
Lainakanta t€	622	520	388	271	154
Investoinnit t€	571	300	300	300	300

Kalajoen Kuitu Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Kuitu rakentaa ja operoi optista kuituverkkoa Kalajoella ja tarjoaa alan palveluja. Yhtiön toimintaa laajennetaan yhtiön talouden sallimissa rajoissa.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto t€	759	767	831	861	879
Liikevoitto t€	89	199	240	260	266
Tilikauden voitto/tappio t€	- 42	23	- 20	- 6	17
Taseen loppusumma t€	4 628	5 900	5 000	5 100	5 040
Omavaraisuusaste %	- 3,8	15	3	5	7
Lainakanta t€	4 400	4 220	4 373	4 293	4 213
Investoinnit t€ netto	510	200	200	200	200

Koy Kalajoen Vuokra-asunnot

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö Oy Kalajoen Vuokra-asunnot omistaa ja hallinnoi yhteensä n. 275 vuokra-asuntoa Kalajoen, Himangan ja Raution alueella. Omarahoitteisten asuntojen (81 kpl) vuokrauksen periaatteet määrittellään yhtiön hallituksessa. Muiden asuntojen vuokrausta koskevat ARAn rajoitteet ja määräykset.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto t€	1 640	1 549	1 790	1 820	1 820
Liikevoitto t€	166	128	229	229	229
Tilikauden voitto/tappio t€	33	2	16	10	10
Taseen loppusumma t€	9 877	9 086	10 550	11 050	10 478
Omavaraisuusaste %	3,5	4,9	4	3,5	3,5
Lainakanta t€	9 995	9 193	10 072	10 672	10 950
Investoinnit t€	25	40	1 010	2 010	10

Kalajoen Hiekkasärkät Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Hiekkasärkät Oy harjoittaa matkailun kehittämistoimintaa ja kylpyläliiketoimintaa sekä vuokraa matkailutoimialaa palvelevia liiketiloja.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto t€	504	600	600	680	724
Liikevoitto t€	- 80	- 64	- 83	13	62
Tilikauden voitto/tappio t€	- 80	- 64	- 86	10	59
Taseen loppusumma t€	977	804	827	837	896
Omavaraisuusaste %	85,3	95	85	87	89
Lainakanta t€	0	0	0	0	0
Investoinnit t€	8	10	10	10	30

Kalajoen Satama Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Satama Oy toiminta perustuu sataman infrastruktuurin kunnossapitoon, alue, -varasto,-konepajahallin vuokrauksiin sekä perinteisiin satamapalvelujen järjestämiseen. Sataman tärkein tehtävä on pitää alueet ja laiturit toimintakunnossa operaattoreille ja muille toimijoille. Sataman tehtävänä on myös huolehtia työ - ja yleistä turvallisuudesta yhteisen työpaikan periaatteiden mukaisesti.

Suorite	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Liikevaihto t€	2 007	2 248	2 333	2 400	2 450
Liikevoitto t€	- 142	215	325	200	200
Tilikauden voitto/tappio t€	- 244	130	168	100	120
Taseen loppusumma t€	12 298	12 490	12 100	12 000	11 800
Omavaraisuusaste %	62	70	65	66	67
Lainakanta t€	4 292	3 733	3 265	2 752	2 398
Investoinnit t€	59	0	200	200	200

LIITTEET

Jäsenyydet järjestöissä ja liitoissa

JÄRJESTÖ	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Suomen Kotiseutuliitto	485	485	485
Kansalaisopistojen liitto KoL	1 268	1 268	1 268
Suomen Tieyhdistys	380	380	380
Oulun kauppakamari	1 363	1 500	1 530
Kasitieyhdistys ry.	200	200	200
Ylivieskan seutukuntayhdistys			
Rieska-Leader	155 000	100 000	100 000
Elävät Kaupunkikeskustat ry	550	580	580
Bothnian Arc-Perämerenkaariyhdistys	2 375	1 240	1 240
LIITOT			
P-P:n liitto	89 200	89 200	92 800
Suomen Kuntaliitto	40 000	40 000	28 000
Työmarkkinalaitos	9 200	11 000	11 000
Yhteensä	300 021	245 853	237 483

Kokouspalkkiot

Palkkiot, €	2022	2023
Kaupunginvaltuuston kokous	81,7	84,2
Kaupunginhallitus ja jaosto	81,7	84,2
Tarkastuslautakunta	81,7	84,2
Lautakunnat ja muut pysyvät toimielimet	61,3	63,2
Johtokunnat ja tilapäiset toimielimet	46,0	47,4
Koulutustilaisuuden päiväpalkkio	46,0	47,4
Informaatiotilaisuudet, seminaarit, katselmukset, iltakoulut	81,7	84,2

Puheenjohtajien palkkiot, €	2022	2023
Valtuuston puheenjohtaja	4 328	4 460
Valtuuston varapuheenjohtajat	408	420,4
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	5 412	5 577,1
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	408	420,4
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	1 533	1 579,8
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja	1 533	1 579,8
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	1 533	1 579,8
Ympäristölautakunnan puheenjohtaja	1 533	1 579,8
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunnan puheenjohtaja	1 533	1 579,8
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja -toimikunnan pj.	205	211,3
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja vaalitoimikunnan jäsen	153	157,7
Laitosäänestys / päivä	43,3	44,6
Kotiäänestys/äänestyspaikka	9,7	10,0

Toimielimen kokouksessa puheenjohtajana ja sihteerinä toimivalle maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Sihteerinä, esittelijänä tai asiantuntijana toimivalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti työajan (8.00–16.00) ulkopuolella pidettävistä kokouksista. Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta suoritetaan luottamushenkilöiden hallintosäännön 17 luvun 2 § 2 mom. mukaisesti kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna. Kaupungin edustajana kaupungin konserniyhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokoukseen osallistuville maksetaan informaatiotilaisuuden, seminaarin, katselmuksen ja iltakoulun mukainen palkkio. Puheenjohtajan palkkio on korvaus kokousten ulkopuolisista tehtävistä, joihin kuuluvat mm. edustaminen sekä osallistuminen varsinaista kokousta edeltäviin tai siihen muuten liittyviin neuvotteluihin. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajilla on kaupungin omistama puhelin, jonka käyttökulut maksaa kaupunki.

Luottamushenkilöiden ansionmenetykskorvauksen alaraja on 13,00 euroa/h ja yläraja 32,00 euroa/h. Saadakse korvausta työansion menetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa sekä ansionmenetyksen suuruus. Yrittäjänä toimivan luottamushenkilön ansionmenetys määritellään yrittäjän käyttämän tilitoimiston tekemän laskelman perusteella. Itsensä työllistävän tulee toimittaa valtuustokauden alkaessa todistus yrittäjyydestään (esim. maatalousyrittäjä). Ansionmenetys maksetaan automaattisesti läsnäolon mukaan alarajan mukaan.

Kaupungin palveluksessa olevalta luottamushenkilöltä ei pidetä palkkaa Kalajoen kaupunkikonsernin luottamustoimen hoidon ajalta. Työyksiköllä on oikeus laskuttaa palkka luottamustehtävien hoitamisen ajalta ao. luottamustoimielimeltä/yhtiöltä. Mikäli kaupungin palveluksessa oleva luottamushenkilö osallistuu konsernin ulkopuolisen yrityksen tai yhteisön kokoukseen Kalajoen kaupungin edustajana, hakee hän itse ansionmenetystä kyseiseltä toimijalta ko. kokoukseen osallistumisesta.